رسملی کتاب

نومرو : ٥١

فیأتی ۷ بچق غروشدر

مؤسس ومدیری : عبیدالله اسعد

اداره‌خانه : باب عالی جاده‌سنده نومرو: ٤٦

مندرجات :

اعتقادجه وطن پرورلك	عبدالله جودت	۳۲۱	نجی	صحیفه‌دن	۳۳۱	نجی	صحیفه‌یه‌قدر
۲۸۰ سنه اول وصوکره	عبدالکریم صفوت	۳۳۲	»	»	۳۳۷	»	»
حق و وظیفه	احمد ماجد	۳۳۸	»	»	۳٤۷	»	»
والده‌طاغلری	اسماعیل صفا	۳٤۸	»	»	۳٥۱	»	»
تحف برامرنقری	ش . ب .	۳٥۲	»	»	۳٦٤	»	»
چوجقلرك تربیهٔ بدنیه‌وروحیه‌سی	نورالدین	۳٦٥	»	»	۳۷۱	»	»
یولوم	علی سها	۳۷۲	»	»	۳۷۳	»	»
مصاحبه	ثریا	۳۷٤	»	»	۳۸٥	»	»
حیات (منظوم)	شکیبه‌علی	۳۸٦	»	»	۳۸۷	»	»
امل مرده زاد	مدحت عمر	۳۸۸	»	»	۳۸۹	»	»
بلغارستانده حیات اجتماعیه	حسین عارف	۳۹۰	»	»	۳۹٦	»	»
آمریقاده سیاحت	م . رؤف	٤۰۱	»	»	٤۰۷	»	»
برقاچ صحیفه	یعقوب صالح	٤۰۸	»	»	٤۱٤	»	»
قطبك انتقامی	عثمان نعیم	٤۱٥	»	»	٤۲٥	»	»
معارف جمعتلری	فائق صبری	٤۲٦	»	»	٤۳۱	»	»
خانم مکتوبلری	مدحت عمر	٤۳۲	»	»	٤٤۳	»	»
بهار	صلاح‌الدین انیس	٤٤٤	»	»	٤٤٦	»	»
انکلتره‌ده‌قادینلرك حق انتخابی	ب .	٤٤۷	»	»	٤٥٤	»	»
قیرال‌لیر (شکسپیردن)	عبدالله‌جودت	٤٥٥	»	»	٤۷۲	»	»
آثارمنتشره‌مسلمجه‌لروسائره	.	٤۷۳	»	»	٤۸۰	»	»

• im. Ressimli-Kitab •

رسملی کتاب مطبعه‌سی

Prix : 7,50 P.tres.

بیکر تجارتخانه‌سی

MAISON BAKER

استانبول مغازه‌سی — یکی پوسته‌خانه قربنده

ضابطان افندیلرك نظر دقتنه : مغازه‌مزه اخیراً خاکی وبوز رنك قاشلر، بودفعه قبول اولنان نمونه‌یه موافق انکلتره‌دن یکی جلب ایتدیکمز طونوق سیاه رنکده یاغمورلقلر ایله برنوع بوز رنکده غایت خفیف، حمان (١٥٠) غرام ثقلتنده یازین البیسه اوزرینه وقیشین پالطو ایله کیمکه مخصوص صوکجمز پلرینلر وبالجمله اشیای عسکریه وروداتمشدر. ترزیمزك بالخاصه مشتریلریمزك ممنونیت نامه‌لرینی جلب ایچون انکلتره‌نك اك مشهور ترزیلرندن اولدیغنی علاوه ایلرز .

سیویللر ایچون — قوستوملك صوك موده هرنوع اك کوزل چشید اوزرینه صوك بهار وقیشلق انکلیز قاشلری، یلکالکلرك هرجنسی، فانتازی قاشلر، پارده‌سو وپالطولره مخصوص اك تووته‌نیقنیك قاشلر موجوددر. ردینغوت واستانبولین ایچون غایت صاغلام وظریف انکلیز لاستیقودینلری ، حاضر البیسه‌لرك انواعی‌ده بولنور . جمله‌سی خالص انکلیز معمولاتی اولدیغندن ظرافت و متانت جهتی سائر مغازه‌لرله مقایسه قبول ایتمز درجه‌ده‌در .

محترم خانم افندیلره تبشیر — مینی مینی یاوروجقلریکزه غایت ظریف ومتین البیسه تدارك ایتمك ایسترسه‌کز موسم مناسبتیله بیوك مقدارده ارکك وقیز چوجوقلره مخصوص هر بویده ورود ایدن البیسه‌لری بردفعه مغازه‌مزه تشریفله کورمکزی رجا ایدرز .

خانملره مخصوص اك صوك ویکی مودلر اوزرینه جلب اولنان بلوزه‌لر، ایچ وطیش اتکلکلری ، ال وپاره چانطه‌لری ، رنکلی وبیاض کتان و ایپکلی مندیللر ، اوموز آتقیلری ، کوملك و چاشیرلر ، حاولی ، بورنوز ، باصمه ، پاتیسقه ، موسه‌لین ، زفیر ، یتاق اورتوسی ، ماصه اورته‌سی الی آخره موجوددر .

ارککلره مخصوص غایت ظریف کوملکلر ، رنکلی وبیاض ، کتان مندیللر ، هرجنس چوراب زنه وکوچکلر ایچون‌ده موجوددر . اك طایانقلی وصودن چکلمز یوك یازلق وقیشلق فانیله‌لر، خالص تکمیل کتان یقه‌لقلر وهرجنس بیون باغلری کلشدر.

ارکك ، زنه و کوچکلر ایچون — اك متین وظریف انکلیز و آمریقان آیاق قابلریله برچوق سیاحت اشیاسنك ورودینی محترم مشتریلریمزه اعلان ایلرز .

نومرو: ٥١ تشرين اول ـ شباط ١٣٢٩ جلد: ٩

رسملی کتاب

مؤسس و مدیری: عبیدالله اسعد سرمحرر: م. رؤف

آیده بر دفعه نشر اولنور ادبی، فنی و اجتماعی آیلق مجموعه

اخیراً ارتحال ایدن صدر اسبق سعید پاشا

(فوطو: فبوس)

اعتقادمجه وطن پرورلك

معناسی یاکلش آکلاشیلان داها طوغروسی معناسی ، قافالرك مظهریتلرینه کوره ، دکیشن کلمه‌لردن بیری‌ده ، « وطن پرورلك » کلمه‌سی‌در .

« وطن پرورلك » ، اك ساده واك طبیعی بر صورتده ویریلان معناء وطن سوکیسی یاخود وطنی سومك‌در . فقط سومك‌دن نه آکلاشیلماق لازم کلیر؟ بونی‌ده تعیین ایتمك کرك‌در . عمومیتله ، وعمومیتمزجه بو حس وخصلت «فدای جانه حاضرز » کلمه‌لریله افاده اولونماقده‌در . پك یاقین زمانه کلنجه‌یه قادار مثلا « کرید » ك یونانستانه الحاقدن بحث اولوندوقجه ، فرضا ، « مرزیفون » دن «أرده‌ك» دن « قونیه » دن « طنین » ، ، یاخود « اقدام » ، تلغرافلر کلیور وبونده اهالینك فلان جامعده ، ویا فلان میدانده طوپلاندیغی و « کرید » ك اجزای ممالك عثمانیه‌دن انفکاکنه اصلا راضی اولمادیقلری وحکومت سنیه‌نك اصرار ایتمه‌سنی استرحام ایتدکلری ووطن‌اوغرنده جملةً « فدای جان » ، حاضر بولوندوقلری بیلدیریلیوردی . بو سوزلر وبو سازلرله وطن پرورلك ختم‌ایدیلمش اولیوردی . وطن ، یولنده همان شهید دوشه‌رك بهشت اعلاده حور وغلمانه قاووشمایه صوصامش ، دنیایه وحیاته محبتی‌یوق کیمسه‌لرله یاشاماز؛ دنیایه ، وحیاته مربوط و وطنی وتفسی معمور ومکرم کورمه‌یه عاشق وَبوعشق وشوقك حظ علویسیله محظوظ و متنعم اولاراق یاشاتمایه و یاشامایه مشتاق وطنداشلر سایه‌سنده وطن آباد ومؤید اولور .

بیر عجم شاعری

بند دکر بپای دلت از وطن منه
بیرون نه‌رفتن از قفس آسمان بست.

سعید پاشا مرحومك جنازه آلاینده ارکان حکومتدن بعض ذوات (فوطو: فرید)

دیور ، « که وطن علاقه‌سیله کوکلك آیاغنه بر باغ داها قویمه : آسمان قفسنك دیشاریسنه چیقاماماق یتیشیر » دیمك‌در . بزم‌فکر وذکرمز بو مرکزده‌دکل‌در .

ملتم نوع بشردر ، وطنم روی زمین .

دینلرك ملتی ووطنی یوقدر . مادام ، که بنم بیر خانم وار ، بیر عائلم وار ، البته بونلرك بویوتولمه‌سندن باشقا بیر شی اولمایان وطنم وملتم‌ده اولماق ضروری وطبیعی‌در .

بند دکر بپای دلت از وطن منه
بیرون نه رفتن از قفس آسمان بست.

دیین شاعرلرك وعینی قافاده آدملرك چوقلغی ویا چوغالماسی بوکون « ایران » ی و « ایرانیان » ی ویران وعریان براقیور !

سعید پاشا مرحومك جنازه آلایی — درویشان وَدده‌کان

بر آز اول دیدیکم کبی وطن خصوصی ، خانه‌نك توسیع اولونمشی‌در . انسان کندی خانه‌سنی باشقالرینك خانه‌سندن داها زیاده‌سور . چونکه کندی خانه‌سنك قاپیسندن ایچه‌ری کیرر کیرمز کندیسنی عزت ، امنیت ، حرمت ، محبت ، آرام ، لطف ، شفقت ، حضور واستراحت قارشیلار . بو خانه ، بو حیثیتلرله سویلیر؛ فقط قاپیسندن ایچه‌ری کیریلیر کیریلمز انسانی عبوس یوز ، آجی سوز ، صوتوق ، آجلق ، امنیتسزلك ، عدوان ، حرمان ، ضجرت قارشیلارسه آرتیق او خانه‌نك دلنشین بر آشیان دکل خشین بر زندان ماهیتنی آلما‌ی طبیعی‌در.

بو ایکی رنك ، عائله وملت مدلوللرینه‌ده تطبیق اولونابیلیر :

انسانك عائله‌سنه مربوطیتی حسب ونسب علاقه‌تولدیه‌لرندن زیاده عائله اعضاسندن کوردولن شفقت ومحبت‌دن متولددر . انسان ابعداسندن اقربا معامله‌سی واقرباسندن

سعید پاشا مرحومك نعشنی حاوی تابوتك وجنازه الاینك منظره‌سی

[فوطو : فرید]

ابعدا معامله‌سی کورورسه بونلره خاص حسیاتك وجهۀ توجهلری دکیشمك ضروریدر .

شونی عرض ایتمك ایسته‌یورم، که وطن پرورلك حسی ، مادی ومنطق غدالرله بسله‌مك وحقیقی وطن پرورلك حسیاتیله مزین ومسلح قالماق ایسترسه‌ك وطنمزك یولنده مصارعه‌سز ، مجادله‌سز اولمه‌یه دکل ، وطنك قوت وشوکتنی آرتیراراق اونی یاشاتمایه واوقوت وشوکت سایه‌سنده یاشامایه باقالم .

« وطن پرورلك » مز، وطنمزی ، دیکر ملل متمدنه ومسعوده‌نك وطنلری کبی پرنور، معمور، زنکین، رنکین ایتمك، امنیت، حریت مأواسی قیلماق یوللرنده‌کی همتلرمزله متجلی اولسون. وطن غربتلنمه‌سین، غربت وطنلنمه‌سین . [*]

[*] ، « کاه اولور غربت وطن کاهی وطن غربتله‌نیر .»

اخیراً مقام جلیل مشیخته تعیین بیوریلان اوقاف همایون ناظری خیری بك افندی حضرتلرینك فرمان همایونك قرائتندن صوکره باب مشیخته کیتمك اوزره باب عالیدن عودتی

الڭ زیاده سویلن طوپراق، اوزه‌رینه آلنمزك تری دوکولن طوپراقدر. عینی سبب وحکمتله‌در، که احیا واعمار، حق‌تصرف وتملك ویریر؛ ویرمه‌سه‌ده بوحق هر حالده حاضرلار.

دون اقشـام ، بك اوغلنده ، بیر مجلس عالئ علمیده بولوندیغم صره‌ده بیر ذات کامل « پاتریوتیزم دیکر وطن‌لرك زیانته نشوونما بولان بیر وطن محبتیدر » دییوردی . اوراده سویله‌دیکم سوزلری بوراده تکرار ایده‌بیلیرم :

وطن پرورلکك ، دیکر وطن‌لره قارشی خصومتی متضمن بیر محبت اولماسی فکری خطالیدر . بن شو فکرده‌یم : ایی واوزون دوشونولورسه ،

شیخ‌الاسلام خیری بك افندی حضرتلری — باب عالیدن مفارقت ایدرکن (فوطو: فرید)

مصائب قوم عند قوم فوائد [*]

حکمی‌ده مصیب دکلدر . بیر مملکتك عمران وثروتندن دیکر مملکتلرك زیان کورمه‌سنه اصلا قائل دکلم . بیرمملکتك متفوق وعالی بیر ثروت وعمرانی هم عمومیتله انسانیت ایچین‌هم آیری آیری هرمملکت ایچین یا بالواسطه یا بلاواسطه موجب فوائددر. بوحکم ، علم اقتصاد جانبندن لینمش وویرلمش بیر حکم‌در .

بونی مثال‌لر ، دلیل‌لر جمع وایرادیله مرتبهٔ حق وثبوته واردیرماق ممکن‌در فقط بونك ایچین آیری زمین ، آیری زمان لازم‌در .

6 کانون ثانی 1898 تاریخنده « جنوره » ده طبع ایدیلن و (آلفیه‌ری) دن مترجم « کتاب‌الاستبداد » ك باشنه یازدیغم اوزون بیر دیباجه‌ده شو سطرلری اوقورسکز:

[*] بیرقومك مصیبتلری ، دیکر بیرقوم ایچین فائده‌لر تشکیل ایدر .

٣ ٤ ١ ٢

درسعادت — قاهره سیاحت هوائیه‌سنه تشبث ایدرك الیم بر قضا نتیجه‌سنده بولده شهید اولان قهرمان طیاره‌جیلرمز (١) فتحی ، (٢) نوری بکلرله (٣) راصد صادق بکك وتخلیص حیاته موفق اولان (٤) اسماعیل حق بکك درسعادتدن مفارقتدن اول آلنمش فوطوغرافیلری

بیر قاچ خسته‌سی اولان بیرطبیبك نظر دقت واهتمامی اك زیاده آغیر اولان خسته اوزرینه منجلب اولور . طبیعی اولان بو کیفیت :

« بنی آدم اعضـای یکدیکرند :
که در آفرینش زیك کوهرند
شو عضوی بدرد آورد روزکار
دکر عضـو هارا نماند قرار » [*]

حکم بلندینی جارح اولاماز . بناءً علیه تورکیا نام عمومیسی آلتنده زنجیر بند ظلم واسارت [**] اولان

[*] آدم اوغوللری بیری بیرینك اعضاسیدرلر ؛ چونکه جمله‌سی بیرطوپراقدن‌درلر، بیرعضوه بیرآغری‌عارض اولدیغی وقت دیکر عضولرك راحتی وآرامی قالماز .
[**] بو سطرلر بوندن 15 سنه اول یازیلیور .

طيارەجى فتحى بك مرحومك پدرى صالح افندى

بيرحلقك سفالت وفلاكتى، مقهوريت ومظلوميتنى جمعيت سائرەنك سفالت وفلاكتندن زيادە كوريبورز بوسببلەبزى الڭ زيادە متأثر ودلخون ايدن بوقوم بى‌نصيب اوليور.

برجه وطن پرورلكك دلالت ايتديكى معنى ، وطن عمومى اولان كرۂ ارض اوزەرندە ، تولد وتعيش ايديلن قطعۂ ارضيەيى وسكنەسى زمين وزمانك سويۂ عمران ورفاهنه محاذى بولوندورماق املى خالصندن عبارتدر. بزەوطن پرورلكمزدە سائقۂ نفسانيت ايله ، معصوم ومجاور بير ملتك خسارەلرى اوزەرينه چيقارماق صورتيله ملتنى اعلا ايتمك معناسى اولماديغى كبى ، لواى حكومتى آلتندە دوعوب بويوديكى بر قطعۂ ارضيەيه ، اوزەرندە انسان قانى تجر ايتمكدە اولان بيرملك ويران و كريان الحاق ايتمك معناسى‌دە يوقدر ....

استانبول — قاهره سیاحت هوائیه‌سنی اکماله مأمور اولان طیاره‌جی سالم وراصدی کمال بکلر

سالم وکمال بکلرك سیاحتی اجرایه باشلامه‌دن بردقیقه اول آلنان رسملری

(معلوم اولدیغی وجهله درمید جوارنده بولندقلری صیره‌جیلرمز سقوط ایدرك واکب اولدقلری طیاره پارچه‌لنمش و له الحمد کندیلری قورتولمشدر) .

فدا كار طياره‌جيلرمز سالم وكمال بكلرك طياره مكتنده حركتدن اول حربيه ناظر محترمى انور پاشا حضرتلرى طرفندن مكافات نقديه ايله تلطيف ايديلملرى (فوطو: فريد)

حرفيا بوقاريه نقل ايتديكمز واون بش سنه اول يازمش اولديغمز شو سطرلر ، اعتقاد وافكارمزده‌كى استقرارك برهانى‌درلر .

ايله‌رى ، ايله‌رى آرش ايله‌رى
آلالم دشمندن اسكى يرلرى

شرقيسى اوقوياراق يكى يرلرويردك . چونكه‌وطن پرورلكى يالكز بويله شرقيلر اوقوماق واوقوتماقدن عبارت بيلدك . بن تازه ياره‌نك اوستنه آووچ دولوسى طوز باصماق ايسته‌مم . فقط ياره‌لرمزك اوزه‌رينه پرده چكيلمه‌سه ، ياره‌لرمزك كيزلنمه‌سنه‌ده هيچ راضى دكلم .

خلاصه وتكرار ايديورم ، وطن پرورلك وطنى پرورده عرفان و عمران ايتمكدر . ووطنداشلرى حسيات مشتركه ، اعتقادات مشتركه وباخصوص منافع مشتركه ومؤتمنه ايله يكديكرلرينه باغلامق وبونلرله ، چليكدن داها صاغلام بيروحدت مجموع ، بير شخصيت معشريه وجوده كتيرمكدر . بزى دوشوندورن ومشغول ايدن ، ايشته بو وطن پرورلكى پرورده ايتمكدر .

12 شباط 1914 — دوقتور : عبدالله جودت

ایکیوز سکسان سنه اول وصکره ..!

عصمر دیده املر

« بوخلیجك شرقنده وایکی ساعت مسافه‌دن صقاریه نهری کچر. قوجه‌ایلنده (اروه) قصبه‌سی کنارنده بحر سیاهه دوکیلور . صقاریه نهری ازه‌حق برهمت ایله بوکوله اقیدیله‌بیلور . بوبحیره ازمیت کورفزینه اوچ ساعت‌قدر یاقین‌اولدیغندن ایاغی ازمیت طوزله‌سی اوکنده دریایه قاریشیر . حتی بر عصرده بوبحیره‌یی ازمیت کورفزینه الحاق ایتمك‌ایچون یوز بیکلرجه قازما وچپالی‌ایزغاد وبنالر طوپلاتدیرلمش ایسه‌ده ازمیت خلقنك « بوکا خزینهٔ فراوان وعمر نوح کرکدر » دیو کوشکلك کوسترمسی‌ایشك حصولنه اشکال‌اولمشدر . اما صقاریه نهری بوخلیجه،بوخلیج‌ده ازمیت کورفزینه قاریشدیرلسه بردها قره دکزدن صقاریه واسطه‌سیله دشمن(!) کیره‌مزدی . برده ازمیت شهری ایچ ایل اولوب (بولو) نهرینه وارنجه‌یه قدر بش قوناقلق بر معمور اولوردی. (بولو) نهری اسکله‌یه یاقلاشوب استانبول کمیلری تا (بولو) یه یتیشیر واستانبولده بر تخته اوچ اقچه‌یه ، برقنطار اودون‌بش اقچه‌یه اولوب خیرات عظیم اولوردی . اللهم یسره بالخیر . »

اولیا چلبی سیاحتنامه‌سی جلد ۲ صحیفه ۱۷۲

نه حیرلی تمنی ونه آرته قالمش انتظار دکلمی ؟ اولیا چلبی مرحوم زمانمزدن تام ایکیوز سکسان سنه .. اوچ عصره قریب برزمان اول دفتردار زاده محمدپاشا معیتنده قره‌دن ارضروم – ارزن روم – ه کیدرکن [۱] مصادف اولدیغی شهور وقصبات میانده ازمیتدن ، صبانجه کولندن بحث ایدرك بومطالعه‌یی یوروتیور . سقاریه نهرینك صبانجه‌یه ، صبانجه‌نك ازمیت کورفزینه اجراسندن متحسرانه دم اوریور . بوایجه سطرلرك تحت معانیسنده مکنون اولان امللر ، اشتیاق عمران ،

[۱] بیك اللی سنهٔ هجریه‌سی اوائل شعبانی .

اخیراً خدمت عثمانیه‌یه داخل اولان فرانسز ژاندارمه ضابطلرندن بعضیلری

تمنیٔ سعادت اوقدر عیانکه بونلری اوقورکن دوردم : کوزلرم ایکیوز سکسان سنه اول سلطان مراد رابعه ندیم خاص الخاص اولان بودکرلی عثمانلینك صاف ، حتی برازده خرافاته معطوف انظار علم وداشنه‌معطف قالدی . قلبم ، بو بیکارحه قازمه و چپالی ایرغادك بیهوده حمدن ، ایرمیت اهالیسنه عطف اولنان سوزلرك ماهیت ارتجاعکاریسندن مدهوش اولدی . اوت ، آخرنه قریب اولمش رتبی ، لزومی اکلاشلمش دکل کاملا تقدیر ایدیله‌رك ایشه‌باشلانمش ایکی یاریده براقیلمش برتشبث دیدم . سوکیلی مملکتمزك ارته قلمش بیکلرجه واران احتیاجات عمرانیه‌ ویسنك ایشته بر شیخ‌الشیوخی یوللو مطالعاتده بولندم . یارب ! بیلمه‌م قاچ تاریخنده بوغزی وندیك دونماسی ابلوقه ایدرك پایتخت شریان مواردەسی قطع ایتمسیله بر بونی یارەلی محمد پاشانك دشمنی لاحل‌التحویف یدی قوله سوزلرنی

اخیراً قیمتدار موزاییقلرندن بر قسمی سرقت ایدیلن طوب‌قپوخارجنده تاکیه‌جی جامعنك منظرهٔ خارجیه‌سی

بادانه‌یه قیام ایتمسنه دون‌وبو کون کولن بزشرالاخلاف... اق دکزك ورای تختگاهنده نیجه الکالره ادعای تصرف ایدرکن بوزجه اطه‌نك استردادی ایچون بیکلرجه مشورتلردن صکره هم‌ده کوبرلی الیله حربه کیتمکه عزم ایده‌بیلن عثمانلیلرك بز بیچاره‌کان اولادی.. .ونهایت دون وبلکه اخ ، بوکون اق دکز ساحللرنده اك قیمتدار ولایتلره مالك ایکن مدللی اوکنده یونان باندیره‌سنی کورمه‌مك ایچون کوزلرنی قپایان بی امل ، سرنکون ، یکرمنجی عصر عثمانلیلری.. [درویش محمد ظلی] نك تحسرینه صماخ جانکری کشاده قیلك. شوسطرلر اوزرنده هیچ اولمازسه بواوچ عصرلق تمنئ خیرك ، عقیم ، بیکس قالمش تشبث مصیبك بیکلرجه امثالی ایچون بر ایکی قطرهٔ سرشك دوکیکز .

اك شایان تأثر اولان نقطه چلبی مرحومك بوتشبثه قارشی تأمین ایلدیکی فوائدی اوقورکن طبیعی کوزلریمز سقاریه نهری واسطه‌سیله قره دکزدن کله‌جك دشمنك کیم اولدیغنی ارایور دکلی ؟ . روسیه ! بو برکلمه‌لك دولت .. اوت !

بواوندن بشقه‌کیم اوله بیلور . مکرکه صوك عصرلرده‌تولیدایلدیکی اولادغیر مشروعه‌سی برردولت‌بحریه‌اوله‌لر.

ای تاریخ .! ای عثمانلی الکاسنك التی عصردر هر دقیقهٔ حیاتی سینه‌سنه قید ایدن کتابهٔ‌هول آمیز..! اچیلسه‌یدك وبرساحهٔ ابدی السکونده سنك آلامنی غل وغشدن ازاده، حسد وکیندن معری، صاف وبراق مزامیر شوق والمنی لاهوتی برقولاقله‌دیکله‌یوب اونلری اولاد حاضره‌که‌اوقوتله‌تقریر ایده‌بیلسه‌یدم ... نه

تا کهجی جامعندن سرقت ایدیلن قیمتدار چینیلرك فوطوغرافیسی

اولوردی. اوچ عصراول سکز یوزپارچه‌دونمایه‌اللی‌بیك‌عسکری جبخانه‌ومهماتی ، طبل وعلم ونقاره‌سیله ارکاب ایدرك ، اوچ طوغلی پاشالریله تا « حنیه » اوکنه سوق ایدن عثمانلیلر بیله روس شایقه‌لریله اپ‌اسنز تاراج ایدیلن قره دکز اسکله‌لرینك . دها دها . بوغازایچنده یکی کوی وطرابیه‌نك‌محافظه‌سنه مقتدراوله‌مازکن

صوك زمانلرده طیاره‌جیلکده ابراز ایتدیکی مهارتلرله خلق مظهر تقدیر اولان طیاره‌جیلرمزدن فاضل بك

طیاره‌جی فاضل بك و طیاره‌سی

(فوطو: فرید)

بوکونلمنی اطهسنه خائب وخاسر نکران اولان بز بیچاره‌لرك اودشمنلره شمدی نه قوتله مقابله ایده‌جکمزی قورقسه‌یدم سندن صورار وفقط یوزیمه ستارهٔ سیاه کره‌رك انعطاف ایده‌جك جانکداز نظرلرك قارشوسنده موجودیتمك اریدیکنی احساس ایتمه‌مکه چالشیردم . اوت ! اوچ عصر اولکی اجدادیمز معظم ، فخرآور فیلولرینی اق‌وقره‌دکزده یوزلرجه فرسخ مسافه‌یه شان وسطوتله‌سوقه مقتدرلرکن بیله « قازاق بی‌عاق » قره‌دکز اسکله‌لرینی وهلهٔ شایقه‌لریله باصار وبوسببدن ساحلده‌کی اسکله‌لریمزده رعیه‌ورای‌سورده اسکان‌اولنور. مسلمانلر قلعه ایچریلرنده اوعصرده‌ده دشمنك تهلکهٔ هجومندن تیرتیر تتره‌رلردی. اینانمیانلر ایشته صحائف تاریخ. جانلی لایزال دلیللر... یازیلر... عین تهلکه‌نك بوکونده استهداف ایلدیکی بزلر... قره‌دکز کنارنده هانکی موقع مستحکمی [!] روس تاراجنه مقاوم برحاله کتیردك.

نه اولوردی اللهم ! لکن بوقدر عصرلر عثمانلیلرك اویوشمش قانلری اوزرینه برنغمهٔ حیات سرپسه‌یدی . عظام باقیه‌لری کبی امللری‌ده تراب اولان اجدادك پایه‌مدقلرینی اخلاف اکمال ایتسه‌یدی ، نه اولوردی . اووقت روم ایلینك افول یتیمانه‌سنی بزم بیچاره کوزلریمز کورمز ، اناطولی اصلاحاتی نامنه یوتدیرلمق ایستنیلن معجون دخل وخرابی‌بی بز ، اولادرشد وبلاغ اوکره وضع اولنمش بولماردق . بولماز دکل . مملکتمزك لاسیما هانکی شهر وقصبه‌یی کور اوکنه کتیرلسه اونی قاووران میاه راکده ، میازما نشر ایدن بطاقلقلر ، ناقابل شرب اولان صولر بوکون وطنداشلریمزك قانی امه‌جك یرده اونلر . ایثار خون وجان ایدر ونهایت مملکت ایصتمه‌نك ، هزال عرقینك محکوم ابدیسی اولوب قالمازدی . بندن سکابیك تحفهٔ سلام ! ای اوچ عصر غنوده قالان تشبث اسلاف . بندن سکابیك تحفهٔ تعظیم ! ای برقنطار اودونی وطنداشلرینه بش اقچه‌یه تأمین ایتمك ایسته‌ین اولیای بی ریا .

«۳۰ تشرین ثانی ۳۲۹ — کوز تپه»

عبدالکریم صفوت

هامش: ۴۹ نومرولی نسخه‌ده مندرج «یاد اعاظم وتجبل خاطرات» مقاله‌سنك اوچنجی صحیفه‌سی یکرمنجی سطری باشنده « مرادثانی » دیممش ایکن سهواً «اول» دیزلمش اولمله مع‌الاعتذار تصحیح اولنور .

ع ۰ ص

حق و وظیفه

« مابعد وختام »

حقوقکزی طانیمق واوکرنمك کافی دکلـدر ، وظائفکزی ده بیلمه‌کز لازمـدر ! زیرا جنـاب حقك امر ایلدیکی انتظـامك محافظه‌سی ایچون وظیفه‌نك اجراسی حقوقکزه نائلیت قدر اهم والزمدر ؛ بونك خارجنده یریوزنده هیچ برشی امید ایده‌مزسیکز . .

(حق) موجودیت شخصیه‌نك وحریتکزك کفیلیدر .

حق عینیله حریتکزدر . سزی هرکلنك صاحب چیقدیغی وایسـتدیکی کبی قوللاندیغی اشیادن تفریق وتمیز ایدن ، سزه بر شخصیت ویره‌ن (حق) در.

اما موجود اولمق ، حر اولمق کافی‌میـدر ؟ کائناتده تك باشنه هیچ بر شی تأمین موجودیت ایده‌مز ، کندی کندینه استناد ایده‌رك یالکز کنـدی کندینه بسلنه‌رك هیچ بر موجود بقا بولماز . (آلمق) ایچون ویریلر (ویرمك) ایچین آلنیر وکلدن جزئه وجزدن کله طوغرو واقع اولان بومتقـابل ودائمی آلیش ویریش اولماسه حیات هرطرفده دوچار انطفا اولور . .

باشقه‌سنك معاونت واعانتندن کلیاً وارسته‌اوله‌جق کیم‌واردر؟. چوجقلغمزده، خسته‌لغمزده ، هرشیده وهروقتده معاونته محتاجز . ابناء نوعیله‌مناسباتی اولمیان ، آنلردن برشی آلمایوب برشی ویرمه‌ین تك باشنه برآدم تخیل ایده‌بیلیرمیسکز؟ بو، اولسه اولسه اورمانلر ایچنده یاشایان بر وحشی اوله‌بیلیر. وحشیدنده اشاغیدر، زیرا وحشیلرکده عائله‌سی ، جمعیتی واردر . حیوانده اشاغیدر، زیرا حیواناتك‌ده یانده دیشیسی ، یاورولری واردر وبونلره باقار . وا کثریا ، یاقارشیلقلی مدافعه

ایچون یاخود مشترك بر ایش ایچون کندی جنسنك افرادیله برلشیرلر . باشقه انسانلردن آیرلمش اولان بر آدم ، اوآندن اعتباراً لساندن ، اذعاندن ، عشق وميلاندن‌ده محروم قاله‌جقندن مخلوقات ایچنده منشأسز ، رابطه‌سز ، اسمسز بر موجود عجیب اولورکه هرکس اکا خوف ونفرتله باقار . .

ایمدی سوق طبیعی ، ومیل جنسی حیواناتی کندی قانونلری دائره‌سنده یکدیکرینه تقریب ایتمکده اولدیغی کبی ، مخلوقات حرمی‌ده (وظیفه) ترتیب‌وتوحید ایدر .

(حق)ی هرکس نفسنده طوپلار ، زیرا مقصدی موجودیت‌شخصیه اولدیغندن هرحق اساساً شخصی‌در : واهالی بواعتبار ایله بر (شخصیت مجموعه) در . بر حق طلب ایتمك ، کندیی ایچون برشی ایسته‌مکدر . عریان یعنی وظیفه‌دن آیرلمش بر حق عریان برخودبینلکدر .

بوحقسزلغك صوك درجه‌سیدر . فی‌الواقع کندینك دیکرینه ترجیحی ، یاخود دیکرینك کندینه فدا ایدلمسی هوسی حقسزلق دکلده نه‌در ؟ برقتل وبر سرقت فعلی ، دیکر هرهانکی برجرمی ارتکاب‌ایتمك؛ باشقه‌سنی کندی هوس وآرزوسنه، طمعنه ، یالکز شخصی اولان منفعتنه قربان ایله‌مکدر .

(وظیفه) بالعکس هرکسی کندی شخصندن خارجه سوق ایدر ، چونکه مقصدی عمومك موجودیتی ، عمومك منفعتیدر .

بروظیفه‌یی ایفا ایتمك باشقه‌سنه نافع بر ایش ایشله‌مکدر عریان یعنی حق ایله متقابل اولمایان بر وظیفه ایسه صاف بر فداکارلقدر . عدالت ومحبتك صوك وعالی درجه‌سیدر . واقعا وداد ومحبتك غایه‌سی باشقه‌لرینك کندینه ترجیحی ، یاخود کندینك باشقه‌لرینه فدا ایدلمسی دکلیدر؟ حق عالی ومقدسدر . زیرا جمعیت بشریه‌نك عنصر اولی تشکیل ایدن (شخص) ك حافظیدر .

(وظیفه) مقدسدر . زیرا جمعیت بشریه‌نك اساس محافظیدر . بونك فقدانیله هیچ بر شخص نه نشو ونما ، نه‌ده بقــا بولور . اوح ! اکر حقه دائمــا رعایت اولونمش ، وظیفه دائما ایفا قلنمش اولسه ایدی دنیا نه قدر بختیار اولور ، جنس بشر هیچ طورماسی لازم‌کان طریق ترقیده نه‌قدرسرعتله ایلرولەمش بولونور ایدی !

بوانتظــام لطیف ، سینهٔ صاف طبیعتــده بزی حیران ایدن بوکوزل ومؤثر آهنك نره‌دن کلیور ؟ هرشــیئك یرلی یرنده اولماسندن واوراده غیر قابل تغیر صورتده بقا بولمسندن دکلی ؟ هرمخلوق قوانین عمومیه وخصوصیه‌یه برانتظام تام ایله اطاعت ایده‌رك طبیعتك کندیــنه تعیین وتخصیص ایلدیکی وظیفه‌یی صداقتله اجرا ایتمکده‌در . توکنمز ضیا وحیــات حزماتی نشر ایدن کونشــدن طوت‌ده برقیانك التندن طمله طمله جریان ایدن منبعه قدرهرشی عین مقصد ایچون تحت انتظامه الینمش، بیتمز توکنمز نو ع وصورتلرله بوکا اشتراك ایتمکده بولونمشدرکه مفکره نه‌قدر تدقیق ایتســه اوقدر چوق تحسین وتقدیر ایدر .. کائناتده برفعل بر حرکت یوقدرکه یاقیندن یاقینه بر (ـ ـ ون) ك نشوونماسنه خادم اولماسون ؛ وعوالم ، طبق بویوصون کبی نشو ونماسی ادواربنی کچیردکدن صوکره ینه انلك کبی تحلل ایدرلر ، طاغیلرلر . بوایسه دیکر یکی‌عالملر ایچین غدا واحزا اولور..

موجودیتی ، دیکر موجوداته محتاج‌اولمایان هیچ بر مخلوق یوقدر .. بونلر پایدار اولمق ایچین دائما کندی موجودیتلرندن قارشیلقلی برانتقال ، برحلول ودخول واقع اوله‌جقدر .

یشــامق نه‌در ؟ (آلمق) . اولمك نه‌در ؟ (ویرمك) . حیــاتك شرط اولی فدا کارلقدر ، قربانلقدر، ابدی وعمومی برقربانلقدر . هرتوله‌ن طوغان ایچون بربراقیر . جماداتك ، نباتاتك ، حیواناتك غیر قابل مقاومت بر سوق طبیعی ایله بلا ادراك ، قانون خلقته تبعاً ، کور کورینه یاپدقلرینی ، انسان (حر) اوله‌رق

یاپه‌جقدر . افرادندن اولدیغی هیئت عمومیه‌یه اتباع ایده‌رك قرده‌شلرینی کندیسی کبی سوه‌جك ، کنـدی ایولکی کبی انلرك ایی‌لکنی ایستیه‌جك ، انلرك مسرتیله مسرور ، کدریله مکدر اوله‌جق ، انلره‌یاردیم وخدمت‌ایده‌جك ، آنلرله‌برلشه‌جك ، انلر ایچون فداکارلغی اختیار ایلیه‌جك وبویله‌جه اشخاصك‌واقوامك دائما آرتان اتحادیله ملتلرك ونهایت جنس بشرك وحدتنه چالیشه‌جقدر .

١٠

وظیفه ، بالجمله مخلوقاته شاملدر ، زیراجمله‌سنك کائناتده موقعی واردر ، حکمت صمدانیه‌نك ترتیبی وجهله جمله‌سی وظیفه‌لرینی ایفا ایدرلر ، که بونك اخلالنی ینه قدرت کلیه منع ایدر .

جمله‌سی موهوبات الهیه‌دن مستفید اولورلر ، واستفاده‌یه حقلری واردر . آنلردن برینی کیفی صورتده امحا ایتمك یاخود اکا فائده‌سز رنج والم ایقاع ایلمه‌مك فنا بر فعلدر ، قوانین انتظام کائناته مغایر بر فعلدر .

وظیفه‌سز هیچ بر جمعیتك وجودی ممکن اوله‌ماز ، زیرا بونسز انسانلرده هیچ بر رابطه قالماز . کوردیکلر کبی وظیفه‌هم شفقتی متضمندر . باشقه‌سنك سزه یاپدیغی ایستمدیککز شیلری اکا یاپمامق ، ایشته (عدالت) بوندن عبارتدر . بالعکس باشقه‌سنك بزه یاپدیغنی ایستدیکمز شیلری اکا یاپمق ایشته (شفقت) ده بوندن عبارتدر .

بر آدمك کندیسی ، حرمی ، چوجقلری سعی ایله یشار ایمش ؛ محتی ایی ، قوللری قوتلی اولدیغندن چوق‌زحمت چکمکسزین کندیسنك وعائله‌سنك اعاشه‌سنه مقتدر اولویور ایدی .

فقط مملکتده بویوك بر مضایقه حاصل اولمغله‌عمله احتیاجی آزالدی ، چونکه

ایشلر اجرتی تأدیه ایدنلره تمتع تأمین ایتمیور ایدی ، عین زمانده تعیش ایچون لزومی اولان شیلرك فیأتی یوکسلمشیدی .

ایش آدمی وعائله‌سی چوق صقنتی چکمکه باشلادیلر . آززمانده تصرف ایتدکلری شیٔ قلیل توکندیکنــدن اولا پارچه پارچه موبله‌لرنی ، بعده بعض لباسلرنی صاتمغه مجبور اولدیلر . بوصورتله چیلاق وهردرلو اسباب تعیشدن محروماً قحط ایچنده قالدیلر .

مسکنلرینه یوقسوللق یالکز کیرمه‌مش ایدی : خسته‌لق‌ده انکله برابر کلش ایدی .

حال‌بوکه بوآدمك ایکی قومشوسی وار ایدی، بری زیاده دیکری آز زنکین ایدیلر. بوآدم کیدوب انلردن برنجیسنی بولدی‌واکادیدی‌که «حرمم وچوجقلرمله هرشیدن محرومز : بزه مرحمت ایدیکز . »

زنکین اکاجواب‌ویردی: «نه یاپه‌بیلیرم؟ نم‌ایچون‌چالیشدیغکز زمان اجرتکزی توقیف ایتدمی ؟ یاخود تأدیه‌سنی تأخیر ایتدمی ؟ اصلا ! نه سزه نه‌ده باشقه‌سنه بر حقسزلق ایتمدم ! اللرم هردرلو حقسزلقدن عاری وپاکدر . سفالتکره کدر ایدرم ، فقط بوفنا زمانلرده هرکس کندینی دوشونمکه‌مجبوردر : کیم بیلیر نه‌قدر سوره‌جك ؟ » بیچاره پدر صوصدی ، ویوره‌کی اضطراب‌ایله مالی‌اوله‌رق خانه‌سنه عودت ایلدی . وقتاکه اوقدر زنکین اولمیان دیکر قومشوسنه تصادف ایتدی . بوآدم آنی مأیوس ومتفکر کورنجه دیدی‌که : « نه‌کزوار ، آلنکزك اوزرنده غرض علائمی ، کوزلرکزده یاش کوریورم . » بیچاره پدرتیترمك برسسله فلاکتنی اکا ایضاح ایلدی . سوزنی اتمام ایدنجه ، دیکری اکا دیدی‌که . « نه ایچون بویله کدر ایدیبورسیکز ؟ قرده‌ش دکلی‌یز ؟ وبرادرمی بویله برحال مأیوسیتده نه‌صل براقه‌بیلیرم ؟ کلیکز . واریمی‌سزکله پایلاشه‌لم . »

مضایقه ایچنده‌کی عائله کندی احتیاجاتنی تدارك‌ایده‌بیله‌جکی‌زمانه قدر بویله‌جه

یوقسوللقدن قورتلدی بر چوق سنه‌لر کچدکدنصکره هرایکی‌رنکین افعال بشریه‌نك حاکم مطلقی حضورنده اثبات وجود ایتدیلر . حاکم حقیقی بونلردن برنجیسنه سوأل ایتدی : « نظرم بر یوزنده سنی تعقیب ایتدی ، باشقه‌سنه فنالق ایتمکدن حقنه تجاوز ایله‌مکدن حذر ایلدك ؛ قانون عدالتی حرفیاً اجرا ایتدك ، فقط بونی ایفا ایله برابر یالکز کندیك ایچین یشادك ؛ سنك قورو وسرت یوره‌ك قانون توددی اصلا اکلامدی . وشمدی فقیر وعریان اوله‌رق داخل اولدیغك بویکی عالمده ، سکا سنك باشقه‌لرینه ایتدیکك معامله اجرا اولنه‌حقدر . سکا مقسوم اولان ارزاقی یالکز کندیك ایچین صاقلادك ؛ آندن قارده‌شلرکه هیچ برشی ویرمدك . سکاده هیچ برشی ویرلمیه‌جکدر . یالکز کندیکی دوشوندك ، یالکز کندیکی سودك . کیت کندی کندیکه یاشا ! »

وایکنجیسنه دونه‌رك حاکم بیوردی‌که : « مادام‌که یالکز عادل دکل همده رحیم ایدك ؛ ومادام‌که شفقت سنك یوره‌کنه نفوذ ایتمش ایدی . زیرا سکا تودیع اولونان نعمتلری دها آز بختیار اولان قرده‌شلرکه طاغیتمق ایچین الك آچیق ایدی . وآغلایانلرك کوز یاشنی سیلمکه چالیشیور ایدك ، سکا دها چوق نعمتلر ویریله‌جکدر . کیت ، وظیفه‌یی تمامیله ایفا ایدنلره ، قانون عدالتله برابر قانون تودده دخی رعایت ایلیه‌نلره مخصوص اولان مکافاتی آل . »

۱۱

وظیفه‌نك انواعی واردر ، وظائف عمومیه ووظائف خصوصیه . وظائف عمومیه انسانلرك ازلی ارتباطنی تشکیل ایدر ، وظائف خصوصیه ایسه طبیعت وجمعیتك انسانلر آره‌سنده تأسیس ایتدیکی مناسبات مختلفه‌دن نشأت ایلر . هیچ بر فکر باطلك تغییر ایده‌مدیکی عقل سلیمدن ، وهیچ بر منفعتك ، هیچ بر هوسك افساد ایده‌مدیکی وجدان پاکدن صوریکز : سزه جواب ویررلرکه انسان انسان ایچون معرزدر ، آنك شخصنه ، حریتنه مالکنه ، تعرض ایتمك انتظام

ازلینك اساسی بوزمق ، بنی بشرك محافظی اولان قوانین اخلاقیه قارشی کلمکدر. بو بر فعل ارتکابدرکی هرعصرده وهرقوم عندنده (جرم) نام مدهشیله یاد اولونمشدر . سزك فوقکزده برصدای علوی واردرکه ثابت وابدیدر ؛ وسزك ایچکزده‌ده دیکر بر صدا واردر ؛ بوایکی صدا سزه دیرلرکه :

« اصلا کیمسه‌یی اولدورمیه‌جکسك ، اصلا سرقت ایتمیه‌جکسك . بر زوجه‌نك عفتنی ، بر کنج باکرك حجابنی مخل وشرفنی مزیل برحال وحرکتده بولنمیه‌جقسك؛ فکرك بیله بوملعنتلردن آزاده اوله‌جق . .

قارده‌شنك قاتی دوکن دنیا وآخرتده مذمومدر .

حیله ویاجبر ایله آنك حریتنی اخلال ایدن ، یاخود مشروعاً مالك اولدیغی شیئك هرهانکی بر پارچه‌سنی غصب ایله‌ین ، عائله‌سی ایچنه فساد القا وبوفسادك تولید ایلدیکی هردرلو فنالقلری عیبی، عدم امتزاجی،قلب اضطرابی، امنیتسزلکی، خصومتی ونهایت محووپریشانی‌یی استجلاب‌ایدن دخی‌ملعون ومذمومدر ترلاده‌کی نباتات ، کوکلرینی کندیلرینی بسله‌ین طوپراغه یان‌یانه اوزاتیرلر واوراده جمله‌سی سکونت ایچنده نشوونما بولورلر. هیچ بری‌دیکرینك غداسنی مص‌ایتمز. چیچکنی صولدیرماز، قوقوسنی افساداتمز. نه‌ایچون انسان انسانك عرضنه، شرفنه، حقوقنه تعرض ایتسون؟ نه ایچون انسان انسانه قارشو فنا اولسون‌ده ایی اولماسون ؟ . . قلبکزدن فنا آرزولری ، فنا فکرلری قوغیکز ، زیرا فنا فکروفنا هوسه تمایل ایتمك ، همان اوفنالغی اجرا ایتمك دیمکدر .

زهرلی قاتل سوزلر واردر ؛ لسانکزه دقت ایدیکز ، تاکه هیچ بر وقت غیبت وافترا وذم وقدح‌ایله کیرلنمسون، حسد، حدت، انتقام، کین کبی‌احتراصات بونلری طوپلایان روحی اولدورورلر ، بوحسله‌راحتسز اولان روح برفعل قتلی حاضرلارکبی دائما فنالقله مخاطدر. فقط سزه تعریض ایتدیلرمی ؟ عفو ایدیکز ، علویت کوستریکز تاکه عفو ایتسونلر . کیم عفوه محتاج دکلدر ؟

وکیم کندی کندینه : « کیمسه بندن حقلی شکایتده بولنه‌ماز . » دیه‌بیلر ؟

اعوجاجلی یوللردن گیتمه‌ییکز ، سوزکز دائما طوغرو اولسون . کیمسه‌نك صماخ عار وحیاسنه ضرر ویرمسون .

نه‌ده انسانك انسانه وکندی نفسنه قارشی مدیون اولدیغی احترامه منافی اولماسون .

انسان ، قدرینی شرفنی تنزیل وکندینی تذلیل ایدرك حیواناته تقریب ایله‌ین هرشیدن اجتناب ایتمه‌لیدر: حواسمزده افراطدن، وجودی پیرانان، عقل وذکایی میال الطفا ایدن فنا عادتلردن، سؤ استعماللردن، مساویدن حذر ایدیکز . زیرا بونلر انسانی ، مخلوق عاقل اولمق خاصه‌سندن تجرید ایتدکلرندن کوره‌نلر نظرلرینی اوکبی آدملردن نفرتله چویررلر ..

بز ایکی عنصردن مرکبز : بهیمیت وملکیت . ووظیفه‌مز ، روحمز بو آغیر جسددن آیریلوب دها ای ودها عالی خطه‌لره صعود ایدنجه‌یه قدر ملکیتك غلبه‌سنی تأمین ایچون بهیمیته قارشی متصل اجتهاد ایتمکدر .. « جهاد نفس ، جهاد اکبردر » بویله یاپه‌رق کیمسه‌یه قنالق ایتمزسیکز ؛ عادل وحق شناس اولورسیکز؛ فقط دها مقدس دها بیوك وظیفه‌لرکده ایفاسیله مکلفسکز .

سوقاغك کوشه‌سنده یاتان شوزواللی مخلوق بشری کوریبورسیکزکه برقضایه اوغرایه‌رق عجز واحتیاجك کتیردیکی ضعف وناتوانی ایچنده قالمشدر .

برآدم اکا باقار وحالنه آجیه‌رق کچر (بوحاله کیرمسنه بن سبب اولمدم وبنی اکا تقیدله کیم مکلف ایتدی) دیر . . . بردیکری‌ده اکا باقار وروحی متأثر اولور . اکا تقرب ایلر ، آنی قوللری ایچنه آلیر . خانه‌سنه کوتورر ، کندی یاتاغنه یاتیرر وبر برادرك برادرینی ، بر دوستك دوستنی تداوی ایتمسی کبی اکا باقار . .

بوایکی آدمدن هانکیسی وظیفه‌سنی صحیحاً ایفا ایلدی ؟ دنیاده دائما فلاکت بولونه‌جق ، وبو فلاکتلر دائما تخفیف اولونه‌جقدر . انلری تخفیف ایده‌جك عالی یوره‌کلی انسانلردر . قارده‌شکز آجمی ؟ اکا محروم اولدیغی غدایی ویرمکه بورجلوسکز . چیپلاقمی؟ طامسز، مسکنسزمی؟ اکا البیسه‌وملجأ بولمغه بورجلوسکز . خسته ایسه‌مداوات ومعاونت‌ایده‌جکسکز . اوسزك اجزای بدنکزدندر . چونکه جمله‌مز بر وجودك ، عین روح ایله جانلانمش بروجودك اعضاسی‌یز . اوحالده آنی کندی وجودکزدن کبی بلیکز واویله‌جه معامله ایدیکز .

بنی آدم اعضای یکدیکرند
که‌در افرینش زیك کوهرند

برچوق ضعفلر ودرلو درلو محرومیتلر وار وهر ضعیف حمایه ایستر ؟ هر محتاج ، معاونت بکلر . بونلره باقلمازسه سزه صورارم : جمعیت بشریه نه حاله کیرر ؟ دنیا نه اولور ؟ شرف انسانی نره‌ده قالیر ؟ سقطلق ، فقرالق ، یالکزلق ، سن ، عقل بسیط ، جهالت کبی مصائبك ، فنالرك طوزاغنه تسلیم ایتدیکی آدملر محکوم فنادرلر . لکن بونلر محتاج دوادرلر . باقیلنجه اصلاح اولورلر وحمیته فائده‌لی عنصر حالنی بولورلر . باشقه‌سنه یاپیلان برعدالتسزلکی عینیله سزه‌یاپیلیور ایمش کبی شدتله رد ، ثبات ایله مدافعه ایدیکز . الکزی‌ظالم ایله مظلومك آره‌سنه اوزاتیکز . قارده‌شیکز نوعما سزسیکز ، وآکا جفا ایتدکلری زمان سزده ایدلش دکلیدر ؟

یتیم ، سزده بربابا بولسون ، طول واختیاره استنادکاه ، دردمنده چاره‌ساز ، بیانجی‌یه معین ومهماننواز ، اعمایه کوز ، کوتورومه آیاق اولیکز . فلاکتزده‌لره ، کوز یاشلرینی تسکین‌ایدن سوزلر بولیکز . محبت وشفقتك‌تخفیف وتهوین ایتمدیکی هیچ براضطراب یوقدر .

آلام حیاتیه ، محبت برادرانه‌نك ضیالریله ، صوك بهارك شبنملری ، صباحلین طوغان کونشك شعاعیله اریدیکی کبی زوال بولور ..

هر کیم برنده ایی بر نصیحت ایدر ، عاقلانه بر اخطارده بولونور ، فائده‌لی بر معلومات ویرر ایسه آلتون ویرمشدن زیاده خدمت ایتمش اولور . ویلدیکنی باشقه‌سنه تبلیغ ایتمك ، علمی نشر ایله‌مك انسال متعاقبه‌نك بسیله‌جکی تخم نافعی اکمك دیمکدر ..

صلح وصلاحی تأمین ایچون نه قدر امك ویرلسه چوق دکلدر . صلح وسلم بوتون ایلکلرك هم اساس همده سرتاجیدر . باشقه‌لرینه تحمل ایدیکز ، تاکه آنلرده سزه تحمل ایتسونلر . هر بریمزك کندی ضعفلرمز ، قصورلرمز ، فنا دقیقه‌لرمز یوقمیدر ؟ صبر وسکونك سرت اولانلرك بیله خشونتنی تهوین ایدر . هیچ برشی ، نه حدت ویرن سوزلر ، نه‌ده مقابله‌یی جلب ایدن شدتلر سزده بو صبر وسکونی ازاله ایتمسون . اوزوم چوبوغی کبی اولیکز : آنك کوکی نه قدر طاشلی یرده بویورسه محصولی‌ده اوقدر طاتلی اولور. حیاته ، حریته ، باشقه‌سنك ملکنه احترام ایدیکز . قارتەشلرکزه حیاتی ، حریتی ، حقوق تصرفیه‌سی محافظه ایچون یاردیم ایدیکز . بوایکی‌اساس ، عدالت وشفقت وظائفنی احتواایدر . تفصیلاتی نهایتسز اولور . زیرا بونلر بوتون فکرلری ، بوتون حسلری ، انسانك بوتون افعالنی اشتمال ایدر .

وبر قاعده بو وظائفك جمله‌سنی اجمال ایلرکه اوده قانون محبتدر : سویکز وایستدیککزی یاپیکز . زیرا طوغرو وایبدن باشقه برشی یاپمازسکز . ابنای نوعکزی سویکز ، قانون انسانیتك احکامنی مکملاً ایفا ایدرسکز .

— انتها —

ماهر شوکت

واله طاغلری

« ژان‌ژاق روسودن »

کاه بالای سرمده غایت جسیم ومهیب قایالر ــ خراب برحالده ــ معلق کورونور ، کاهی مرتفع وغلغله‌زا شلاله‌لردن کثیف سیسلر اطرافی ، استیلا ایدردی . بعضاً برسیلاب سرمدی جریان پیشکاهمده نظرلر اعماقنه فرجه یاب نفوذ اوله‌میه‌جق قدر درین خندقلر آچاردی .

بعضاً صیق براورمانك ظلماتی آره‌سنده یولی غائب ایدر ، بعض کره‌ده برکریوهٔ ظلماتیدن قورتوله‌رق نشاط آور چنلره تصادفله قریرالعین اولوردم . طبیعتك حال وحشتیله مزروعیتك اتحاد محیرانه‌سی ، ابنای آدمك دخولنه مساعد اوله‌میه‌جغی ظن ایدیلن بویرلرده موجودیت بشریه‌یی اظهار ایدییوردی .

برمغاره‌نك جوارنده برطاقم مسکنلر . . . دیکندن ، بوکورتلندن ماشقه برشی آرانمیان یرلرده قوری آصمه فدانلری ... ییقیق ، چوکوك اراضی اوزنده باغلر... قایالراوستنده خوشکوار میوه‌لر... اوچورومل‌رده طارلالر کوریلیوردی .

بوغریب اراضی‌یی صور مختلفهٔ عجیبه‌یه افراغ ایدن یالکز انسانلرك مساعیسی دکلدی . طبیعت رنکارنك منظره‌لرله عین محلده اوقدر اختلاف کوستریوردی که کندی کندینه مخالفتده بولونمقدن ذوق آلدیغنه حکم اولونوردی .

ای دلنشین کیجه ! . ای طبیعت ! . . نه‌قدر لطافتلی ، بونکله برابر نه‌قدر ده مهابتلیسك ! .. سنك سکوتکك ایچنده مندمج بولونان آهنك راز پروری تصویر خصوصنده قوهٔ ناطقه نه‌قدر ضعیف قالیور ! .

*
* *

کنبد آسمانك شعشعه نورانی منظری ، حسابسز کردابلرك قعرنایابندن

کندیسنی تماشا ایدن بیکلرجه کوزلرك شعاعات نظری ، بوعوالم علویه‌نك جاذبهٔ عمومیه‌لری تحت تأثیرنده اوله‌رق کرهٔ ارض فضای بی انتهایه طوغرو سورو کلنیر طورور . کویا روبستهٔ نقاب حجاب اولمش سعد اختر بردختردرکه معشوق نامزدینك آغوش نوازشنه آتیلیر .

نه‌در اوقانون خفاءون طبیعت‌که هرکسجه موجوداتك فعالیت حیاتنه سکتهٔ تعطیل ویرر ؟ برآز اول حرکات وهوسات حیات ایله متحرك بولنان میلیونلرجه مخلوقات شمدی نیچون کندیلرینی سترایدن بوپردهٔ ظلمانی آلتنده سکونت آباد فنایه آتیلمشلرکبی عمیق براستراحت ایچنده سویله‌مز ، ایشتمز ، هیچ‌برشی حس ایتمز اولمشلر ؟

هرطرف مسکون ، هربرذوی‌الحیات ایله مشحون ! قری ایله‌قارتال یووالره وخوش مغاره‌لره ، بوجکلر اوتلرك آلتنه چکیلمش . سحرك برنجی شعاعاتی بونلری ایقاظ ایتمدکجه هیچ بری قیملدانمیه‌جق ، هیچ بری سس ویرمیه‌جکدر .

ای خواب نوشین طبیعت ! ای قاراکلق کیجه ! سن‌که اعماق نامحدودیکك حاوی اولدیغی بونجه اسراری سرا پردهٔ خفا آلتنده حفظ ایدییورسك ، سنك حضوریکی اخلاله‌کیم جسارت ایده‌جك ؟

*
* *

سوره‌کلی ، فاصله‌لی ، کوربرصدای آسمان پیما برآهنك‌طرب افزا ایله کیجه‌نك سمت سکونماسی آراسندن پیدا اوله‌رق عیوقه چیقار ، صوکرا بردن بره یاواشلانیرده اوقدر لطافت کسب ایدرکه اوسسی ایشیتمك ایچون جهت انتشارینه طوغرو انسانده برتمایل طبیعی حاصل اولور . دیرکن صدا ضعیف برولوله‌حالنده اهتزازه باشلار : خوانندهٔ طبیعت موسیقی پرده‌لرینی بربر تجربه ایدرکبی بردن دیکرینه کچه‌رك جمله‌سنی عکس انداز آفاق ایلر . نغمه امتدادی نسبتنده اینجه‌لیر ، لطافتلنیر : بردرجه‌یه قدرکه کیتدکجه تخیلات عالمندن کلیور یاخود

روحنواز برروٴیا ایچنده ایشیدیلیور ظن اولونور ؛ بوحال‌ایسه انسانی اك طاتلی سودالرك ، اك شدتلی محبتلرك اسرارینه محرم ایدر . بوندن صوکرا برمدت طورور ، متعاقباً ینه باشلار .

مضراب سازدن چیقان اهتزازلی صدالره مشابه برایصلیق ایشیدیلیر : پست پرده‌دن باشلایان بوصفیر پرتأثیر کیتدکجه آفاقگیر اولور ، هوا موجا موج نوای دلپذیر اولور . حاصلی پرده‌لری سرعت ووسعت حاصل‌ایدن نغمات — بویوك برمعبدك قبه‌لرینه طنین آور اولان اصوات مناجات کبی — اورمانلره انعکاس‌ایدر.

ینه برمدت سکوت ! ..

آرتق بوصفیر ترنم ایتمز .. تکلم‌ایلر .

سوره‌کسز ، درین ، بعض کره تیز ، بعض کره‌ده پست ، که ساده وبسیط که مرکب ومکرر اوله‌رق آفاقه انتشار ایدن صدالری — یاواش یاواش ، قیصه قیصه نغمه‌لرله قاریشیق برسکوت — قطع وتعقیب ایدر . ایشته بومنوال اوزره تعاقب وتسلسل‌ایدن ترنمات ، برفکر مخصوصك ، برحس خفینك‌اعلاناتی‌دیمکدر.

بوقدر متنوع کلبانگلرك ، بوقدر متفرع آهنگلرك صرف تصادفی اولدیغنی کیم ادعا ایده بیلیر ؟ .. دائما یکنسق مقامات ایله نهایت بولان بواصوات متخالفه‌نك اهنك امتزاجنی علی‌التوالی محافظه‌ایله‌مك ناصل ممکن اولیور ؟ .. عادتا حلقومدن چیقان بوسسلر برفکر صمیمی‌یه مستند برطاقم کلمه‌لر ، برطاقم کلاملر دکلمیدر ؟

امتدادی نسبتده تأثیری تزاید ایدن بوتغنیات غریبه اك‌قرارسز هوسلری ، اك غرورلو مسرتلری ، اك رقتلی تأثرلری ، اك‌شدتلی سودالری مقامات موسیقیه‌یه توفیقاً نوبت بنوبت اشاعه ایله‌مکده‌در .

حیرتمی جلب ایدن ، اختیارمی‌سلب ایدن‌بولطافت روحانیه‌یه کوشدار انجذاب اولدیغم نجوم زاهره‌نك ترکیبانده پرتو افشان ، بوطائر نغمه‌کارك نفخه‌لرنده خنده‌ریز الحان اولان طبیعتی شومسعود ساعتده کندیمه منحصر ظن ایدییوردم .

*

سن کیمسك ؛ ای حسابسز مخلوقات ضعیفه آره‌سنده غائب اولمش نحیف وبی چاره مخلوق ! سن کیم اولیورسك‌که باجمله حیوانلرك ، حتی‌ابنای بشرك بیله‌طبیعتك

قانون سکوت و آرامه‌رام اولدیغی برساعتده علینه رفع صوت ایله‌مکده یالکز سن مختار بولنیورسك ؟

ذکا ، قوت ، حسن دینیلن شیلرك هیچ برینه مالك اولمادیغك حالده عجبا نیچون سنی خلقت ـ تنها کیجه‌لرك خاموشیٔ سکونه خلل کتیره‌جك درجه‌ده اعجاز پرور ، انسانك ذهننه طورغونلق ویره‌جك درجه‌ده راز پرور ـ برصدا ایله ممتاز قیلمش ؟ .. عجبا نیچون فطرت سندن باشقه کیمسه‌یه‌نصیب اولمیان‌وماهیتی هنوز آکلاشیله‌میان برآلته اجرای آهنك ایتمك صنعت فوق‌العاده‌سنی یالکز سکا تعلیم ایله‌مش ؟

قلمم جذبه‌دار تحیر ، وجودم رعشه‌ناك تأثراولدیغی‌حالده شیمدی‌سنی‌دیکلرکن کوریورم ، آکلیورم‌که صحنهٔ طبیعت اوزرنده بمکینه نسبتله پك‌بویوك بر(رول) اجرا ایتمکده‌سك بن سامعهٔ تلذذینی سکا حصر ایتمش برآدمم‌که سرود پیاپیرو. دیکه انجذاباً : قارانلقلر ایچنه آتیلمق ... انظار اشعه‌باریغی‌اوزریمه تمدید ایده‌رك بنی چاغیرمقده اولان شویوکسك جهانلره اوچوب قایلمق ایسته‌یورم .

نغماتکی کسمه ! تکرار ایت ! هرزمان تکرار ایت ! قلمم منبسط اولیور ، کوزلرم طولیور. سنك صداریکك، سنك اوسوداوی، اومؤثر برمضمونی حاوی بولونان صداریکك ایچنده برروح وار : اونم روحمدرکه فریادلرنی دیکلیورم .

آه ، نصل اولمشده بوتون قلبلری تسخیره کافی برقوهٔ روحانیه‌ایله‌موسیقینك اك سوزناك نغماتی ، سودانك اك رقیق حسیاتی حائز اولان بویله وجد آور بر صدایی بخش ایتمك ایچون عشق سنك کبی کوچك ، سنك کبی ضعیف برمخلوقی انتخاب‌ایله‌مش؟ نوبهارکیجه‌لرنده‌اجرامه‌ترانه‌لر ایصال‌ایده‌بیلمك ایچون‌سنی یوکسك آغاجلرك یاپراقلری آلتنده صاقلیان اولسه اولسه عشقدر اویله دکلی ؟ ضیااو ، حرارت او ، حیات اودکلیدر ؟

« ۲۰ نیسان ۱۳۰۷ »

مترجمی :

اسماعیل صفا بك مرحوم

« نه دموندوده‌آمیچیس » دن
ـ اصلندن ترجمه ـ

تحف بر امر نفری

شو اللهك قبه‌سی آلتنده تحف آدملر اکسیك دکلدر ، وبونلردن برچوغنی طانیمش اولمقله اوکونه بیلیرم ؛ فقط اونکله جفت تشکیل ایدجك بری ، هنوز طوغمامشدر ظن ایدرم .

سارد نیالی ، کویلی ، یکرمی یاشنده ، قره‌جاهل و پیاده نفری ایدی .

ایلك دفعه فلورانسه‌ده ، برعسکری غزته سنك اداره خانه‌سنده اوکه چیقدیغی زمان ، دقت وتوجهمی جلب ایتمش ایدی . منظره سندن ، و ویردیکی برقاچ جوابدن ، درحال صوك درجه‌غریب برآدم اولدیغنی آکلادم . جبهه‌دن باقنجه کندیسی ایدی ؛ یاندن باقدیکزمی باشقه‌سی کورنیوردی ؛ دوندیکی زمان عادتا وجودینك بتون خطوط اساسیه‌سی تبدل ایدییوردی . جبهه‌دن دیه‌جك یوق ، هرکسککنه بکزر برچهره‌سی واردی ؛ یاندن انسانی کولدورییوردی . چکه‌سنك اوجیله برونك اوجی برلشمك ایستیورلردیـه‌ده ، اورته یره‌کی دائما آچیق وبرردیف باوکی کبی قارمه قاریشیق برترتیبده طوران ایکی دیش صیره‌سنی انظار تماشایه عرض ایدن پاپوج قدر بیوك ایکی دواق بوکا مانع اولیوردی . کوزلری اودرجه کوچك ایدی‌که ، برطوبلو ایکنه‌نك باشنه بکزییور وکولدیکی زمان آلین یوروشوقلری آره‌سنده بسبتون غائب اولیوردی . قاشلری ایکی « آقسان سیر قونفله‌کس » شکلنده ، آلنی آلچق داچلریله کوزلرینی آییره‌جق برکنیشلکده‌ایدی . بونکله‌برابر ذکاوایی قلبلیلکه دلالت‌ایدن برسیماسی‌واردی ؛ فقط بودکا و ایی قلبلیلك « ذاتی » و «صرف کندینه مخصوص » ایدی .

اختراع براتی استدعایه یردن‌کوکه قدر حقلی اولدیغی برایتالیانجه‌یی ، « سرت و بوغوق » برطرزده تلفظ ایدییوردی .

آرناودلق پرنسی پرنس دو ويدك دراج سرايی مدخلنده آلنمش بررسمی

فلورانسه‌یه كه‌لی هنوز بر كون اولدیغی ایچون :

— فلورانسه‌یی بكنیورمیسك ؟ دیدم

— قطعا دكل ! دیدی .

« قلیاری » دن ، وشمالی ایتالیانك كوچك بر ایكی قصبه‌سدن بشقه بر یر كورمه‌مش اولان بر آدم ایچون بوحكمی براز سرتجه بولدم .

— « فلورانسه » می اییی یوقسه « بەرغامو » می ایيدر ؟ [*]

— دها دون كلدم . بوخصوصده برشی سویلیه‌مم .

كیدركن « اوغورلر اولسون » دیدم . اوده بكا : « اللهه اصمارلادق » دیيه جواب ویردی .

بر كون صكره خدمت خصوصیه مه تعیین ایدلمش بولنیوردی .

ایلك كونلر ظرفنده ، برقاچ دفعه‌صبرمی توكه‌ته‌رك آلاینه اعاده ایتمك ایستدم. هیچ برشی آكلایامامقله اكتفا ایتسه باشمله برابر ؛ فقط اصل دردك بیوكی ، براز ایتالیانجه‌یی كوچ آكلامق ، برآزده خدمتك عجمیسی اولمق طولاییسیله امرلری یاریم آكلیور ، هرشیئی ترسنه یاپیوردی.

[*] فلورانسه ۱۶۰ بیك نفوسلی بیوك برشهر ، بەرغامو ایسه ۳٦ بیك نفوسلی برقصبه‌در.

برنس دوویده ارناوودلق تاجنی تقدیم ایدن ارناوود هیئت مرخصه‌سی
(اورته‌ده‌کی اسعد پاشادر)

بیله‌تمك اوزره اوسطوره لرمی « له‌مونیه » [*] یه ، وطبع ایدلمك ازره یازیلرمی بیله یبحی‌یه کوتوردیکنی ؛ برفرانسزجه رومانی‌قوندرهجی‌دکاننه ، وبرجفت چیزمه‌یی برخانمك اوینه براقدیغنی سویلرسه‌م کیمسه ایناتمیه‌جق ، زیرا بونلره ایناتق ایچون ، کندیسنك هرشیئی ترس آکلادقدن ماعدا نه‌درجه‌یه قدر قیدسز اولدیغنی بیلمك ایجاب ایدر . یالکز یاکلش آکلایش بودرجه بیوك خطالری ایضاحه کفایت ایده‌من ، تحفلقلرینك اك شایان دقت اولانلرندن برقاچنی شوراده ذکر ایتمکدن کندمی آله‌میه‌جغم .

صباحلری ساعت اونبرده صباح یمکی ایچون ژانبون آلمق اوزره ، کندیسی سوقاغه کوندرییوردم . بوساعتده‌ده سوقاقلرده « قورریه‌ره ایتالیانو » [**] صاتیلیر .

برصباح غزته‌ده مهم برحوادث اولدیغنی بیلدیکم ایچون :

چابوق ، ژانبونله بر « قورریه‌ره ایتالیانو » دیدم .

---

[*] برکتابجینك اسمیدر .

[**] ایوی برغزته اسمیدر .

ارناودلغك قارتاللی آرمه‌سی

ایکی فکری عینی زمانده اصلا قاورایا‌میوردی . چیقدی ، و بر دقیقه صکره النده « قورریه‌ره ایتالیانو » یه صارلمش ژانبونله کلدی !

بر صباح ، کندیسی حاضر اولدیغی حالده، کتبخانه‌دن عاریة آلدیغم بر عسکری آطلاسنی بر ارقداشمله برابر قاریشدیردیغم اثناده‌دیدم‌که :ـ « قنالق‌زه‌ده بیلیرمیسك، بوخریطه‌لری برتك‌نظرله تعقیب‌ایتمك ممکن اولمدیغی ایچون هر برینی آیری آیری تدقیق ایتمك‌مجبوریتده بولونیوردم، محاربه‌نك‌هیئت عمومیه‌سنی‌ایی قاورایه بیلمك‌ایچون، بونلرك هپسنی برصرده‌ده ، وبرتك لوحه تشکیل ایده‌جك طرزده دیواره میخلانمش کورمك آرزو ایدردم . »

اقشاملین اوه کلدیکم زمانه کوره‌یم ! .... عقلمه کلدکچه حالا اورکه‌رم.... آطلاسك بتون خریطه‌لرینی‌دیواره میخلانمش کوردم؛ بوقدری‌یمیورمش کبی برده ایرتسی صباح ، ایتدیکی خدمتدن طولایی تشکر طلب ایدن بر آدمه مخصوص متبسم برچهره‌ایله قارشومه دیکیلمش بولونیوردی .

اسعد پاشانك اوروپادن ارناودلغه عودتی ـ داراج لیمانه کیرمرکن

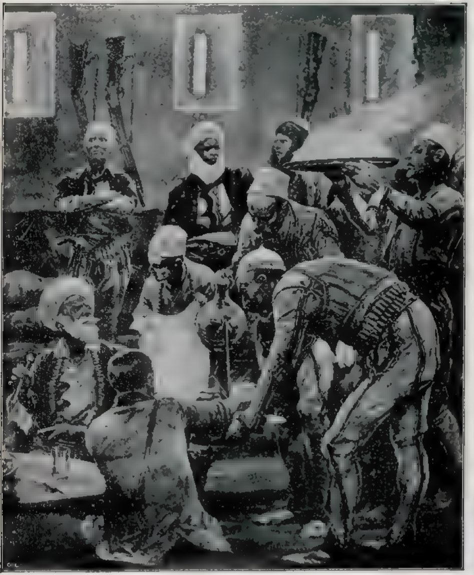

ارناودلق مناظرندن — يكى (قراللغك)

اجتماعی حیاته عائد بر صحیفه

یونان قرالی وعائله‌سی افرادی — صوفره باشنده

بردیکر صباح اسپرتوده پیشیرمك ایچون ایکی یمورطه آلمق اوزره چارشی‌یه کوندردم . کندیسی طیشاروده بولندیغی اثناده برمستعجل مسئله‌یی مذاکره ایتمك ایچون برارقداشم کلمش ایدی . بوزواللی ده کلدی . — بکله ! — دیدم ؛ اوبر کوشه‌یه صوقوله‌رق اوطوردی . بن ده ارقداشمله سوزه دوام ایتدم . براز صکره نفرك قیزاردیغنی ، صarardیغنی ، مورارديغنی ، یوزینی نظردن کیزلیه‌جك بریر آرادیغنی ، دیکن اوزرنده اوطوریورمش کبی قیورانوب طوردیغنی کوردم . آشاغی‌یه طوغری باقدم ؛ نفرك اوطوردیغی اسکمله‌نك ایاغندن او زمانه‌قدر هیچ کورمدیکم آلتون صاریسی برشي سوزولیوردی ، یاقلاشدم ؛ یمورطه صاریسی ایدی . بدلا حریف یمورطه‌لری قاپودیسك آرقه جیبنه قویمش ، واوطه‌یه کیردیکی زمان‌فرقنده اولمقسزین بنم صباح یمکملك اوستنه اوطورمشدی .

فقط ، بونلر هیچ برشی دکلدر . اوطه‌می ، آرزوایتدیکم طرزده دیمیورم ، عقلی باشنده برآدم طرفندن ترتیب ایدلدیکنه‌شویله اوزاقدن دلالت ایده بیله‌جك

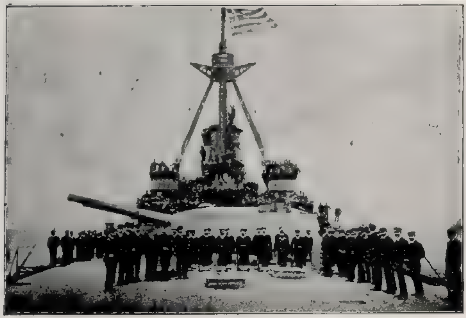

يونانستانه اوموليان خيالرى حقيقت ياپان «آوه‌روفك» كوكرته‌سندن نظر انتباه وحميتمزى تحريك ايده‌جك برمنظره

برانتظامه صوقنجه‌يه‌قدر نه‌لر كوردم . اونك ايچون اشيايى انتظامه صوقمق ديمك بونلرى معمارى برطرزده بربرى اوزرينه ييغمق ديمك ايدى . الك بيوك امل شهرتى‌ده جسيم ومعظم بنالر وجوده كتيرمكدن عبارت ايدى .

ايلك كونلرده بنم كتابلرم ، الك خفيف براهتزاز ايله ده‌وريلمكه محكوم قله‌لردن متشكل برنصف دائره تشكيل ايديپورلردى ؛ بره وضع ايديلان لكنك ترس طرفى ، كوچك طاس وطباقلردن متشكل ، والك تپه‌سنده كال عظمت ومهابتله صقال فورچه‌سى يوكسه‌لن محتشم ومعظم براهرامه تمل تشكيل ايديپوردى ؛ اسكى‌ويكى اسطوانوى شابقه‌لر ، برستون ظفر شكلنده ، سماره قدر يوكسليورلردى . بوسببله ، كيجه ياريلرنده بيله ، كورولتيلى انهداملر ، واوطه‌نك بوله‌لرى اولمسه

کیم بیلیر نه‌ده نهایت
بوله‌جق اولان اوزون
و سورکلی بو واولانه‌لر
وقوعه کلمکده ایدی .

صکره ؛ دیش
و پرجه‌سنك باش فور-
چه‌لری عائله‌سنك ارکا-
نندن اولمدیغی، بو ماطه
طاسنك‌ات خلاصه‌سی
طاسندن بسبتون بشقه
برشی اولدیغی ، اوفق

اخیراً وفات ایدن پروسیه‌لی مشهور قاردینال قوب

کیجه مٔصه‌سنك قوله‌لی کوملکلری محافظه ایچون یاپیلمدیغی آکلاتجه‌یه قدر حضرت ایوبك صبریله چیچه‌رونك بلاغتی صرف ایتمك ایجاب ایتدی .

کندیسی حقنده ابذال ایتدیکم توجهدن طولایی منتدار قالوب قالمدیغی ، بکا قارشی برحس محبت پرورده ایدوب ایتمدیکنی اصلا آکلایه‌مدم . یالکز ، بر تك کره ، شخصم حقنده بر نوع شفقت کوستردی . هم‌ده چوك درجه غریب برطرزده کوستردی . اون اون بش کوندنبری یتاقده خسته ایدم ؛ نه ایله‌شیور ، نه قالاشیوردم . برکیجه مردیوان باشنده ، غایت سرت و صورتسز برآدم اولان دوقتوری بردن بره طوردورارق دیمش که : — « آما آرتق یتر؛ ایی ایدجکمیسك ، یوقسه ایتمیه‌جکمیسك ؟ سویله ! » — . دوقتورك برحدت کسیله‌رك کندیسنی آدم عقللی خاشلامش . اوده بتون جواب اوله‌راق میرلدانه‌راق : ــ « آکلاشیلدی . براز اوزون سوره‌جك! » دیمش .

بعض دفعه‌لر اویله برطاقم اوفق تفك تحفاقلر یاپیوردی‌که ، بوخطالرینی کندیسنه اخطار ایده‌جکم یرده ، کولمکدن بشقه برشی یاپه‌میوردم . برصباح بنی قالدیررکن قولاغمه اکیله‌رك غریب برطرز افاده ایله دیدی‌که : ــ « ایرکن قالقه‌نك قسمتی کور اولور » .

برکون مشهور بر ذات اودن چیقارکن اوده اوطه‌یه کیره‌رك ، یانمده‌کی آرقداشلرمدن برینك بو ذات حقنده « پك محترم بر سیمادر » دیدیکنی ایشیتمشدی . اون بش کون صکره ، برچوق ارقداشلرمله قونوشمقده ایکن اوطه‌مك قپوسنده کوروندی و مسافرك کلدیکنی سویلدی . ــ « کیمدر ؟ » دیدم . ــ « شی .... » دیدی ؛ اسمنی خاطرلایامیوردی « .... او پك محترم سیما کلدی . » دیدی . بتون ارقداشلر کولمکدن قاتیلدیلر . مسافر کورولتی‌یی ایشیتدی ؛ مسئله‌یی کندوسنه ایضاح ایتدم ؛ اوده کوله کوله بایلدی .

بوغریب مخلوقك قونوشدیغی لسان حقنده بر فکر ویرمك غایت کوجدر : ساردنیا ، لومباردیا لهجه‌لریله ایتالیانجه‌دن مرکب برخلیطه ایدی . هپ یارم جمله‌لر ، سقط ونقصان کلمه‌لر ، راست کله صاورولمش مبهم فعللر ، اویقوده‌کی بر آدمك صایقلامه‌لرنی تنظیر ایدییودی .

برکون بردوستم یمك وقتی اثناسنده اوه کله‌رك بنی صورمش : ــ « افندی یمکنی ییدیمی ؟ » دیمش . نفر « ترمما ! » دینجه ، زواللی مسافر شاشیرمش قالمش . بو « تره ما » ، « تمرمینا » [*] کلمه‌سی یرینه تلفظ ایدلمش ایدی .

آلای مکتبلرینه دوام ایده ایده بش آلتی آی ایچنده ، یاری یامالاق یازوب اوقومغی اوکرنمشدی . فقط بوحال بنم ایچون بیوك بر فلاکت اولدی . بن طیشارده بولندیغم زمانلر ، بنم ماصه‌مك اوزرنده یازی‌یه چالیشیوردی . ویاخود عینی کلمه‌یی ، اکثریا بر کون اول بن برشی اوقورکن ضبط ایتدیکی واونك اوزرنده برتأثیر اجرا ایتمش اولان بر کلمه‌یی ، یوز دفعه ، ایکی یوز دفعه یازمغی اعتیاد ایدنمشدی .

برصباح مثلا « وه‌رچینجه توریجه [**] » کلمه‌سی نظردقتنی جلب ایتمش . اقشام اوه کلدیکم زمان « وه‌رچینجه توریجه » یی ، غزته کنارلرنده ، تصحیح

[*] ترمما « تیتره ! » تمرمینا « بتیرییور ، اکمال ایتمك اوزره‌در » دیمکدر .

[**] یولیوس قیصره مغلوب اولان غالیه « شمدیکی فرانسه » قوماندانك ایتالیانجه اسمیدر

د . ك : ٥١ ٤

کاغدلرینك ، کتابلرك، مکتوبلرك ، کاغدسپتلرینك اوزرنده ، خلاصه بوسوکیلی اون‌درت حرفی صیغدیرمق ممکن اولان هرطرفده یازلمش بولدم . بردیکر دفعه اوستروغوت [*] کلمه‌سی قلب حساسنی متأثر ایتدیکی ایچون ، ایرتسی کونی اومی اوستروغوتلر استیلا ایتمش بولنیورلردی ، برکون کرکدان کلمه‌سنه مجلوب قاله‌رق ایرتسی صباح ئوومی برسورو کرکدان ایله طولدیرمش ایدی . مع‌مافیه بردیکر خویندن وازکچیرمیه موفق اولدم ، معین بعض ذواته الدن کوندردیکم مکتوبلرك اوزرینه ، اسملرنی ضبط ایتمك امکانی بولنمدیغی ایچون ، مختلف رنکلی قوروشون قلملریله خاچ اشارتلری وضع ایدیبوردی ؛ بونك ایچونده مثلا : « بومکتوب سماٸی قادینـه » ، (حالبوکه دنیوی ایدی!) ، بریکی‌قاره غزته‌جیه (که‌قیرمزی یوزلی ایدی .) ، اوته‌کی صاری مأموره « کیده‌جك » دیمکی اعتیاد ایتمش ایدی.

فقط یازی خصوصنده ، بو ذکر ایتدکلرمدن چوق غریب بر ابتلاسی دها واردی . صـاتون آلدیغی کوچوك بر دفتر ایچنـه ، الله کچن کتابلرده تصادف ایتدیکی ومؤلفلرك کندی ابوینلرینه اتحاف‌ایتدکلری مقدمه‌لری‌قوییه‌ایدیبوردی؛ شـوقدر وارکه ، داٸمـا مؤلفلرك ابونی یرینـه ، کندی پدرینك ، کنـدی والده‌سـنك ، وکندی قرداشلرینك اسملرنی اقامه ایده‌رك ، بوصـورتله کندی ابوینه قارشی اولان‌شفقت ومحبتك الك علوی برنشانه‌سنی ابراز ایتمکده بولندیغنی ظن وتصور ایلمکده ایدی . برکون بو کوچوك دفتری آچه‌راق باشلیجه آتیده‌کی اتحافلری اوقودم :

— « فقر وضرورت ایچنـده دنیایه کلن بیه‌تروترانچی » (کنـدی پدری ایدی ، برکویلی) ، « سعی واقدامیله علما آره‌سنده شرفلی برموقع تأمین ایده‌رك ، ابوینه وقرداشـلرینه معاونت ایتمك ، وچوجقلرینك تحصیل وتربیه‌سنی اکال خصوصنده الندن کلن هر فداکارلغی اختیار ایتمکله تمایز ایتمش ایدی . سـوکیلی

[*] جرمان عرقنه منسوب برقوم‌تاریخی‌اولوب‌بشنجی عصر میلادیده‌رومایه استیلا ایتمشدر

پدرینك خاطره‌سنی تأییداً ، آنتونیو ترانچی (« میکه‌له لەسسونا » یرینه) ، بو کتابی .... توسیم ایتمکی ... » [*] .

بر دیکر صحیفه‌ده : — « سوب آلپه‌ن پارلامنتوسنده نووارا هزیمتنی اشعار ایدەرکن بابیلان ، وبرقاچ کون صکره عالم فانی‌یه وداع ایدن پدرم پەترو ترانچی‌یه اتحافاً ... » . برآز دها اشاغیده :

— « ایتالیا پارلامنتوسنده هنوز تمثیل ایدلمیەن قاغلیاری (ترەنتو یرینه !) ده ..... » « آنتونیو ترانچی (جوواننی پراتی یرینه !) .... » الخ . [**]

اك زیاده بنی حیرته دوچار ایدن برشی وارسه اوده ، دنیاده اصلا هیچ برشی کورمدیکی حالده ، یکی کوردیکی هرشیئه قارشی ، آمانه قدر خارق‌العاده اولورسه اولسون ، بو آدمك هیچ برحس تقدیر وحیرت اظهار ایتمه‌مسیدر . فلورانسه‌ده بولندیغی زمان ظرفنده ، پرنس اومبه‌رتونك اردواجی مناسبتیله اجرا ایدیلن مراسم فوق‌العاده‌یی کوردی ؛ پورغولا [***] ده‌کی (اصلا بر تیاترویی تماشا ایتمامشدی) بالو و اوپه‌رایی کوردی ؛ قارناوال اکلنجه‌لرینی ، و « قوللی » بولوارنده‌کی پارلاق تنویراتی کوردی ؛ کندیسی ایچون قطعیاً یکی یوزلرجه شیلر دها کوردی‌که ؛ براز حیرت اظهار ایتمسی ، اکلنمسی ، برایکی لاقیردی سویلمسی ایجاب ایدردی . خیر ؛ ونلرك هیچ بری وقوعه کلمدی . تقدیر وتعجبی ، اونك « فنا دکل ! » دن عبارت اولان حکم معتادندن دها اوته‌یه اصلا کچه‌مه‌مشدی . — سانتا ماریا‌دەل فیوره ؟ .... فنا دکل ؛ جوتتو قله‌سی ؟ ... فنا دکل ؛ پیتی

[*] « میکه‌له لەسسونا » برمحرردر .

[**] « نووارا » شمالی ایتالیانك ۳۰٬۰۰۰ نفوسلی برقصبه‌سی اولوب ساردونیا اردوسنك ۱۸۴۹ ده آوستریالیلره قارشی هزیمتیله مشهوردر .

« ترەنتو » ، آوستریاده تیرول ایالتنك مرکزیدر . بو ایالتك اهالیسی اکثریتله ایتالیان اولدقلری ایچون ایتالیالر بونك اوزرنده برحق تاریخی ادعا ایدرلر .

[***] برتیاترونك اسمیدر .

سرایی ؟ .... فنادکل . [*] اویله ظن ایدییورم‌که بالذات جناب‌حق ، خلقت عالم حقنده‌کی فکرینی صورمش اولسه‌یدی ، ینه « فنا دکل » دییه‌جکدی .

بنمله برابر بولوندیغی بتون مدت ظرفنده ، جدی ایله نشئه‌لی آره‌سنده‌کی طبیعتنی محافظه ایتمشدر ؛ دائما مطیع ، دائما صاووروق ، دائما هرشیئی آکلامغه حاضر ومهیا ، دائما برعطالت مسعودانه‌یه مستغرق ، دائما بروجهله اظهار غرابت ایتمکده مقدم ونباتکار ایدی . استبدال‌تذکره‌سی کلدیکی زمان ، هرکونکی سکون ولاقیدیسنی اصلا بوزمقسزین ، کوچك دفترینه بیلمم ، قاچ‌ساعت یاری یازمشدی .

مملکتنه حرکت ایتمدن اول مساعده آلمق ایچون یانمه کلدی . صحنهٔ افتراق پك آز رقت انکیز اولدی . فلورانسه‌یی ترك ایتدیکی ایچـون محزون اولوب اولمدیغنی صوردم . — « نیچون اولمیه‌یم ؟ » دیدی . ئه‌وینه قاووشه‌جمندن ممنون اولوب اولمدیغنی صوردم . ترش‌چهره ایله برجواب ویردی . برشی آکلایه‌مدم .

صـوك زمانده دیدی‌که : — « برشی لازم اولورسه بکا یازیکز ، بن دائما ممنون اولورم . » . « تشکر ایدرم ! » دیدم . وایشته بویله‌جه ، نه محزون ونه‌ده ممنون اولدیغنه دلالت ایدر هیچ برحال کوسترمکسزین ، بنمله برابر ایکی سنه‌دن فضله برمدت اوطوردیغی ئه‌ودن چیقدی .

مرئیونلری اینرکن آرقه‌سندن باقیوردم . یردن بره کری‌یه دوندی .

— نهایت ... ، دیدم ، آرتق قلبی برآز رقتـه کلدی . بشـقه برطررده وداعلاشمق ایچون کلیور !

— « ملازم افندی ... صقال فورچه‌ی بیوك ماصه‌نك کوزنده‌در . » دیدی ؛ وکوزدن نهان اولدی .

ـــ . ب .

[*] « سانتا ماریادەل فیوره » فلورانسنك قیمت معماریه‌یی حائز مشهور برکلیساسیدر . « جوتتو قله‌سی » ، بوکلیسانك چاك قله‌سی اولوب مشهور معمار « جوتتو » طرفندن مؤخرا بنا وکلیسایه علاوه ایدلشدر .
« پیتی سرایی » کذا قیمت معماریه‌سیله مشهور برسرای اولوب الآن موزه‌خانه خدمتی ایفا ایتمکده‌در .

۱ مارت ، ۳۳۰

چوجقلرك تربیهٔ بدنیه و روحیه‌سی

دردنجی فصل

استحمام

«کچن نسخه‌دن مابعد»

چوجقلریمزی صوغوغه آلیشدیرملی می‌یز ؟ قیشین اورته‌سنده اسقوچیالیلرك یاپدقلری کبی بویون وباجاقلری عریان اوله‌رق سوقاغه چیقمه‌لرینه مساعده ایتملی می‌یز ؟ کذلك انکلیزلرك بویوك بر منفعت استحصال ایلدکلری صوغوق صو بانیوسنی استعمال ایتلی می‌یز ؟ حفظ الصحه اربابی ایله والده‌لرك بوقدر حال اختلافده اولدقلری هیچ برمسأله تصور ایده‌مم . بوبابده کندیسیله مناقشه‌ده بولندیغم برروس قادینی کانون اول آینده جنوره کولنده‌کی بوزلری قیردیرارق بری غایتله کوچك اولان چوجوقلری ایله برلکده کول صوینده استحمام ایتدکلرینی حکایه ایدییوردی . والده‌نك وتولدلرندن اعتباراً برودته آلیشدیرلمش اولان بوچوجوقلرك بوطرز حرکتلرینه جنت دییه‌بیلیر ایسه‌ك ده هر حالده بو اصول استحمامی بزم جسارتمز فرانسز والده‌لرینه توصیه ایده‌مم .

یاشادیغمز اقلیم وتربیهٔ اجداد مانده‌مزله صوغوغه مقاومت خصوصنده ملل سائره‌یه توفیق حرکته قالقارسه‌ق جداً مناسبسز اولور . مع هذا چوجوقلرك صیجاقله پك زیاده استیناس ایتدیرلمسی ، یمبوقلر ایچنده بویودولمسی اصولنه تماميله مخالفم . برآز ایضاح ایده‌لم :

غایت ضعیف وهر درلو امراضه مستعد برحالده تولدایدن برچوجوق الك خفیف برصوغوق ایله پك زیاده رنجیده اولور . بالعکس فقط نوزاد قوی البنیه ایسه بوتقدیرده

نافع برمقوی حکمنی اکتساب ایدن برودتدن تحاشیده هیچ برسبب تصور ایدیله‌مز ؟

*
* *

بوصدده ، باقکز ، برانکلیز نه‌دییور . هربرت اسپنسر (تربیه) نام اثرنده چوجوقلری باجاقلری عریان کزدیرمه‌نك کمال شدتله علیهنده بولنه‌رق دیورکه :

« وجود اطفالك برودتله سرتلشدیرلمسی ایجاب ایده‌جکی اعتقادی برخیال سخیفدن باشقه برشی دکلدر . بویولده بویوین چوجوقلردن بعضیسی وجودلری فصله‌سرتلشدیکندن اولورلر. بعضیسی‌ده‌بواصولك محاذیرینی کرك‌صحتلرنده‌وکرکسه نشونمالرنده چکرلر . رقیق و ملایم طورلری کندیلرینه روا کورولن غدری اثبات ایتدیکی کبی صیق صیق راحتسزلنمه‌لری‌ده تأملسز ابوینه براخطار کافیدر . بعض زنکینلر کویلی چوجوقلرینك برهنه اوله‌رق سوقاقده اوینادقلرینی کوره‌رك صحت وعافیتك البیسه‌نك خفیفلکی ایله قائم اولدیغی نتیجه‌سنی استحراج ایدرلر . غافللر اونوتویورلرکه اومسعود چوجوقلر هرآن‌هوای‌صافی تنفس‌ایده‌رك حرکت دائمه‌ده بولندقلری‌کبی مشغلهٔ دماغیه‌لری‌ده هیچ برزمان جملهٔ عصبیه‌لرینی اخلال ایده‌جك برماهیتده دکلدر . حقیقت حالده اونلری تام‌الصحه بولندیران خفیف کسوه‌لری‌دکلدر . بالعکس‌عریان‌بولنملری وجودلرنده‌کی‌حرارت‌غریزیه‌نك اسرافنی مستلزم اولمق حیثیله‌ده بوطرز تلبسلری ضررلرینه خادم اولمق ایجاب‌ایدر .

(سپنسر) ده بوبابده‌بزه‌مثال اوله‌رق (شتلاند) آطه‌سنك بارکیرلرینی کوستر. بونلر انکلتره‌نك جنوبنده یاشایان اسبلردن‌زیاده برودته متحمل‌ایسه‌لرده عمومیتله جوجه‌درلر . اسقوچیانك شمالده‌کی قویونلر انکلیز قویونلرندن زیاده صیصقه‌در. لاپونلرله اسکیمولر وآتش‌اراضیسنده شدت برودته رغماً عریان‌کزن خلقه‌کلنجه: بونلرده اوقدر جلیزوچرکیندرکه‌همجنسمز اولدقلرینه ایناغقده‌مشکلات‌کورورز.

*
* *

(سپنسر)ك بومطالعه‌ده یالکزقالدیغنی ظن‌ایتمیه‌لم. بوبابده‌بیان‌رأیه صلاحیتدار

بی‌نهایه ارباب اختصاص ده اوکا التحاق ایلمشدر . ازجمله برچوق استاتستیقجیلر چوجوقلرك کانون‌ثانی آینده تموز آینده کندن ایکی‌دفعه فضله وفیات ویردکلرینی اثبات ایتمکده‌درلر .

حیوانات مربیلری‌ده پك اعلا بیلیرلرکه برودته عرض اولنسان مواشی کیج سمیرر . وثمن بیدا ایتملری ایچین عادتدن پك‌چوق فضله‌تغدیه ایدلملری اقتضا ایدر. صوك مدققانه تجربه‌لره نظراً صوغوق فعل تغدی‌یی صوك درجه‌ده تسریع ایلر . وحرارت عزیزه‌نك ضایعه بادی اولور .

بو خصوصده پارسك اك مشهور چوجوق حکیملریله استشاره‌ده بولندم . همان جمله‌سی چوجوقلرك زله ، برونشیت ، برونقوپنومونی کبی خسته‌لکلره طوتولملرینی وفعل تغدیلرینك مفرطانه تسریعی صورتیله مدخول ومضر برحالك وقوعبولمسی منع ایچین باجاقلرینی چپلاق بولندیرمامق لازمکلدیکنی بیان‌ایتدیلر. اطبای‌مشهوره‌دن‌موسیو(برژه‌ردن) ایله (دەلی) نك Encyclopedie d'hygiène نام رساله‌ده انتشار ایدن مقالهٔ مهمه‌لرنده قیشین چوجوقلره یوك چوراب کیدیرلمسی بیله درجهٔ وجوبده کورمکده‌درلر .

∴

بوتون بوایضاحاتدن شونی استخراج ایتمك لازمکلیر : صوغوق‌دائمی اولمامق شرطیله برنجی صنفدن برمقوی ، بردوای مجیدر . صورت منطقیه‌ده بومقوی‌یی استعمال ایده‌جك اولورسه‌ق منافعندن استفاده‌ایدر ومحاذیرینی کورمه‌یز .

قیش ، یاز چوجوقلریکزی صوغوق صویه آلیشدیریکز . صاغلام ومقاوم ایسه‌لر هرکون (۱۵) سانتیغراد حرارتنده صوغوق صویه سرعتله دالدیروب چیقاریکز . نسبةً عصبی حساس ایسه‌لر (۳۲) سانتیغرادده ایلیق وطوزلو صو بانیوسی شایان توصیه‌در. بوحالده بانیودن چیقارکن برآز صوغوق صوایله سریع بردوش‌ویعده قیلدن برالدیونایله وجودك‌قیزارنجه‌یه‌قدر اوغولمسی ودها صوکراده

مساوی حجمده صوایله مخلوط قولونیانك بر بزله وجوده سورولمسی ایجاب ایدر .

ایشته بو تدبیر بسیط چوجوقلریکزك سهولتله نزله یه طوتولماملرینی ، امراض مختلفه یه قارشی دها زیاده مقاومت اکتساب ایلملرینی تأمینه کافیدر . صغوق هوالرده چوجوقلرك بویونلرینه ایپکلی ویا یوکلی مندیللر صارمق ایی بر تدبیر دکلدر . برهنه کردن کزملری بوغاز خسته لقلرندن معافیتلرینی تأمین ایدر .

صورت عمومیه ده ، چوجوقلرك قیشین چیلاق باجاقله کزملرینه مساعده ایدلمه ملی ، اياقلرینه یازین تیره وقیشین یوك چوراب کیدیرلملیدر .

وجوده کیلن اینجه چاشیرلرینك درینك تنفسنی منع ویاتصعیب ایلمه سی ایجاب ایدر . یوك ویموقدن مخلوط اوله رق اعمال اولنان تن فانیله لری وجودك شکلنی قولایلقله آلیر وتنفسه مانع اولماز .

یازین چوجوقلرك تنه اینجه باتیسقه دکل ، برقالینجه کتندن معمول برکوملك کیدرلملیدر. کوملکك سرتلکی دائمی برمنبه اعصاب حکمنده در . دری یی تحریك وتنفسنی تسهیل ایدر .

∴

ارککك چوجوقلر کمرله معده لرینی ازمه مك ایچین آصق قوللانملیدرلر وباجاقلرینه صیق ولاستیقلی چوراب باغلری طاقه رق تنی تضییق التنده بولندیرمقدن وجریان دمه مانع اولمقدن احترازایتمك لازمدر. مکتب چوجوقلرینی طائفه قیافتنده کزدیرمك شایان توصیه در . فرانسز لیسه لرنده کی عساکر بریه اونیفورمه لرینی اکدیران اوقبالی قیافت صحته مضردر . طائفه اونیفورمه سی یومشاق قاش ، کنیش پانطالونی ، بول جاکتی وآچیق یقاسی ایله هم صحته الویریشلی وهم ده دها ظریف بر طرزتلبسدر . اویون ساعتلرنده قیصه پانطالون کیلمسی مرجحدر .

∴

قیزلریکزه کلنجه : بالخاصه دور تشکللرنده بیهوده یره صوغوق آلملرینه

سبب اولمقدن صورت قطعیه‌ده اجتناب ایتملیسکز . سن بلوغه وصوللرندن اول قورصه کیمه‌جکلردر . اکر کیمه‌لرینه مساعده ایدرسه‌کز دقت ایدیکز که استعمال ایده‌جکلری قورسه‌یالکز برواسطهٔ زینت واشکنجه اولماسین، معده‌یی،قره‌جکری، بوبرکلری، باغرصاقلری وطالاغی صورت دائمه تضییق ایدوب برلرنی‌ده کیشدیره‌جك برشکلده بولنماسین . کنج قادینلرده صیق صیق کورولن اعضای داخلیه‌نك قایمسی کبی حالات منحصراً قورسه استعمالندن منبعثدر .

دائما اولچو اوزرینه قورسه اعمال ایتدیریکز . صحی قورسه‌لر اوزون واوك طرفی دوز اولور . نقطهٔ استنادی ایکی یانده‌کی بل کمیکلری اوله‌جق طرزده یاپیلان قورسه‌لر معده‌یی ازمز ، هرعضوی راحت براقیر .

بشنجی فصل

یاتاق اوطه‌سی — اویقو

چوجقلره یاتاق اوطه‌سی انتخابی — ضیا احتیاجی — مفروشات — اوطه‌نك صورت تسخینی — یاتاق — اویقو ساعتلری

برخسته چوجوغك تداویسنه دعوت اولنان برطبیب اکثریا خسته‌نك الك کوچوك وقرانلق براوطه‌ده یاتریلمش اولدیغنی مشاهده ایدر . اساساً هراوده الك کوزل وکونشه الك زیاده ناظر اولان اوطه‌لر پدر ووالده طرفندن اشغال اولنور. چوجقلره‌ایسه‌ دائما ایکنجی درجه‌ده صحی اولان حجره‌لر تخصیص ایدیلیر . بوحال بلکه ابوینك لایق اولدقلری احترامدن نشأت ایدرسه‌ده پدر ووالده چوجقلرینك نشو ونمالری ایچون الزم اولان ایکی عامل مهمك یعنی هوا ایله ضیانك غیرکافی مقدارده‌وجودی سببیله اولادلرینك بالاخره مریض اولملرینه سببیت ویردکلرینی دوشونملیدرلر . ضیادن مقصدم دیوار ویاسائر سطوحدن منعکس اولان ضیای

منتر دكل ، فقط حياته لازم اولان بالجمله اوصاف حروريه ، ضيائيه وكيمويه سيله اوطه‌يه دوغرودن دوغرويه كيرن ضياى شمسدر .

*
* *

فقط ديه‌بيلرسكزكه : « نم اوغلم بو اوطه‌يه يالكز ياتمق ايچين كيرييور . اوكوندوز باشقه بر اوطه‌ده چاليشيور و ياخود (شاتزه‌ليزه) ده تنزه ايديور . » حالبوكه سكز اون ساعتلك بر كيجه اقامتى چوجوغك صحتنى رخنه‌دار ايتمكه كفايت ايدر .

چوجوقلرى كونش كيرمه‌ين بر اوطه‌ده اوطورتمق اونلرى صيصقه ، رنكسز ، قانسز ، عصبى وملول ايتمك ديمكدركه بوده‌ورم ايچين الك مساعد بر واسطهٔ تحصلدر . پارسده وقوعبولان اومدهش ورم وفياتى (٥٠٠٠٠ ده ١١٠٠٠) چوجوق اوطه‌لرينك قراكاق وبارد آوليلره ناظر اولمسندن نشأت ايدر . لوندره‌ده هر عائله‌نك براوى ، بردامى واردر . بز فرانسزلر ايسه يكديكرى اوزرينه موضوع التى يدى طبقه آپارتمانلرده ياتار ، قالقارز . اوصورتده‌كه انكلتره‌نك پايتختى پارسدن ايكى قات فضله نفوسه مالك اولمديغى حالده مساحه‌سى بش دفعه زياده‌در .

ضياى شمس تصوريمزك پك چوق فوقنده مهم ونافع بر قوهٔ حياتيه منبعيدر . اجداديمزك معبود اتخاذ ايتمش اولدقلرى بر كوكب عالينك اشعهٔ قيمتدارى دماغمزك حجيراتنى ايقاظ ايدر ، عضلاتمزى چويكلشديرر ، طمارلريمزده‌قانك تضييقنى يوكسلدير وبالنتيجه وجوديمزه راحت وخفيفلك حسى وقلبمزه بر انشراح وانبساط لطيف بخش ايدر .

مابعدى وار

نورالدين

خزان

وجه بی تابی لال لعب ومرض
خسته بر قیز ـ زواللی متروکه ! ـ
بر سیاه کولده ، مزج ظلمت وراز،
کیدییور اقتطاف کلبرکه .

بی وپشنده ـ پیرو خوابیده ـ
اوزانان بر سکوت شهقه ـ شناس ؛
ایکی اوچ بوش قاییق بو هیچیده
شبی تنویم ایدن محامل ناز ...

باقوب آینهٔ میاهه ، صموت ،
یالیلر ، شانهٔ سرائرله
داغیتیر زلف ظلمتی لیله .

شیمدی ییلدیزلرله کوك ، مبهوت ،
سر موسمده بر صولوق مینه ..
هجر وسهران او خسته‌یه سینه ...

— چنکل کوی ، ۳۲۹ ، کیجه —

اسماعیل زهدی

ئولومم

۱

سنك ئولومڭ برقيامت اولمش بابا ؛ سنك تابوتك آرقه‌سندن ، سنى طانيان ، سكا سوه‌بيلن مسعودلرله ، بوسعادتدن نصيبسز يارادیلان بن و اوته‌كى قارده‌شلرمك سسى يتمه‌ين بر فرياد اوله‌رق چيقمش . و اوسسى نه بز ئولدوردك ، نه‌زمان ئولديره‌بيلدى او حالا قلبمزده برفرياد اوله‌راق ياشييور . بعضاً سكا عائد ، سنك الّرينك دوقونديغى كوچك برشيئى ، بزهپمز بر كعبه كبى طواف ايدركن ، حالا قلبمرده سنك قيامتكله آغلارز ...

۲

بنده ئوله‌حكم ، ئولويورم . عزيز بابا ؛ ياشامق ايچون كلديكم بويرلرده ، بو انسانى ئولومه كوندرن بويوبوك برحادثه وار . بوراده چوللرك فجيع قارشيسنده ، انسان حياتى وبلاكتاريني دها واضح كوروبور . متروكيتى دها بويوك حس ايديور . آكليورمكه ، سه‌ويلمش اولسه‌بوني‌ده بوقدر بويوك حس ايده‌جك ...

۳

بن حياتدن ، بر كوا كه براقه‌دن كچيورم . وايشته كيمسه‌نك قلبنده اسمنك زوالى بر مزارى اولمايه‌جق . بن كيمسه‌يه كنديمى سه‌وديره‌مدم ؛ بالعكس اوته‌كيلك ، بريكنك قلبنده بن ايسته‌مه‌دن يابيلان بريى طرناقلرمله تخريب ايته‌يى بيلدم . كيمسه بنى سه‌ومدى ، كنديمى بكا سه‌وديرمك ايسته‌مه‌دى كه ...

٤

بركون قلبم دوراجق ...

آرقه‌سندن هيچ بر آنه ، هيچ بر سه‌وكيلي سسك جيغلقلری دویولمیان نبوتی ، حیاتده داها هيچ علاقه‌سی اولمیان ، بنی هيچ بيلميه‌جك اوكان آلار طاشييه‌جق .

٥

— بوكيم ؟ دييه‌جكلر .

و اسمم ، قاراسی بر كيجه ، بوش قالديرلدك اوسنده اويانه‌رق ، أونه‌يه ، بری‌نه ناش ووران بر آياق سسی كبی ، بر معنا افاده ايده‌مه‌دن ، حيچه‌لرده طوپال و بجربكسز ، دولاشه‌جق وَ صوكرا يابانجی ومشئوم بر طلسم كبی راست گله ، همان ناشقه بر متحسسه ميرلاتيلاجق .

٦

وَ بوبله ألمرك مسيحی ، آرقه‌سندن كنديسنه بر اينانان ، بعث بعدالموتی بكلين ، كتابنی اوقويان بريسنی براقه‌مه‌دن ، ابدياً ايصلاغماميه محكوم بر طوپراغك قويننده صوصاجق ، واونوتولاجق

٧

آرتق آقشام اوستلری ، كوچك بريتيم كبی اوزاق مزارلری دوشونن بری ، أبدياً بردها دكرلرك سس‌سز ماتمی قارشيسنده آغلاميه‌جق ؛ احترازنده ، يانان كوزلری و قلبيله ، حالا يشيل صولرنده ايلك بيلدزك عكسنك پارلاديغی مجهول كوللری آراشدران مجنونلرك غريب ألمی نتره‌ين هيچ برسس ، قاراننقلرده اويوميان بر اسحق كبی « او » نك اسمنی تكرار ايتميه‌جك ...

... طوپراقلرمك اوستنده بيس اوتلردن كيمسه بر ياپراق آلمدرق ، زمانك و كوز ياشلرينك صارارتديغی كاغدلرك آراسنده صاقلامايی دوشونميه‌جك .

١٣ نيسان ١٣٠٠

علی سها

مصاحبه

بزده عائله حیاتی

« غایه‌سی » چوجوق یتیشدیرمك » اولمایان
تأهللر ، بر جنایت اجتماعیه‌دن باشقه برشی
دکلدرلر . . بوجنایتلری ارتکاب ایدنلرك
ایسه بدبختلقلرینه آجینیر . . . »

— اونلری‌ده برجهتدن معذور کورملی دکلمی‌یا ؟

هیچ بروجهله . . اونلرکه ملته اولاد یتشدیرمکله مکلفدرلر ، هوا وهوسلرینه قاپیلیرلرسه نتیجه اعتباریله نه‌اولور ؟ برباباأیی‌بیلملیدرکه یتشدیره‌جکی اولادك عواقب أليمه‌سندن ینه‌کندی مسئولدر ..

— فقط بومسئولیت مادی دکلدرکه ...

— دها فنایا ! معنوی مسئولیتلر مادی اولانلردن‌بیلسه‌ك نه‌رتبه‌أليم ، نه‌درجه وجدانسوزدر . . ینه‌تکرار ایدرم ؛ بابالر وظیفه‌لرینی أیی بیلملیدر ؛ اولادلرینی لاعلی‌التعیین برمکتبه – لیلی ویانهاری – آته‌رق نتیجه مطلوبه موافق چیقمایجه :

« نه ، نه‌یاپالم ، بزوظیفهٔ ابوتمزی (!) بلغاًمابلغ ایفا ایتدك . آدم اولمدی‌که...» سرزنشلریله اولادینی تخطئه ایدن بابالری آزمی صانیرسك . . هیهات دوستم ، وظیفهٔ ابوتك نه‌یاکانی ، نه‌کهنه طرز تلقیسی .. هم ، بیلمزمیسك :
صورسه‌لر مقدورینی غدار کندین کوسترر !

— مساعده بیوریکنزده ...

— رجاایده‌رم ، بن‌سوزیمی بیتیره‌یم‌ده صوکرا مساعده‌یه حاجت قالمه‌دن‌سز،

ایستەدیککز قدر سویلەیە بیلیرسکز ! . نەدیوردم ؟ أوت ؟ بزشرقلیلر ، هرنەدنسە تربیە ! ایلە تحصیلی بربرندن تفریق ایدەمیورز . دها دوغروسی ایسترسەك تربیەنك موقعی بزدە پك مشکوك ، پك‌مبهم ... ظن ایدیلیورکە انسانی انسان ایدن مکتب‌در . فقط مکتب اولسون‌دە ناصل اولورسە اولسون ! فی‌الحقیقە مکتب ، انسانی کمالات علمیە ایلە تزیین ایدر . فکرنی‌دە تهذیب ایدر ؛ اوراسی بردارالعلم ، بردارالفیض‌در . شوقدرکە تربیە « توزیع‌خانەسی » دکل ! بزدە ایسە اویلە ظن اولنور .

جهان غربك ، برقطب کمالات‌اولان‌أك مشهور پداغوغلری بوفکردەدرلرکە عائلە اوجاغندە متین ، أساسلی برتربیە کورمین آدم ، أك‌بنام دارالفنونلری‌دەدور ایتسە ، أك چتین علملری ، أك مشکل التحصیل فنلری‌دە اوکرنسە اونك اخلاقی داعیٔ شبهەدر ! عصرمزدە ایسە برملتك مدار تمایزی ، امین اول ، اخلاق‌در ، تربیەدر . اوتربیەکە مکتب‌دە دکل ، آنادن ، بابادن تحصیل اولونور .. هم‌باق ، برعرب شاعری اخلاق ایچون نەدییور :

الناس تمشق الجمال وانی
قد سرت ضد مذاهب العشاق ،
هم قدرأوا ان الجمال میتم ،
ولقدرأیت مکارم الاخلاق . .

شاعر دییورکە :

« خلق ، جمال صورینك دلدادەسی اولدیغی حالدە بن ، بوزمرهٔ عشاقك ضدی برطریقی اختیار ایتدم . اونلر ، مادی کوزەللکی شایان پرستش بولدقلری حالدە بن ، مکارم اخلاقە دلبند اولدم . . » ناصل کوزل دکلی ؟

— چوق . . لکن بوتون بوسویلدکلریکزلە نەدیمك ایستیورسکز ؟

— صبرلی‌اولورسەکزهپسنی آکلارسکز . بوسویلدکلرم‌برمقدمەدن‌عبارتدر .. دیمك ایستەرمکە ؛ انکلیزلرك تجیل ایتدکلری عائلە حیاتی بزدە یوقدر . ونیلسەك بومفقودیت ، بزی نەبویوك برمحرومیتە القاایدییور .. بابالریمز خالق ثانی اولمقدن

متولد برغرور وَ عظمتله جکر پا ملرینی فرصت دوشدکجه تکدیر وَتقدیره آماده.. بزده ، بابا دینلنجه مخیله‌ده ؛ چاتیق قاشلی ، عبوس‌الوجه ، آمادهٔ فوران ، بوتون معناسیله عظمتلی ، کللی ، فللی بر آدم تجسم ایدر .

— غریب تصویر!

— اوت سزه غریب کله‌بیلیر ، فقط حقیقت بویله . بن‌بیلیرم ، بزده مابالر نه‌قدر سویلیزه اولورلرسه اولسونلر ، نه‌رتبه افکار حریت پرورانه ایله مشبوع بولونورلرسه بولونسونلر شرقت' وکهنه ، اومذموم عاداتندن بردرلو یاقایی صییرامازلر ، حالبوکه اولاد بویله‌می تربیه ایدیلیر ؟

— یکی ، سزآکلاتیکز ؛ ناصل تربیه ایدیلیر ؟

— هاه شویله ، شیمدی دیکله‌ییکز :

بر آز اول دیمشدمکه بزده عائله حیاتی یوق . بوکاده اعتراض ایده‌مزسکزیا : دوام . . .

— اوت ، بزده عائله حیاتی یوقدر . آقله قارایی سچه‌جك برچاغه کلدکمی مؤلم برمنظره قارشیسنده بولنورز : آنا ، بابا دیرلتیسی . . بیك درلو نیـازلر ، بیك درلو استرحاملرله ، حیات زوجیته‌داخل اولان بیچاره‌لردن برقاچ سنه‌صوکرا اوصانیلدیمی آرتیق اوأوده دیرلك ، دوزدنلك آرامه .. بو،یك عبث اولور .. اوالتفاتلر ، محبتلر ، کوستریلن صمیمیتلر بردن بره نفرته انقلاب ایدر . بدبخت قادین ، بوندن صوکرا نه‌یاپسه قوجه‌سنه یارانا‌ماز . أوه منتظماً دوام دوچار سکته اولور ، بعضاً کیجه یاریلری ، هم‌ده سرخوش اوله‌رق کلمکلر ، بعض کیجه‌لرده أوك سمتنه اوغراما ـ مقلر باش کوستر . عربده جویانه کلیشلرك ایسه حد و حسابی یوقدر ! غوغا ، کورولتی بو الده بر .. اولاغان شیلردر .. أوده نه خدمتچی خانمی ، نه‌خانم افندی‌یی ، نه‌اوشاق ، قلفه آشجی‌یی خلاصه‌هیچ کیمسه کیمسه‌یی طانیماز . برقاریشیقلقدر دوام ایدر ، کیدر . ایشته بوصره‌لرده دنیایه برده چوجق کلدی‌می ، حساب تمامدر ! شیمدی دوشوك برکره ؛ بوبازیچه‌ده او بدبخت ناصل یاشماز ، ناصل

مکسیقا اختلالی مناظرندن — بر اختلالجی‌نك قتلندن صوکره منظره‌سی

کچنلرده مشهور سوفراژه‌ت میس پنکورستك توقیفی اوزرینه ترافالغارده مهیج بیاناتده بولنان سوفراژه‌ت میس پترسیدك توقیفخانه‌یه صورت سوقی

ر . ك : ٥١ ٥

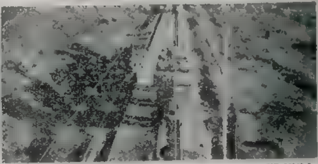

جنوبی افریقاده براس معدنلرك ماطر محلەسندن - صاغدن صوله طوغری ۱ و ۲ - الماس
۴ - الماسله ممزوج طوپراقلری حامل ارابەلر ۵ - بر الماس عملەسی ایش باشنده ۶ -
وسائط نقلیەنك

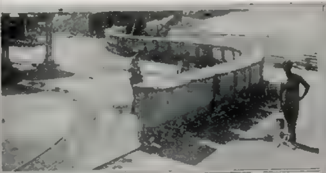

تحری اولنان عمالك اطرافنه بوروس دیكلی تلدن معمول حصار ۳ ـ معدنك جسیم مدخلی
معدندهکی وسائط نقلیهدن ۷ ـ اقدام تعطیلندن صوکره معدن عملهسنك تنزهی ۸ ـ معدنده
اوزاقدن منظرهسی

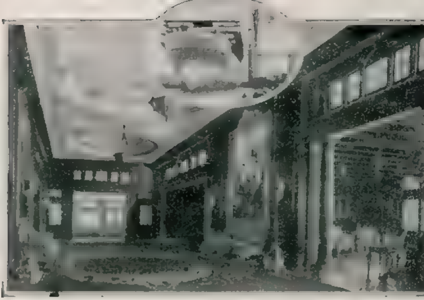

انكلتره‌نك اڭ بويوك سفينهٔ نقليه‌سی اولان (آكيتانيا) ده سیغاره صالونلری — آكيتانيا، ۴۷،۰۰۰
طون جسامتده اولوب ۲۵ ميل سرعته، و ۳،۲۵۰ سياحك راحتله سفرينه مساعد
اوطه‌لره مالكدر . اورته‌ده‌كی رسم واپورك ارقه‌دن منظره‌سی كوستريور .

سماده شماله طوغری جولان ایتمكده بولنان وتشرين‌اولده ارضه ياقلاشه‌جق اولان (ده‌لاون) قويروقلی ييلديزينك منظره‌سی

قاورولماز ؛ صوكرا ـ دیکله‌یه‌جکی نه بر وطن ترانه‌سی ، نه بر اخلاق تی‌ی‌در اونك قولاقلری بیچاره والده‌سنك نشاید فریاد وفغانیله دولار . اشیایی سچه‌جك برسنه کلنجه ، کوره‌جکی ایلك منظره آننه‌سنك حال پژمرده مآلی ، دیدهٔ کریه باریدر .. ایلك فیضی ، ایلك نخبه‌یی ایشته بویله ایدینیر . حیاته شوق ایله ، کولر یوزله دکل ، برچهرهٔ عبوست پیما ایله : قاشلر چاتیق ، کوزلر آمادهٔ کریه ، ـ دنیایه کلدیکنه پشیمان ایمش کبی ـ باش اوکه دوغرو اکیلك .. خلاصه اویله بر حال‌ایله آتیلیرکه بوزوالیدن آتی ایچون برشیلر بکله‌مك، اونك ذکاسندن، فیضندن استفاده‌یه تشبث ایله‌مك نه‌قدر بیهوده‌در. ذاتاً اونده، ذکا نامنه دماغنده بریغین أت پارچه‌سندن باشقه بر شی قالمامشدر که ...

— شیمدی فکریکی آکلار کبی اولدم ؛ دیمك ایستیور ...

— أوت ، دیمك ایستیورم‌که بزده بابالرك چوغی حس شهوانیلرینه مغلوب اوله‌رق کندی ذوقلرینی ، کندی کیفلرینی دوشونمکدن وقت بولامیورلرکه چوجقلرینك تربیه‌لریله ، تحصیللریله اوغراشمغه زمان بولسونلر ...

— چوق دوغرو ...

— برده بوحیاتك‌دیکر برصفحهٔ‌مؤلمه‌سی‌دهاوار. اوخ ، بیلسه‌ك نه‌آجی‌در...

— او هانکیسی ؟

— آکلاته‌یم : ارککلریمز، حرارت عشق ومحبتلریله‌برابر حسیات بهیمه‌لرینی تسکین ایدنجه‌یه قدرتشکل ایدن عائله‌ده دیرلك ، دوزه‌نلك شویله ، بویله وار دینیله بیلیر . بومدتك مروروندن صوکرا ایسه چکمسزلك بوتون تفرعاتیله برابر عرض اندام ایدر .. شیرازهٔ حیات ، انتظام معیشت بوزولور ، سکته‌دار اولور . اواوده ، آرتق نه‌سعادت ، نه رفاه یوقدر . چونکه بك افندینك حسیات وحشیانه‌سی حال اشباعه کلمشدر . دیرکن اقربادن بعضلری بونك فرقه واریرلر . کلین خانمدن اخذ ثارك وقت وزمانی کلدیکنه قائل اوله‌رق یکه نه قیللر ویرمزلر . والده خانمدن باشلایه‌رق تیزه ، خاله، ینکه الخ سلسله تعقیب ایدیله‌جك اولورسه

د . ك : ٥١ - ٦

قورشونجی حبیبه منلایه قدر بیچاره قیزك علیهنده متفقدرلر... برکون والده خانم اوغلونی یالکزجه بولەرق آجار آغزینی : ـ آ .. واللهی چکیلیر بلا دکلمش مکرم. سکا یازیق دکلمی ؟ کندیکه آجیمیورسەك ال عالمه آجی بوراسی (امارتخانه) دکل آیول . خانم افندی کندیسنی باباسنك اونده صانیور بر طور، (قورروم) که دیمه کتسین .. هرکون کوشەیه چکیلیر ، بر پاشا قاریسی عظمتیله اوتەکنه ، بریکنه دهاسی وار ، اوتانمادن بکا بیله امرلر یاغدیرر . نەاللهك بلاسی ایمش .. کیمسەیه برشیجك دیەمم . اوعایشه اولاجق قاری یوق‌می ؟ سنك ده ، بنم ده باشمزی ناره یاقدی . اوده ایرکیج مستحقنی بولور . مدح ایده ایده بیتیرەمزدی . شویله ملکمش ، یوق بیلمم بویله ایشکذارمش . شیطانلر آلسین اونك کبی ملکلری ! هم سنك کنجلکنه یازیق دکلمی ؟ سنی بوبویه کتیرنجەیه قدر چکدیکمی برالله ایله بر بن بیلیرم .. آه ، مرحوم صاغ اولوب‌ده بوکونلری کورملی ایدی .. یوق اولادم یوق ، سکا یاقیشدیرەمم . او ، نه بیچم قاری اویله . سویورکه صیریغی قدر بوی ؛ دکنکه پاطلیجان کچیرمش‌سین کبی . یامری یومرو صورات ، یاصولاقلغنه نه دیەلی ؟ هله ینکج کبی بر یورویشی وار ، انسانك عقلنی باشندن آلیور ! توبه ، توبه استغرالله، فصاللقده أبی‌شی دکل‌أما.. چارەسز قالدم اوغلم چارەسز . هم بن‌اوندن أیسنی بولوردم ، سن هیچ مراق ایتمه . یورەجکنه برشی شیجکلر کلەسین !..

ایرتسی کون‌ینکه‌خانم: أومش‌ده‌نه‌نظام‌قالدی‌نه‌انتظام. چیفیت‌چارشیسندن‌آییردانك آلنی قاریشلارم . پیسلك ، (موندارلق) اچجنده چاپالیورز . شوحاله باقلك افندم شوحاله.. سویلیه‌جك‌شیئی بن‌بیلیرم‌آما.. هایدی‌ینه، مبارك‌کونده‌کناهه‌کیرمەیەیم...

خاله خانم :

— بن ذاتاً بیلیرم ؛ انسان‌صاری صاچلی، ماوی کوزلی اولدیمی ایشته بویله دنسز اولور . بونی رحتلی خواجه فاطمه خانم بکا قاچ دفعەلر سویلەدیدی ؛ « قیزم ، بوکبی انسانلردن حذر ایت . » دیردیده بن ایناتمازدم . مکرسەم یردن کوکه قدرحقلی ایمش ، نه لازم شیمدی ! صباحدن آقشامەقدر اوك ایچنده

بروبیاق ویاقدر کیدییور . غالبا یاوروجغزه باصیور چیمدیکی. بیچاره‌بی (آواز پرده‌دن) باغیرتیور . بوته بیچیم قاری بویله ! ..

* * *

بو شکایتلر بویله دوام ایدرکن آلتدن آلته‌ده بکه قیز آرانیلیر . ذاتاً بکلک‌ده جانه منت ! دوکونسز بر نکاح ، خلاصه ایشی اولدیری ویررلر بیتر ، کیدر .. آرتیق اوده ایکی خام بربریله چکیشه ، ایتیشه دورسونلر ! بونلرك ایچنده أك شایان مرحمت اولانی هیچ شبهه یوق ، او معصوم چوجوقدر .. او چوجوقکه بدبختی اونك ایچین تا مهددن باشلایور دیمکدر .

— فقط عزیزم ، بو تصویر ایتدیکك حیات آشاغی طبقه خلق آراسنده جاری‌در . بواعتبارایله سویلدکلرك دوغی‌واولابیلیر . فقط‌بونی‌ناصل عمومیلشدیرر وَبویله قطعی برافاده ایله حکمکی ویروسك ؟

— یاکلیورسکز ، یوکسك طبقه‌ده کیلرده - بعض مرتبه تبدلات ایله - عین حیات ، عین قواعد وعاداته تابعدرلر ، بوندن أمین اول . مثلا ؛ نوع دکیشیرده اساس ینه او أساسدر . شیمدی کلهلم بحثمزه ؛ بویله برحیات آلام وَمصائب یاشایان ، أو دکل ، جداالخانه‌ده عمر سورن برکنج چوجوغك نصیب حیاتی نه‌در ؛ بر ملتك مترقی ، متعالی اولمسی ایچین افرادینك متعلم ، متشبث اولمسی وَفقط روحاً متعذب ، شکسته‌دل بولونمامسی لازم کلدیکی حقیقت باهره‌سی اعتراض قبول ایدرمی ؟

— ایتمز اما ...

— آماسی ، ماماسی یوق . ساحۀ ترقیات عالمده أك چوق موفقیاته مظهر اولان انکلیزلر کال قطعیتله :

« صاغلام وجود ، صاغلام دماغ بسلر »

دیرلر . صاغلام وجود نه ایله حاصل اولور ؟

— بك طبیعی ؛ ممارسهٔ بدنیه ، تربیهٔ بدنیه ایله .

— عجبا تصویر ایتدیکم بر ماتمخانه‌ده یاشایان بر کنج چوجوق هرکون آناسنی آلی شقاغنده آغلار کورور ، باباسی‌ده دیکر طرفده بر قادینله ، مصطبهٔ ذوق وصفاده یان کلش بوحاله خنده نثار بولورسه اونده دکل تربیهٔ بدنیه‌یه عجبا حیاته ذره قدر میل ورغبت وارمی‌در ؟ بونی تصور ایدرمیسك ؟

ایشته او کنج بویله دوغار ، بویله بویور وَمهددن لحده قدر آلام وَمصائب ایله پنجه‌لشیر ، دورور .. حال بوکه ، آه حال بوکه غربلیلر چوجوقلرینی نه ناز ونعیم ایچنده بویوتورلر ! چوجوق یتیشدیرمك فننه اورتبه اهمیت ویرمشلردرکه بوتون بوموفقیتلرینی هپ اوسوداده ، او اعتناده ارامق لازم کلیر ..

شیمدی‌تصور ایدیکز ؛ برعائله ، برعائله‌که آنا ، بابا برده خدمتجی‌دن مرکب .

— خدمتجی !

— أوت ، نه ظن‌ایتدیکز ؟ خدمتجی‌ده عائله‌افرادندندر . چونکه چوجوغك تربیه‌سیله علاقه‌داردر . اونك تربیه‌سنده بویوك بروظیفهٔ اشتراکی‌واردر ... ایشته بویله برعائله ، کوچك برأو .. بابا ، صباحلری قالقوب ایشنه کیدر ، آقشاملری عودت ایدر . فقط او ، نه کلیشدر !

آقشامه دوغرو أوده برحاضرلق ، برفوق‌العاده‌لك باش کوسترر . هرطرف انتظامه صوقولمش ، هربر تمیز ، بوکوچوك لانهٔ سعادت اوقدر درلی ، طوبلی‌درکه انسان ، ایچنده بر ساعت کچیرمکی بر ییله بدل صایار ! چوجوق ، باباسنی کوره‌جکندن ممنون ، زوجه زوجنه قاووشه‌جغندن مسرور .. قلبلر طاتلی بر خلجان ایچنده ایکن أوك افندیسی‌ده کلیر . تبسملرینی اسیرکه‌میه‌رك اولا زوجه‌سنی صوکرا چوجوغنی‌درآغوش ایدر . اوطوروورلر ، او ، بوتون‌تفصیلاتیله اوکونکی مساعیسنی حکایه ایدر ، بربکیلر طاتلی طاتلی دیکلرلر . دیرکن یمك چیقار .. سفره کوچك ، کوچك فقط نظر فریب بر صورتده تزیین ایدلمش ، طرف طرف صاقسیلرله ، نوعا نوع چیچکلرله نظری اوقشایه‌جق ، اشتهایی آچه‌جق بر حاله کتیرلمش .. یمکده‌ده طاتلی برصحبت ، صمیمی برحسبحال ...

بوطرز معیشت ، ایشته بویله‌جه دوام ایدر ، کیدر .. او عائله‌ده بویوین چوجوق‌ده هر جهتله ألویریشلی ، عزت نفس صاحبی برآدم اولور ... بویله أساسلی ، متین بر تربیهٔ ابتدائیه‌دن صوکرا برده مکمل تحصیل ؛ دوشونك که میدانه ناصل برادم چیقار ! برادم که بوتون معناسیله تکمل ایتمش ... طوتدوغی ایشلرده موفقیت یوزده یوزدر ؛ حیاته . اونی یکمك ایچین آتیلیر . مغلوب اولمق ایچین دکل ..

بنم ، تأهلدن آکلادیغم معنانك آنجق چوجوق یتیشدیرمکدن عبارت اولدیغنی سویلرسه‌م کیم بیلیر نه فکرلره ذاهب اولورسك ؟ فقط أیی بیل که آنجق بویله اولورسه بر ملت فیض‌بولور ، ترقی ایدر . افرادی کوربوز ، صاغلام بنیه‌لی وَبناء علیه صاغلام دماغلی اولور ...

ایشته بنم یانه یاقیله آکلاتمق ایسته‌دیکم بودر .. تاهل ایده‌جك آدم ، بر قادینه قاووشیورم دییه دکل ، اولاده مالك اولاجغم دییه سوینملیدر . حال بوکه بز ، چوجوغی از قضا دنیایه کلش برکلفت ، برباش‌بلاسی تلقی ایدرز !اکثریتمز ، پك أیی بیلیرم که بویله دوشونور ..

— برآز افراطکار کبی کورونیورسکز !

— افراطکار ؟ بلکه ... فقط بن ، دها ایلری کیده‌جکم وَدییه‌جکم که : غایه‌سی « چوجوق یتیشدیرمك » اولمایان تأهللر ، برر جنایت اجتماعیه‌دن باشقه برشی دکلدرلر .. بو جنایتلری ارتکاب ایدنلرك ایسه بدبختاقلرینه آجینیر ...

۱۹ کانون ثانی ۳۲۹ ـ آناطولی حصاری

حسن زاده: ثریا

حيات

بوكون برظل هائل مرتعشدر قلب زارمده ،
صانيرسين طوف ايدر ارواح اطراف مزارمده

كيه‌ر كوكلم سراپا برالمزا كسوهٔ ديجور ،
سپهرنك افق آماللدن ايمز برشهاب دور .

برايصسز چول‌كه تنهائيسى رعب انداز وحشتدر ،
سكوندر ، صمت هيچيدر سرابى ؛ باق نه‌دهشتدر ؛

كلير ياالكز رياحندن آنينلر موجه‌وش نالان ؛
كيدنلر سويله‌يور ؛ يوقش بوصحرايه مكر پايان .

ناصل برراه متمبدركه مبدأ ، منتها مجهول ،
هواسى نكبت آلوده ، مياهى فاسد ومملول .

اوكمده بركنيش عمان يأسك جوشش رازى ،
قوافلله كوچن انسانلرك آردمده آوازى !

قلوبی صارصیور دهرك رعود قهر وبیدادی ،
سن ارتق ضبط واختناق ایت اکر ممکنسه ، فریادی .

زمین هیچ ، زمان هیچ ، حیاتم آن بآن هیچ !
کوررسین برکون اولمشدر هیا هوی جهان هیچ !

مهذب کورمکی بن برزمان ایسته‌ردم (انسان) ی ،
فقط ، تزدمده یکساندر بوکون اجلالی ، خسرانی ،

(بشر) درماندهٔ غفلت ، زبون بر سرسری سیاح ،
امل پژمرده بر رهروکه بی‌مشعل وبی مصباح ،

کیدر دائم کیدر ، مقصوده واردم ظن ایدر ، هیهات
کورور پیشنده کیتدکجه درین برحفرهٔ ظلمات .
۲۱ تموز ، ۱۹۱۳

شکیبه علی

لیال ملال :

اُمل مرده زاد ...

بوتون بنلکمك الك درین عمقنده کوچك ومحتمل برقناعتك ظل ملهمی بولامامقله بورغونم ینه .. وبومرسملکله اعتراف ایدییوردم، کزین ! .. بیلمم، بوکیجه‌ده ینه ناصل وهانکی برحس، مطمورهٔ سکون و احتضارنده اوبوشان برعقدهٔ ملالی، اوسبوری دیشلریله کمیره‌رك قاناتدی ومحموم، ملتهب بینمدن بر عصب اَلم چکه‌رك کردی : سمدار ذره‌لرنده برملال ابکمیت اوچوشان هوای مختقك آغیرلنی آتشدمیم، بوغولیوردم ...

شمدی .. وتمام بش ساعتدر، قدید ماصه‌نك رحیم وبارد قوجاغنده، آلام وآمالی احساس ایده‌مه‌ین برپروانه احتضاریله بی‌مجال‌متاعبم، متحیرم.. وبنلکمدن طاشان سرسری وکرینده حسلریمی، ینه اونك سینهٔ صموت وتحمله آقیته‌رق بوغیورم. فقط .. واَمین اول کزین، بوسرسری حسلریمك، کرینده اختلاجلریمك دوغوب کومولدیکی نقطه‌ده چیرپینان برموجود، بهار باکرخیاتی زهرلی دقیقه‌لردن اَمه‌رك اَریه‌ن دوداقلرمه آقل برحیال سعادتی، ینه، اوفله‌مه‌ده ... وذاتاً او، چیرپینان موجود احترازکار دکلمی‌در، کسکین زهرلریمك چوشش عقورینه تحمل ایدن !..

وحشی پنجه‌مده یانان بینم، بوسبوتون راکد وبوش دکل : ایچنده دائما بربریله چارپیشان موهوم ومبهم عقده‌لرك خیال خسرانی .. وبرشیلر وار : ایشته اصل اوکرفت عقده‌لر آراسنده صیقیشوب اریه‌نی، او، بوکیجه‌ده بنی باشقه برزهر انتقامکاریله ایکنله‌ین شیئی بولوب سچمك ..

اوكا ، اوجهان مشوشندن آييروب چيقه‌رارق ، جلی وجليل بر وجود ويرمك .. يالكز بو ، ممكن اولاميان برشیء : اوقدر كوچ ، اوقدر قاريشيق ...

اوخ ! .. ينه كولدك وكوليورسك ، دكلمی ؟ .. كول ، كول كزين ذاتاً حياتنه ؟ .. وهانكی حيات ، بر رنك تبسم قدر پايدار اولا بيلمش ايزلرينی قازيتمامشكه ... خايير ، داريلمه ! زمين كذرنده ظلوم ، مستهزی وصومورتقان بر روزكارك اولسون ، سيلیء طوفانيله سرسمله شمكسزين ، سنده‌له‌مه‌دن ياشايا بيلمش بر حقيقته ، هنوز تاريخ بيله سينهٔ جود وتحملی آچمادی ؛ دكلكه بشر ... وايشته بن‌ده بوسرسملكله اعتراف ايدييوردم، كزين ، كندی چيلغين اختلاجلرندن قورقان بر شیء ايچمی ديديكله‌يور : مختنق ، مختضر ومختنق . . .

آرتق هر قطرهٔ نورانورنده بر نوحهٔ ماتم يانان قنديلك ده ، صوك قطرات حياتی صولمه‌ده . . . . واوستنده ميحلانان كوزلرم‌ده ، كويامجهول وبی انتها افقلرك نقطهٔ اغترابنه آقه‌رق ، سونوب اريیور . . وبو توأم شهيق احتضارده ساعتلردنبری . .

ايشتد شيمدی‌ده، ينه اومجهول وبی انتها افقلردن هر ذرهٔ نورانورينه باشقه بر وعد اغفالكار دولديران كولر كونش دوغاركن، بنم قلبمده‌بوكيله بوكيله دوكوملهنن برامل مرده زادك راسمهٔ تدفينی وار: سيليك ، مشوش وباشقه افقلره . . .

« ١٢ حزيران ٣٢٧ مهردار »

مدحت عمر

بلغارستانده حیات اجتماعیه

بر مملکت اهالیسنك یکنسق بر کتلهٔ ملیه‌دن مرکب اولمسی، صوکره بو کتله‌یی نافع واملپیرا بر غایه‌ملی آرقه‌سندن قوشدیره‌جق بر طرز تربیه‌نك موجودیتی نقدر بویوك بر بختیارلقدر.

صوك عصرك مبارزات متمایزه‌سندن اك بویوکی؛ آرتق‌یشامق، پایدار اوله‌بیمك ایچون ملتلرك بهمه حال ملیتلرینی طانیملری، ملی بر غایه صاحبی اولملری لزومنك بر حقیقت قطعیه شکلنی آلمسیدر. مملکتده بویله بر انتباهی اویاندیره بیلمك، خلقه حکومتك چیزدیکی ویا آرقه‌سندن قوشدیغی هدف آمالی طانیتمق، هر حال وتشبثده حکومته امین و مقتدر بر معاون، قطعی بر استنادگاه یاپه‌بیلمك، اك بویوك بر انقلاب اجتماعیدر. بوده [بالخاصه دورهٔ تجدد وترقی‌یه یکی کیرن ملتلرده] خواجه‌لرله، مکتبلرك وظیفه‌سیدر. فقط اهتمام ایدیله‌جك قسم ساده ارکك خواجه‌لری، ارکك مکتبلری دکل، بلکه اك زیاده قیز و آنامکتبلری، قادین خواجه‌لریدر. بر چوجغك ایلك لاقیردی‌یی آناسندن طویدیغی، اطرافنده کوردیکی تکمیل شیلری – که هپسی مملکته ووطنه عائددر – ایلك صوردیغی آدمك آناسی اولدیغی نظر اعتباره آلنیر، تربیهٔ اطفالده قادینلرك دها مشفق ودها موفقیتلی بر مربی اولدقلرندن تجاهل ایدلمزسه بولندیغمز عصرده بزی یشاده‌جق اك بویوك عاملك واسطهٔ حصولی «قادیندن» بشقه یرده آرامامق لازم کلدیکنی تسلیم ایتمك ایجاب ایدر.

بوکون تربیهٔ فکریه واجتماعیه‌سندن بحث ایتمك ایستدیکم بلغارستان بوکی افکار وآمال جدیده‌نك اك مسعود بر صحنهٔ تجاربی اولمشدر. اوتوز یدی سنه اولنه قدر محکوم بر حیات تابعیت کچیرمش اولان بو مملکت وبو ملت بوکون یعنی ۳۷ سنه صوکره مستقل واولدقجه مترقی بر جمعیت تأسیسنه موفق اولدی. کندیسنه

کوره مبانیسی ، معـانیسی ، فنونی ، صنایعی ، معارفی وار ... عجبا بونی ، بوترقی آمیز انتباهی کیم وهانکی قوت اویاندردی ؟ ... مملکته یکی بر اصـول تربیه‌نك ویکی و تجددکار بر حیات اجتماعیه‌نك ادخالی. سببی بوندن بشقه هیچ برشیده آرامایکز ! ... بومسعود واسطهٔ استقلال ، بومسعود عامل تعالی دها بزم حاکمیتمز دوره‌لرنده باشلادی . دها اوزمانلرده خلقده برتربیهٔ فکریه‌نك ، حیات‌اجتماعیه‌ده بر انقلاب ترقیپرورك حصولنه چالیشـانلر اولدی . بوخصوصده ایلك دکلسه بیله الك زیاده ایلری کیدنلر ، مملکته الك بویوك‌برخدمتی تأمین ایدنلر بلغار محررلری، بلغار شـاعرلری اولمشدر . فقط بوندن بوتون بلغار محررلرینك همان هیسـینك عینی درجهٔ تعـالی‌یه مظهر اولدقلرینی ظن ایتمه‌لم . دها اوراده ده ـ قسماً بزم کبی ـ سرکذشتجو یازیجیلردن شکایتلر طویولیور . فقط ایچلرنده بوجریانك پیشـواسی ، تکمیل بلغار مطـبوعات ونشریاتنك الك محکم برناظـمی واردر : بلغارستانك ملی شاعری «ایوان وازوف» ... مملکته کیره‌جك هیچ بریکیلك یوقدرکه ایلك اوکجه بوآدمك‌قلمندن کچمش اولماسون ... کندیسی اسـتقلالدن اینجه زمان اولی قلبه جوارنده برشهرده طوغمشدر ، دها رشدیه درهجه‌سـنده‌کی بربلغـار مکتبنده اوقورکن ادبیاته انتساب ایتمش ، تجار اولان باباسنك ، اوغلی کندینه خلف ایتمك آرزو واصرارینه رغماً ینه مسـلك ادبی‌یه‌چالیشمقدن کری قالمامش عوام‌پرست‌برشاعر ...

بوآدم ، حقیقةً شایان حیرتدر ! بوکون اسمی تکمیل بلغارلر طرفندن ملی شاعرمز دیه کوکسلری قباره قباره سویلن ؛ اثرلری دکل یالکز بلغارستانده بلکه ترجـمه اولندیغی هرلسـانده لذتله اوقونان بوشـاعرك هیچ تحصـیل عالیسی یوقدر . کوردیکی الك بویوك مکتب ، اعدادی درهجه سنده‌در . انسانی اکر براز بوآدمك عائله حیاتنه واقف اولمـسه نصل اولوبده بویله خدانی‌نابت یتشـدیکنه شاشمقدن کندینی آلاماز . حالبوکه اونك‌ده مبدع فیض وعرفانی آناسی اولمشدر.

والده‌سنك ابی تحصیل وتربیه کورمش برقادین اولمسی اوغلنه متین واساسلی بر حس وطنپروری القا ایتمش وصوکره بالخاصه قادینلرك تعلیم و تربیه‌سنك ترقی ایچون الك مأثر برعامل اولدیغی ، تجددك بونسز حاصل اوله‌میه‌جغی قناعتنی شاعرك فکرینه صورت قطعیه‌ده یرلشدیرمشدر . ایشته دها اون سکز یاشندن اعتباراً بلغارستانك جدال‌تعالیسنه قاریشمش اولان بووطنپرور شاعرك عرفان واستعدادی بالاخره روسیه وروماتیایه یاپدیغی متعدد سیاحت والتجالری سایه‌سنده دها زیاده توسع ایتمش، اورته‌یه بلغار ملتنه بر « ایمان اجتماعی » ویره‌جك اثرلر قویمغه موفق اولمشدر . کرك داخلده کرکسه خارجده قزاندیغی شهرت برچوق کنج محررك غبطه‌وحسدینی جلب‌ایتمش ، اورته‌یه برچوق مقلدلر، معقبلر چیقمشدر . فقط هیسنك محصله‌سی ، هیسنك هدف مساعیسی همان عمومیتله ایوان وازوفك چیزدیکی پروغرامك خارجنه چیقه‌مامشدر : بلغار ملتنه فیضکار برغایهٔ امل ، مسعود برغایهٔ ملی ویرمك ، بلغارستانی یشایه‌بیلمك ایچون حصولی ضروری اولان انقلابات اجتماعیه‌یه مظهر ایتمك ! ...

ایشته بلغار انقلاب اجتماعیسنه چالیشانلرك تعقیب ایتدکلری خط حرکت ... ایوان وازوف استقلالدن اول یازدیغی (بلغارقادینی) نامنده‌کی حکایه‌سیله‌بلغارستان نسوانك استقلال حاضرلقلرینه نه طرزده ونه صورتله یاردم ایده‌بیله‌جکلرینی کوسترمش ، « حاکمیت التنده ! » کی اثریله بوتون بلغارلری جانلاندیرمش ایدی . استقلالدن صوکره‌ده مختلف اثرلر، مقاله‌لرله یکی کیریلن حیاتده قادینك موقعنی ، حیاتنی ، حق تحصیل وتربیه‌سنی تأمینه اوغراشمشدر .

بزم ایچون مأمولکه سویلنمسی فنا تأثیر یاپاجقدر ، فقط حقیقتی اعتراف ایتمك لازمدر : بلغارلر بوغایه ایچون فوق‌العاده چالیشمش واولدقجه موفق اولمشدرلر . بوکون بلغارستانده یالکز برحس یشار « بلغارلق » . اوزاق ایکی شهر خلقنی بری برینه محبتلی نظرلرله باقدیران ، آمرلری ، مأمورلری اهالی‌یه مشفق برنظر حمایه‌کار ایله ربط ایدن ، والحاصل تکمیل ملتی بری برینه قارده‌ش

بایان ایشته بو « بلغارلق » در. صوکره دنیاده یشامق ایستدکری ، تعالیسنی کورمك آرزو ایتدکاری طوپراق ینه بو « بلغارلق » در [بلغارلغك بوراده‌کی معناسی . «بلغارستان» در . بوتعبیری ایوان وازوف بر (کور) حکایه‌سنده‌ایجاد ایتمشدر .] چوجق آناسندن طوغار ، قونشمغه باشلار . ایلك آلدیغی تربیه ، ایلك ایشتدیکی سوز بو « بلغارلق » بو بلغارلی سومه‌نك لزوم ومجبوریتیدر . آنا اولادینه ویرلمسی ایجاب ایدن‌تربیه‌یی بیلیر، چونکه هرحالده کندی طبقه‌سنه، کندی موقع اجتماعیسنه کوره لازم اولان تربیهٔ فکریه‌یی آلمشدر . چوجق بو سایه‌ده مکتبه کیتمدن اول یشادیغی محیط نسبتنده ملی بر تربیه‌یه ، مسعود بر انکشاف فکری‌یه مظهر اولور . یشادیغی محیط نسبتنده دیورم . اوکجه‌لری بلغارستانده مختلف طبقات اجتماعیه همان یوق کبی ایدی . فقط شیمدی اوده باشلامشدر . کویلرده، قصالرده‌کی حیاتك روستائی برده‌موقراسیدن عبارت‌اولمسنه رغماً ، مهم شهرلرده ، ولایت مرکزلرنده ، پایتختلرده ــ هرحالده سائر بویوك مملکتلرده کورولن « آریستوقراسی » درجه‌سنده بر تفاوت طبقات اولماسه بیله ــ ینه اولدقجه محسوس بر فرق کوزه چارپار . اونك ایچون جمیتی اوچ طبقه‌یه آییره‌جغم. اساس مقصدمی بلغارستان حیات اجتماعیه‌سنك تدقیقی ، قناعت شخصیه‌می بو تربیه‌یی برجمیعت آره‌سنده وجوده کتیره‌جك یکانه عاملك قادینلر اولدیغی‌تشکیل ایتدیکندن ایلك اوکجه بواوچ طبقه‌یه منسوب نسوانی تدقیق ایده‌جکم :

۱ — عالی طبقه .
۲ — طبقهٔ متوسطه.
۳ — عوام .

تکرار اخطار ایدەیم ؛ صاقین بو اوچ طبقه‌یی کوروبده یکدن بلغارستانده قطعی بر آریستوقراسینك موجوداولدیغنه حکم ایتمیك ! یوقدر . بوتفاوت اجتماعی ضروری ومجبوری تأثیرات تحتنده یعنی پاره ویا عائله رئیسلرینك موقع ونفوذ رسمیلری سایه‌سنده وجوده کلشدر .

مثلا : مملکتك الك زنکینلری ، ناظرلری ، بویوك مأمورلری ... عائله‌لرنی برنجی طبقه‌یه صوقارلر ...

ایکنجی درجه‌ده زنکین تجار، صنعتکارلر، مکتب خواجه‌لری.... الخ طبقهٔ متوسطه‌ده قالیرلر .

بوایکی صنفك خارجنده قالان واصل کتلهٔ عمومیه‌یی تشکیل ایدنلر ایسه ــ کهعوامدر ــ اوچنجی صنفه داخل اولورلر .

ایشته بلغارستانك تقسیمات اجتماعیه‌سی .

شمدیده بواوچ صنفه منسوب قادینلرك تدقیقنه باشلیه‌لم :

برنجی صنف عائله‌لر آره‌سندن قادینلر فوق‌العاده برانکشافه مظهر اولمشدر . هیچ برقادین یوقدرکه اعدادی درجه‌سنده تحصیل کورمه‌مش اولسون . بوهمان ضروریدر . فقط اکثریسی بو اعدادیدن صوکره یا دارالفنوندن . یا صنایع نفیسه مکتبندن مأذوندر . وهمان هپسی عمومیتله آوروپا کورمش ، یاخود تحصیلنی آوروپاده یاپمشدر . محقق بر ایکی اجنبی لسانی بیلیر ، تمیز کیر ، برآوروپالی کبی کزر ... بوقسم ایشته بوقدر پارلاق کورونمسنه رغماً بلغارستان قادینلرینك الك ضعیف طبقه‌سیدر . چونکه ؛ بوقضله معلوماتلی کنجلر هرحالده هنوز ایی بر عائله رئیسه‌سی اوله‌مامشدرلر . چونکه ، ایجنده یتشدکلری عائله هنوز تمامیله اصیل وکبار بر حیاتك عادات ومراسمنی اکتساب ایده‌مه‌مش اولدیغی ایچون خارجده کوردیکی تحصیل وتربیه اکثری عائله‌لرده کندیسنی آنیر بر عائله قادینی یاپمقدن زیاده « حوبیا بر کنج قیز » یاپمشدر . فقط ایی بر عائله قادینی اولمیان بوکنج قیز امین اوللیدر ، اولادینه لازم اولان تربیه‌یی ویره‌جك برآنا اولیور . مأمولکه بونلرك وجوده کتیره‌جکلری بطن جدید مملکت ایچون دهانافع، دها طوغرو اساساته مستند برعائله حیاتی تأسیس ایده‌بیله‌جکدر .

متوسط طبقه‌یه منسوب عائله‌لرده تقریباً یکرمی بش اوتوز یاشنه قدر اولان

قادین و قیزلر کذا همان : اکثریت اعتباریله اعدادی تحصیلنی کورمشدرلر . محقق بر اجنبی اسانی آز چوق بیلیرلر . درجهٔ معلومات اسکیدن یکیلره یعنی اختیارلردن کنجلره طوغرو تزاید ایدر . بوکونکی کنج قیزلر آره‌سنده بالخاصه لسانه وصنایع نفیسه‌یه‌فوق‌العاده بر رغبت واردر . کندی‌تعبیرمزله سویلیه‌یم : (آلافرانغه‌لشمق) ایچون بویوك بر میل وخواهش کورولور . کرك طورلرنده ، کرك کینشلرنده ، کزیشلرنده ... والحاصل هرحال وحرکتلرنده بونی فرق ایدرسکز . فقط کویلیلکدن هنوز قورتیله‌مامش یعنی آرزو ایتدیکی شیلری هنوز کندیسنده جمع ایده‌مه‌مش ، الیسه‌سنی یاقشدیره‌مامش ، آدابی دائره‌سنده کوروشمکه آلیشه‌مامش بر چوقلرینه تصادف ایدیله‌بیله‌جکی کبی عینی زمانده جداً بر عائله رئیسه‌سی اولابیله‌جك اوصاف ومزایایه مالك آنه‌لره ، کنج قیزلره‌ده بو طبقه‌ده همان کثرتله تصادف ایدیلور . چونکه ؛ شرائط اجتماعیه‌لرینك فضله سفاهت ودبدبه‌یه مساعد اولمامسی مکتبده آلدقلری تحصیل ومعلوماتك تطبیقنه کندیلرنی مجبور براقیور . اکثریسی ینه‌حیات تحصیلده‌دوام ایده‌رك‌مختلف مکتبلرك معلمه‌لکلرنی آلیورلر . شایان دقت برقسمی‌ده دارالفنونلره کیریور . دوقتوره سنی آلمش خیلی قادینلره تصادف‌ایدیلر . صنعته رغبت کیتدکجه آرتمقده‌در . دیشچی قادینلر ، آرتیستلر.... الخ بلغارستانك همان هر طرفنده شایان دقت بر عدده کوزه چارپار . سوکره یازیخانه‌لرده ، بانقه‌لرده ، پوسته‌لرده ، مغازه‌لرده .... هریرده کندی معیشتنی تأمین ایچون اوغراشان بر چوق قادین و قیزلره راست کلنیر . والحاصل بوکون بلغارستانده باشلیان دورهٔ‌ترقی وتنورده ارککرله جدال ومسابقه‌یه کیرنلر اکثرتله بوصنفه منسوب قادینلردر . حیات خصوصیه‌ده ، عائله آره‌سنده‌کی موقعلری‌ده اولدقجه مهمدر . قادینلر همان ارککرله عینی شرائط دائره‌سنده یشارلر . بزده اولدیغی کبی [قیلیقلق ، حاجی‌اوغلقی .. الخ] کبی مختلف اسملر آلتنده حیاتی ، عائله تأسیسنده‌کی مقصد صمیمیدن اوزاقلاشدیره‌جق تحکملر ، اویغونسزلقلر یا پك آزدر ویا اسباب طبیعیه ، مؤثرات حسیه تحتنده وجود بولورلر .

عوام طبقه‌سی ایسه اکثریت اعتباریله کویلودن عبارتدر . بونلر کندی کویلی البیسه‌لرینی گیر ، ملی عادتلریله یشارلر . کوندوزلرینی ارککلرینک یاننده تارلالرده بغچه‌لرده چالیشمق ، گیجه‌لرینی کندی گیه‌جکلرینی طوقومقله کچیرلر . بویوك شهرلرده هفته‌ده بردفعه بازار قوریلور . جوار کویلردن برچوق قادینلر بوبازاره اشتراك ایدر . مال گتیررلر . برطرف ملی ایشلمه‌لی اوکلکلر ، چوره‌لر ، کیلیملر ، چورابلر ... الخ ، اوبر طرف ، یمورطه ، طاووق ، پیلیچ ... الخ صاتان قادینلرله طولار . خلاصه ؛ بوطبقه‌نك قادینلری همان ارککلری کیدر . عینی حیاتی یشار ؛ عینی مساعی‌یی تعقیب ایدرلر . عائله حیاتی روستائی‌در . بالطبع حاکمیت ارککلرده‌در ... معمافیه قادین‌ده پك اوقدر سفیل تکلدر . اونك‌ده کندینه کوره بر موقعی تعین ایتمش ویا ایتمك اوزره‌در . مثلا : ارککلری حیوانده کیدرکن کندیسی یایان یوروین قادینلره پك آز تصادف ایدیلیر .

صوکره ینه یاشی اوتوزدن دون قادینلر عمومیتله اوقومه یازمه بیلیرلر . هپسی محقق برمکتب ابتدائیه‌دن چیقمشدر . چونکه تحصیل ابتدائی ایچه بر زماندنبری بلغارستانده مجبوریدر . معمافیه صوك بش اون‌سنه ظرفنده بوصنفده‌کی قادینلر آره‌سنده‌ده دها یوکسك مکتبلرده تحصیل ایتمك آرزوسی اویانمشدر .

⁂

ایشته بوصورتله حیات عائله‌نك تمل طاشی اولان قادینلرك موقع ووضعیتی اوکرندکدن صوکره بلغار حیات اجتماعیه‌سی حقنده اولدقجه مهم برفکر حاصل ایدیلور .

کله‌جك بر مقاله‌مده‌ده ارککلرك حالی تدقیق ایدیله‌جك وارکك قادین حیات عمومیه‌ده قارشیلاشدیره‌رق جمعیتك ابتناایتدیکی شکل واساس اورته‌یه چیقاریله‌جقدر .

حسین عارف

انکلیز دونغاسنده برشهر آیین ...

ك ۰ ۵۱ - ۷ .

مدنیت اسلامیه‌نك آثار باقیه و نفیسه‌سندن — غرناطه‌ده‌کی حمرا سراینده ایکی همشیره‌لر اوطه‌سی
تمثیله بر اولنمقده‌در. صاغده‌کی کوشه‌لردن وسطده‌کی [illegible] صولده‌کی [illegible] طرفندن [illegible]
شا ایدیلمشدر. [illegible] حمرا [illegible] اندلس حکمدارلری [illegible] برینی کوسترمکده‌در.

چوللرده حیات سیاحت ..

مادریدده و قرطبه‌ده برسیاحت — ۱ ـ قرطبه‌ده وادی الکبیر کوپریسی ۲ـ مادریدده مب‌ ۱ پارلامنتوسیله
دورتس سرایی ۳ـ قرطبه‌ده برمنظره ۴ـ قرطبه‌ده اندلس تاریخیه‌سندن معظم دولابلر ۵ـ یوم کاسا حاسده‌ و لا ایلان
قرطبه‌ده بویوك جامع ۶ـ الحمرا سراینك مدخلرندن بری ۷ـ الحمراده بشنجی شارلك طرفندن تبدیل و تعدیل ایدیلن
ر (آنیق تئآتر) ۸ ـ الحمراده ارسلانلر وسی

لوندره‌ده (ره‌جانت) پارقنده بر طاغ صیچانی — بو اوچیجی حیوانلر صیچاندن کوچک هپ اوزرده اغاجلر
اوزرنده شن‌وشاطره بی‌حد دولاشیرلر . برده وقده صیچراده حرکت ایدرلرکه کویکلرسله یتشمس . بعضا
اغاج اوزرنده تصادف ایتدکلری بوش یوالرده گیزله‌نه‌رک استراحت ایدرلر .

آمریقاده سیاحت

نیویورقدن یکی اورلئانه

« مابعد »

تضادلری پك چوق سوه‌رم . نارین و رقیق زمینلر بالاستثنا متضادلرك حصوله کتیردیکی تأثیرات غایت شدتلی اولیور . بر قیش کونی بشنجی جاده‌یی براقه‌رق شهری کذار ایتمك، بروقلین کوپریسی کورمك جداً ذوق آور بر منظره تشکیل ایدییور .

یوم مواصلتمده سیسدن دولایی بروقلین کوپروسنی کوره‌مه‌مش اولدیغمی اولجه نقل ایتمشدم . فقط بهمه‌حال کورمکه قرار ویردم . اتندن کچمکه موفق اوله‌مدیغمدن بر باشندن اوبر باشنه قدر طولی بویلامق صورتیله بو آرزومی تطمین اتمك ایسته‌دم . (بروقلین) ی هم یایا، هم ده شمندوفرله کچدم .

بروقلین کوپروسی قرق مترو ارتفاعه وایکی کیلومترو طوله ویکرمی التی‌مترو عرضه مالکدر . ایکی الکتریقلی تراموای خطوطنی حاوی اولان بو کوپرینك بری یایالره بری‌ده آرابه‌لره مخصوص ایکی یولی واردر . (بروقلین) اوزرندن هرکون (۲۵۰۰۰۰) کشی ایله (۱۲۰۰) ترن کچر . تراموایلرك عددی‌ده ترنلردن اکسیك دکلدر . بو عددلری بکا سویلدکلری زمان اینانه‌مه‌مشدم . فقط شمدی بو حقیقتی ، کوزلرمله کوردویوردم .

جداً قورقنج بر حال ! . . . نصل ایضاح ایده‌بیله‌بیلیر ، بیلمم . . . مدهش بر ازدحامك جریان سریعیله انسان بر طاقم مردیونلری آشه‌رق ترنه واصل

ر . ٨ . ٥١ / ١ ...

اولویور وقاعد وقائم یوری متجاور سیاح صاردالیا قوطیسی اکدیران واغونه آتیلیور . قیمیلدامق ، جیبندن مندیلنی چیقاراجق قدر حرکت ایتمك ممتنعدر . نهایت ترەن یورومکه باشلایور . بی نهایه دیرکلر و تللر آراسندن شمشك کبی کچیور . اطرافده دمیر و دمیر کورولتوسندن باشقه بر شی کوروب ایشیتمك ممکن اولەمیور . ترنك مواصلتنده سیاحین قاپیلری آچەرق چیلغینجه دیشاری‌یه سکردییورلر ، ینه بر طاقم مردیونلری آشەرق سرعتله تباعدایدییورلر . بو حالی کورن آوروپالی اطرافنه مبهوت ومتحیر باقەرق عادتا دلیلرك آراسنده بولندیغنی ظن ایدر :

دها بونلر بر شی دکلدر .

(بروقلین) ی شمندوفر ایله کچدکدن صوکره بر دفعەده یایا کچمك ایستەدم . بو قبیل احتساسات یالکز اولەرق دها ایی حس اولنور . ماشیلره مخصوص اولان یولی ارایوب بولدم . بو ساعتده کوپرو بالنسبه تنها ایدی . یورودیکم قالدیرمك هر ایکی طرفنده لاینقطع وحتی بعضاً یکرمی مترو آره ایله ترەنلر معکوس استقامتلرله اوچویورلردی . بو آرابەلرله آرامده‌کی حائل دمیر پارمقلقلردی . چیلغینجه بر سرعتله تدویر اولنان بر لوحه اوزرنده آدیم آتیور کبی اولویوردم . تراموایلرك یاننده‌ده جسیم یوکلی آرابەلر نویورق ویا بروقلینه دوغرو قطع مسافه ایدییورلردی . بوتون بو مراکبك حصوله کتیردیکی کورولتو غیر قابل تصوردی . کوپرونك اورته‌سنه واصل اولدیغم زمان قارله مستور بر یول قاناپەسنه اوطورارق اطرافه بر نکاه ایتدم .

نهرك وسطنده بولونییوردم . بو مملکتده غروب یوقدر . کونش آنی اولەرق باطیویرییور . دها شمدیدن نویورق جهتنده ضیالر یانمایه باشلامشدی . صانکه بر دست فسونکار ایله برر برر تنویر ایدیلن اومحتشم بنالری بر زمان تماشا ایلدم . بر مدت صوکره غایت نظر ربا بر منظرهٔ خارق العاده قارشیسنده ایدم . آمریقاده حس ایتدیکم بدیعی هیجانلرك برنجیسنی دویویوردم . صولده بوتون شهر پرتوافشان

ایدی . دستمسا اشکال معماریه‌یی سیلمشدی. مبانیك کوزل ویا چیرکین اولدیغی تفریق ممکن دکلدی . یالکز یوزلرجه ، بیکلرجه و بلکه میلیونلرجه پنجره جاملری کوزی قاماشدیرییور ویکدیکری اوزرینه موضوع ضیادن معمول سرایلر حسنی ویرییور .

پارسك اقشام وقتی (مونمارتر) تپه‌لرندن کورونیشی بو منظره یاننده هیچ قیلیندر . کویا کوکده‌کی ییلدیزلر یره اینه‌رك اوچیوز متره قدر اوزاقده صف صف دیزلمشلردی . بو تماشا قارشیسنده بر زمان مبهوت ومستغرق قالدقدن صوکره اوشودیکمی حس ایده‌رك حرکته مجبور اولدم . (نویورق) ه دوغرو یورومکه باشلادم . ترەن کورولتوسی آرتق بنی اورکوتمیوردی . شهر اوزرنده کیلریشیل وقیرمزی فنارلریله‌کلوب کیدییورلردی . نهایت نقطهٔحرکتم اولان‌محله، سوقاقده‌کی مردیونك آلت باشنه واصل اولدم . ساعت تقریباً اقشامك آلتیسی ایدی . (بروقلین) دن کلن تراموایلر کوپرینك صولندن چیقارق کوچوك بر نصف دائره رسم ایلدکدن صوکره صاغ طرفی تعقیباً کیدییورلردی . تراموایلرك حالی جداً غیر قابل تحملدر. تراموای دورووردورماز وحتی دورمه‌دن اول، رایلر اراسنده ورودینه انتظار ایدن خلق همان اوزرینه هجوم ایده‌رك یکدیکرینی ایته قاقه ایچری‌یه کیرر . بو ایتیشلر آنجق ایکی ، اوچ دقیقه قزانمایه یارایه‌بیلیر . دها فضله وقت افاته‌ایدلمز . چونکه اولجه‌ده سویلدیکم وجهله تراموای آرابه‌لری لاینقطع ایشلر پك کوچك فاصله‌لرله بربرینی تعقیب ایدر . یکرمی بش کشی بر کلمه بیله تفوه ایلمکسزین قوندوکتور محلنك پارمقلغنه یاپیشیرلر . دیکر یکرمی بش کشی آرقه‌لرندن اونلری ایترلر وآرالرندن بر تقریب قایوب کچرلر . بر طاقلری‌ده تراموایك طاوانته یرلشیرلر . بونلر (فرەن) ك اوزرینه صچرادلر ، آیاقلرینی باشقه‌لرینك اوموزلری ویا باجاقلری آراسندن چیقاریرلر . بو حالدن کیمسه شکایت ایتمز . قوندوکتور بوتون بو حرکتلره مساعده ایدر . پولیس ایسه یالکز رای اوزرنده دورانلری ازیلمکدن وقایه ایچون کیری‌یه چکمکدن باشقه بر شیئه قاریشماز . بو حالی دنیانك هیچ بر یرنده کورمدم .

بو حال بر کلمه‌ایله (فوت‌بول) اویونندن‌باشقه برشی‌دکل. هله زواللی قادینلر!... بیچاره‌لره دونوب باقان‌بیله یوق. اونلرده، فستانلرینی، شابقه‌لرینی ممکن اولدیغی قدر محافظه‌یه چالیشه‌رق ایتیله، قاقیله ترامواییه بینرلر. علی‌الاکثر کیمک کلیرلر ویاخود بر اوموز، بر دیرسك ضربه‌سیله ترامواین دوشیرلر. معهذا پروتستوده ایتمزلر. ارککك قوتنه قارشی متوکلانه بویون اکوب بر مدت شابقه‌لرینك ایکنه‌لرینی دوزه‌لتیرلر. وچوق کچمه‌دن ورود ایدن دیکر ترامواینلردن برینه آتلایه‌رق ایشلرینه کیدرلر.

اوتل والدورف استوریا

نیویورقك شیق نقطه‌سی — مارتن ییومخانه‌سی — بشنجی جاده‌ٔ کبیر اوزرنده بر عازیو — والدورف اوتلی ۱۷ قات ۱۵۰۰ اوطه — هر طرفده حماملر، پرسانه برزینت — بورسه، تلغراف، تلفون، پروکار دائره واوطه‌لری، تداویخانه‌لر، تیاترولر — جیجت، غرته، توتون دکانلری — تیاترووصالونی، سرکی‌صالونی — آسانسورلر — صالونلر — اوتلك ومصارفی — محرر — مطبخلر — بریجق میلیون سیعاره ما کنه‌لر ۳۰۰۰ مارکیر قوتی — ۱۱۵ مهندس وعمله — چماشیرخانه کونده ۶۰۰۰۰ چماشیر — قورروه‌لر، کوموش اوانی صابون صرفیاتی — مستخدمین — ۱۶۳۶ خدمتجی — دیرکتورك قیصه برترجهٔ حالی.

(والدروف) اوتلنه نازل اولملی؛ اوراده امریقا حیاتی دها ای تدقیق ایدیلیر. دیمش اولدقلری ایچین بو اوتله کیتدم. آلتی هفته‌دن بری اوراده‌یم. محیطی دها هنوز آ کلامایه باشلادم. اوتل جداً آلاموده، آرشیمیلونرلردن الك آز رنکین انسانلره وارنجه‌یه قدر هرکسه تصادف ایدیلیر. مارتن، شه‌ری، دملونیقو وهولاند هاوس نوقطه‌لری‌ده عین محیطه جولانکاهدر. بونلردن (شه‌ری) دها عظمتلی، دملونیقو دها شیق، مارتن ایسه هم عظمتلی همده شیقدر.

(مارتن) لوقطه‌سنك صاحبی پك معروف ومحبوب بر فرانسز اولدیغی کبی مداوملری فرانسزلر وطعامی‌ده فرانسز یمکلرندن مرکب اولدیغندن محیطی صوك درجه نشئه افزادر . (آمپیر) اسلوبنده‌کی جسیم صالونی ، باقیر هیکللری ، ماصه‌لر اوزرنده‌کی قیرمزی الکتریق لامبه‌لری ، قیرمزی خالیسی وذی حیاة چیچکلری ایله نیویورقك الك برحیات بر صالونیدر . اوتل مستخدمینی ، غارصونلر همان همان عمومیتله فرانسز وفرانسزجه‌یه آشنا بولندیغندن آمریقایه آیاق باصان فرانسزلر متحسر اولدقلری محیطلرینی تنفس ایچین بورایه شتاب ایدرلر .

لوقطه درونسنده پارس غارسیولرینی آکدیرر بر قهوه‌خانه‌ده موجوددر . مرمر ماصه‌لری ، صندالیه‌لری ، آیینه‌لری وبالخاصه مشروباتی پارسی‌یاده کتیرر . (والدورف آستوریا) اوتلی آمریقانك الك معظم بنالرندن برینی تشکیل ایدر . بو مهیب سرایی آزیجق تصور ایده‌لم .

درت‌ملیون قدر برمصرف اختیاریله وجوده کلمش اولان بو جسیم‌ بنا ، ٣٣ و ٣٤ نجی سوقاقلر آراسنده وبشنجی جادهٔ کبیر اوزرنده‌ در اولوب قیرمزی طاشدن معمولدر . ١٧ قاتی ، ١٥٠٠ اوطه‌سی واردرکه بو اوطه‌لردن ١٢٠٠ ی حماملیدر .

پایانی وآر به‌لره مدخل تشکیل ایدن آولیسی بیراقلرله مستور ومزین اون ایکی جسیم دمیر چنبردن مرکب اولوب کیجه بر قبهٔ ضیفشان آلتندن کچیلور حسی ویرر . اونك زمین قاتنده مختلف طرزلرده مفروش جسیم وواسع برچوق یملك صالونلری موجوددر . دیوارلری ترأشیده طاشدن معمولدر . (تابل‌دوت) اصولی بوراده جاری دکلدر . هر یمك اوطه‌سنده کوچوك ماصه‌لر موضوع اولوب اولان مسافرینی طاقم طاقم بونلرك اطرافنده اخذ موقع ایدوب یملك یرلر . اوته‌ده برده قطیفه‌دن قنابه‌لر ، ایکلی قولتوقلر ، مندرلر ومشینین صنایه‌لر موضوعدر . اوطه‌لره کیجه حتی دهلیزلرده مسافرین ایکی صره اوله‌ق اوطوروب

قونوشوب سیغاره ایچرلر . بورالره هرکس کیره‌بیلیر . صالونلر ، بیراخانه‌لر ، لوقنطه‌لر ، قومواراِر عمومه کشاده‌در . ایلك قاتده ایکی دهلیز آره‌سنده بر اورکستره صباحدن اقشامه قدر ترنماز اولور . اوتلده بولنان چای ، قهوه ، مشروبات کثولیه‌اوطه‌لرینه ، قبول‌وبیلاردوصالونلرینه ، تماميله (ماری‌انتوانت) ك اوطه‌سنه شبیه بر طرزده مفروش بولنان قادینلره مخصوص دائره‌یه متمادیاً کیروب چیقانلر قارنجه یوواسی منظره‌سنی خاطره کتیرییور ، هرکوشه اشغال اولنمشدر . بریانده امور صرافیه ایله مشغول بر بانقه‌یه ایجار ایدلمش بر دائره موجود اولوب درونده‌کی جسیم لوحه‌لر اوزرنده تلغرافله آلنمش صوك بورسه خبرلری محرردر .

بودائره‌نك یانده بر چیچك بایعه‌سنه عائد برجامکان ، اونك اتصالندن ۱۷ نجی قاتده مقیم بر فوطوغرافجینك رەقلام مقامنه تشهیر ایتدیکی رسملر، برار ایلریده شهر وخارج شهره مخصوص تلفون اوطه‌سی ، دها اوته‌ده صره ایله تلغراف دائره‌سی ، تداوی صالونی (اوتلك اوچ دوقتوری وارردکه بونلردن بری دائما اوتلده بولنمایه مجبوردر .) ، غزته‌جی دکانی ، تیاترولر ایچین بیلت صاتار بر کیشه دائره‌سی کورولور . هیئت اداره‌یه مخصوص اوطه‌ده هر افندی‌یه عائد ۱۵۰۰ قوطو ایله جسیم قاصه‌لر موجوددر . اوتله بر مکتوب کلنجه همان ساعت ودقیقه‌وصولی تمغاله‌رق مرسل‌الیهك قوطوسی‌درونه قونولور. اوتل مسافرینندن بری بر دیکرینی کورمك ارزو ایتدیکی زمان قارت ویزیتی اوتوز ثانیه ایچنده تضییق هوا ایله متحرك بر طولومبه واسطه‌سیله ایسته‌دیکی ذاته کوندریلیر. قارتك محفوظ بولندیغی ظرفك اوزرینه بورویه قونولدیغی ثانیه تمغالندیغی کبی اثنای قبضه‌ده زمان وصولی اشارت ایدیلیر . مرسل الیه اوطه‌سنده دکلسه ظرفك اوزرینه « اوطه‌ده دکل » شرحی تحریر اولنور .

اون بشنجی لوی اسلوبنده یالدیزلی ومزین الکتریکلی اسانسورلر مکیك کبی ایشلر هر بری اون کیشینك راحتجه اخذ موقع ایتسنه کافی بر وسعته مالکدر .

اوتلده کیمسه‌مردیوندن چیقوب اینمز . آسانسورقوندوکتوری الکتریقلی براشارتله نره‌لرده توقف ایده‌جکنی اوکره‌نیر هر قاتده التی — سکز آسانسور موجود اولوب هیچ بر زمان بر قاچ ثانیه‌دن فضله زمان ضایع ایدلمز .

زمین قاتی اوزرنده‌کی قاتده اوطه یوقدر . . . بر طرفده بالو ، قونسر وتماشایه مخصوص صحنه ، لوجه ووه‌ستیه‌ری حاوی ایکی بویوك صالون واردرکه تزییناتی جداً خارق‌العاده‌در . دیوارلری مرمردن ، خالیلری غایت آغیروشرق کاری ، آیینه‌لری پر هیبت ، طاوانلری ایسه آمریقانك الك مشهور رساملری طرفندن منقوشدر . بونلردن هر بری برکیجه ایچون ١٠٠٠ وکوندوز ایچین ١٥٠٠ دولار مقابلنده استیجار ایدیله‌بیلیر .

« مابعدی وار »

بر قاچ صحیفه . .

— بر کنج قیزك خاطراتندن —

نه قدر اوزون بر مدت صکرا ینه سکا کلدم دفترم ، صیصیز کونلر وارکه سنی اونوتمشدم . هرکسدن اوراق ، یاپ یالکز ، تسلیتسز قالدیغم زمانلر سوکیلی صحیفه‌لریکه باشمی قویاردم . سکا ایلك حسلرمی یازدیغم زمان درین سکوتکده کوز یاشلریمی ایچمشدك . بوکونمی یازارکن یاشلرم قورودی . صیجاق وباکر بر یاز آقشامنك کولکه وسرینك ویرن آغاجلرینك آلتنده « برغسون » ی اوقویوردم . چیلغین برحرارت ایچنده تقدیر ایندیکم بو بیوك فیلسوف قدر بکا ساعتلر صرف ایتدیرن کیمسه یوقدی . بن صوك زمانلرمی هپ فلسفه ایچنده کچیریوردم . . وحمت حرارت وضیاسی سوندردکدن صکرا اوراده هیچ برقندیل یاقمق ایستمه‌دم . ایشته‌سز ، صلت ایچنده حسلرمی کومدیکم بومزاردن ابدا اوزاقلاشمشدم . هر رعشه وهیجانی زمانده فلسفه‌یه قوشمشدم . حتی سنی ده ترك ایتمشدم بنم قیمتدار دفترم . او ایلك اعترافلرمی ، کلیه‌لرمی ابدی سکوتکله دیکله‌ین سوکیلی دفترم ، سنی ده ..

باوطنمر ، تمیز بر سما اوزرنده طاتلی و زنکین رنکیله کونش بورالری ایصتیوردی . نایغین وسکونه ایمن برآقشام .. اوکده اوزون وکنیش بر تارلا واردیکه یورغون وقوتسز کی هپ باشاقلری یرلره دوز تمشدی.

سسسز وتنها کچیردیکم بوزاسی چوق سودم . هر آقشام کونش یانان شعله‌لریله اوزرمزدن آقار . فرشیده کولکه ودومان آراسنده اوزاتان داغلر

وارکه درینلکلرنده بو ضالر قپانیر . صکرا کیجه بر چوق کره نورلی ، بعضاً قارانلق یورومکه باشلار . کچ وقتلره قدر بوراده قالیره .

بو آقشام ینه سا کن « برعسون » ك او بویوك فلسفه‌سی اوقویوردم . یاننه بهیجه کلدی . کوزلرنده هر زمان یانان خنده وتبسم یوقدی . محزون و براز قیریلمش الـی طوتدی . اویله دهرین ومبهم کوزلرمه باقدی .

بو کون اوقدر ده‌کیشمش ودارغین کیدی‌که . . بنی جکدی . اوته‌ده ، تارلانك نهایتنده برکومه حالنده قیلیان جیجکلر واردی‌که بهیجه‌یه ایلك اعترافلره بوراده اولمشدی . اورایه کتوردی ، اویله درین ومبهم باقیشلریله :

— نظمیدن کلیورم ، دیدی .

نفرت واستحقارله النی بیراقدم . چکنه‌نمش وتپه‌لنمش عزت نفسم اوکنده اونی رد ایتمشدم . شیمدی بهیجه‌نك ، بوبلك ... قیزت بوبیه معناسز وآنی بوندن بحث ایتمسی قدر بنده استکراه اویاندیران هیچ بر شی اولامزدی . نظمی‌یی طانیرسلك ، اونی بن سکا چوق دفعه‌لر سویله‌ده دکمی دفتره ؟ قاچ دفعه اوکا عائد بر خاطره‌یی سویلرکن ، اونی یاشیرکن سی براقش ، مندیله قوشمشده . بونی بیلیرسلك ..

نصمی قویو کستانه کوزلرینك اوستنده فضله یانان دکاسیله مستعد ، مغرور برکنج . . فضله شرف وغروزله متهیج ، قوی دهرین برحرمتله تقدیس ایتدیکم برکنجدی . اونك حیاتنی دویدیغم دقیقه‌یه قدر بنده‌بلك قدسی بر تأثیری واردی . خیانتنی ایشتدیکم دقیقه حیثیت ونسرقی طنیمایان‌بو وجوده قارشی غیظ وکین دویمشده . او دقیقه ده‌یدرکه روحم ، بهار ، صبا وعشقه ابدیاً قپانیدر . سکا بونلری اوزون بحران ومجادله‌لر آراسنده یازمشده . شیمدی بهیجه سکون وجدیتله مشبوع وارلغمده یکیدن بر رعشه ، بر هیجان اویاندیرمق ایستیوردی . نفرت وحقارتله اونوتمغه چالیشدیغم بر وجود ایچون .. اوزمان زیاده‌له‌شن وطاشان عزت نفسم اوکنده :

— بهیجه دیدم . اونی چوق سوییوردم . بو کونکی حسم نفرتدر . بکا اوندن بحث ایتمه . .

بونلری بیلمیورم ، نصل بر استحقارله سویلهدم .

بهیجهنك محزون والم دولاشان کوزلرکده بر ثانیه قدر بر دومان ، بر بلوط کوردم . اویله غریب وآجی باقدی‌که .. بیلسه‌ك ، بوپریشان فقط اذن نظرلرده نصل درین بر حاکمیت واردی :

— مهری دیدی ، بنی دیکلیه‌جکسك ..

اوزون یلدیرمه‌سی ایچنده اینجه وبدیع بر آهنکله یوکسه‌لن بوقیزی جانم قدر سوییوردم . براز اسمر اولان چهره‌سنك موزون وضعیتیله ظریف بر قیزدی . سیاه صاچلری واردی‌که فضله بر کوزللکله اوموزلرینه دوکردی . اونك انسانی الك چوق تسخیر ایدن سوزلریدی ، سوزلرنده دائما مجلوب ایدن ، سوروکله‌ین فضله برقدرت ، فضله بر آهنك واردی .

نظمیدن کلیورم ، وبیلسه‌ك شو دقیقه‌ده قلبمده رقت ومرحمت نه قدر زیاده مهری . منیری طانیرسك ، تیزه زاده‌م ونظمینك آرقداشی .. دون‌اوندن ایشیتدم‌که نظمی فضله ، پك فضله خسته‌یمش . حتی جنتدن ، بین حاسندن قورقولویورمش ..

سنه‌لر وارکه روحمك الك کیزلی کوشه‌لرینه مغرور وتیز چهره‌سیله کیرن نظمی اولمشدی. ویه سنه‌لر اولویورکه نظمی‌یه بر قبله اولمشدم؛ دیزلرمك دیبنده نه‌قدر عبادت ایتمشدی . شیمدی بهیجه حلاوت وحرمتله اوندن بحث ایدرکن بوزمانلر کوزمك اوکنده یاشایوردی .

نظمینك دیدی، بکا التجا ایتدیکی زمنلری بیلیرسك ، صولوق وخلیالی وارلمیله آیاقلریکك اوجنه صوك کریه‌لرینی دوکدیکی دقیقه‌دن صکرا هپ اونی رد ایتمشدك . اودقیقه‌لرده برشبهه سنی صارمشدی مهری . بوقدر حرارتله دیزلرینك

دیبندن قهر وعذابله اوزاقلاشیرکن ینه بو شبهه‌یله معلولدك . اونی کورمکه کیتدم، سکا سویلمشدم . اونك یازیلرنده بنی بیله کندیسنه باغلایان بر هیجان واردی . برقارده‌ش کبی بکا خطاب ایتدیکی دقیقه‌لری‌ده اونوتمادم .

اوداسندن ایچری‌یه کیردیکم زمان قارشیمده یوکسك ومغرور نظمی‌یی کورمه‌دم . بوتون حیاتی کوزلرنده پارلایان ، صولمش وخسته برموجود .. علاج والم قوقان بر اودا . . یاننه اوتوردم ، اوزون ، غیرمعین وفاصله‌سز بکا باقدی . صکرا یورلمش تدقیقله کوزلرینی قاپادی . بو ، بلکه ابدیاً سونه‌جك وجودك بوقدر عذاب وآغری ایچنده ایکله‌ین نظمی اولمسی اوقدر آغیر کلمشدی‌که بکا..

— نظمی بك ، مهریدن کلیورم . شیمدی او نه قدر متأثر . . یاپدیغی جیلغینلغك تولید ایتدیکی نتیجه‌سی ایچنده چوق مأیوس نظمی‌بك. اونی کوندردی. سزدن عفو ایسته‌یور ..

بو ، بریالاندی مهری. فقط اودقیقه‌ده تحلیل ایده‌میه‌جکم برحس واردی‌که بکا بونلری سویلتمشدی . دوداقلری اوستده استهزا وآکلامادیغم دیکر برحسله صاریلی برتبسم کوردم . کریه‌لی برتبسم ..

بردقیقه صکرا صولغون چهره‌سنده سکون ومرحمت دولاشیوردی . النی اوزاتدی. تتره‌ین پارمقلری آراسنده الی طوتدی . بیلمم نصل درین برتسلیمیت وصفوتله الی صیقان پارمقلر ..

آتش‌ومجادله دولو کوزلریله متمادی بنی سوزدی . اوقدر قیریلمش‌وآتیلمش، اوقدر امیدسز ایدی‌که :

— بنم عذابم ایچون سزده چارپان بر قلب کورمه‌سه‌یدم یانکزده ابدیاً صوصاجقدم بهیچه . . یاشادیغم دقیقه‌لرك بنم ایچون دها فضله ملال ومجرانله دولدیغنی کورییوردم . یاشایه‌جغم زمانلرده بنم ایچون غایت آز .

دها برچوق شیلر سویله‌یه‌جکدی . دوردی . عذاب وتردد ایچنده « بهجه دیدی ، وعدایت » . فقط نه‌یی ؟ . بوراسنی سویله‌مدی . اوقدر اسرارله دولو وآکلادامیه‌جغم برآتش کوزلرنده واردی . یتاغنك یانندن « ایلول » ی آلدی . بکا اوزاتدی . « بوسره برهدیه‌م . بنی اونوتامقلغکز ایچون .. احتمال برسنه صکرا بونی کوردیککز زمن بکا برده‌نحه اوقورسکز دکلمی ؟. الك چوق سودیکم برکتابدر ، ایچنده خیلی سره کوستره‌جك نوطلرم وار . اوده سزده قالسن . یالکز مهری‌یه بونی صاقین کوسترمه‌ییك .. »

— چونکه دیدی ، صکرا پك چوق تتره‌ین سسیله :

— تحقیردن زیاده حرمتی سوه‌رم ، حرمت ایدلمك شرطیله ..

بهجه، صانکه او دقیقه‌لری یاشایوردی . ایچمده بر عذاب ، بر آجی واردی‌که برجنایت ایشله‌مش قدر بنی اتهام ایدییوردی . بهجه‌یی ، بومشمق قیزی بن هیچ برزمان بکاقارشی بوقدر یوکسك واتهام ایدیجی کورمه‌دم . ایلولی آچدی .

— کتاب دیدی . دائما بنم اولاجقدر . ایشته نوطلری اوقومادن سکا وریورم ، اونك رجاسی خارجده اولارق . . شیمدی بطنی‌یه قارشی حسم نه‌قدر ده‌کیشمشدی ، ونه‌قدر آجیوردم دفتره . عدتا بونلری اوقوماقدن قورقیوردم . آچدم ، اینجه قاریشیق سطرلر اوزرنده بنم ایچون یازیلمش برچوق نوطلر ..

« مهری ، چوق بکله‌دم ، ظن ایدییوردم‌که کله‌جکسك .. اوزون سنه‌لردن صکرا امامی چکنه‌مکلکك قدر بکا عذاب ویرن باشقه نه‌اولوردی ، ایشیتدم‌که بزرمنلر بنم ایچون پك فضله چاریان قلبك شیمدی ابدیاً قپانمش .. بنی شعله‌سز وقراناق براقدك مهری . اتهاملرکده برذره حقیقت اولسه‌یدی ، برپارچه حقیقت

کورسه‌یدم دیزلریکزك دیبنده عفو تمنی ایده‌جکدم . اسمنی ابدیاً لعنت ایچنده یاد ایده‌جکدم . قلبمك اك درین وکیزلی کوشه‌لرینه باقدم . سندن باشقه کیمسه یوقدی ، وجدانمی کوردم ، نی تبریه ایدییوردی . صوك دفعه‌سکا کلدیکم زمان حدت ونفرت صاچان کوزلرکله نی برچامور کی سیلکدك، هانی اولچن سنه‌لرك پك فضله آتشلری ، هانی اوحرارتلر ، نم ایچون دوکیلن کوز یاشلری ؟ نره‌ده‌سنك تأمینلرك ..

کولدم، حقیقتی آکلادیغك کون قلبکك اوزرنده ابدی برعذاب یاناحقدی . فقط بو ، بلکه پك کیج اولاحقدی . نم ابدی استراحت ایچنده طوپراقلره آتیلدیغم کون ..

هاکی دویغوسمز ، وحداندن اوزاق کیمسه‌لرك تلقینلری ایچنده بندن اوزاقلاشدك مهری .. »

سکا ایشته اوندن برپارچه دفتره . هیچنی یازمیه‌جغم . یالکز آکلادم‌که حیات وجنت آراسنده یانان بووجود هرشیئی بندن آلمش. حیاتی کوسترن بواوزون پارچه‌لری اوقورکن نه‌قدر غرور ایچنده یاشادم بیلسه‌ك . فقط‌نه عذاب ، نه‌ندامت واردی بنده ... شیمدی برزواللی ، برجانی کی کندی حکمی ، یاپدیغم حرکتك دوغوردیغی آجی نتیجه‌یی کوریبوردم . اولا نصل قورتارملی ، وَبونك دائما نم اوزرمده آغیر بریوك ثقلتی کوسترن مسئولیتی نصل عفو ایتدیرملی ، سویله ، نصل عفو ایتدرملی ..

کونش صوك شعله‌لرنی‌ده سوندیرمشدی . ییلدیزلر صاری وصولغون‌صبالریله کوز یکیورلردی . قارشیده داغلر برکولکه حالنده ئورتلش کیدیلر . بهیجه هرشیئی سویله‌مه‌دن اوزاقلاشدی . بن‌ده سکا قوشدم دفترم . شیمدی ابدی برندامت بوتون ذره‌لرمده‌دولاشیور . قیریلن غرورمی بن‌چکنه‌مشدم . خطامك

بو بوکلکی نه‌قدر نه‌قدر درجه‌سز. فقط نه‌یاپملی، نه‌یاپه‌یم‌که اللهم، بو عذاب و ندامت دولو روحم ینه هیجانسز قالسین ...

. . . .

بو کون آغاجلر آراسنده یك آز فرق ایدیله‌بیلن دکزه باقیوردم . دالغه‌سز وبیاض بر دکز . صیجاق بریاز کونینك بایغین براوکله‌سی .. اوزاقده بر چوق کولکه‌لر واردی . یاقلاشـدقلری زمان آکله‌دم‌که برجنازه‌در . آجی برشبهه ، بردامـله زهر روحمه داملادی . برچوق کوزلر یاش وهجرانله دولیـدی . الك آرقه‌ده منیری کوردم . تتره‌دم . آرتق سنی ابدیاً قاپایه‌جغم دفترم . کومیلن نظمیله روحم‌ده بـتون قاپانه‌جق .. آرتق کیمسه‌سز وزیارت‌دن اوزاغم . یالکز حیاتم چوروینجه‌یه قدر قابمك اوزرنده ابدی ندامت قندیلی یاناجق . فقط نظمی ...

ایکی کنج بنجره‌مك آلتنده دوردیلر . بریـسی اورادن کچن اختیاره صوردی. اختیار آجیان‌وصفوت دولو سـسیله : « نظمی بك دیدی، هنوز پك کنجدی.» .
اوزمان ... اووخ ، اللهم...

یعقوب صالح

(قطب) ك انتقامی

قبودان (سقوت) ك وفاتی

زمان حاضرك مشهور وجرأتكار سیاحلرندن قبودان (سقوت) قطبه اجرا ایلدیکی صوك سیاحتده (۸۲) درجه‌یه قدر نفوذ ایده‌بیلدیکندن بو موفقیتدن حسارته كله‌رك یکی برسیاحت دها ترتیب ایتمك وبودفعه بهمه‌حال ملتنك بایراغی قطبلرده جولان ایتدیرمك ایچین قرارقطعی ویرمشدی. معهذا اجرا ایده‌جکی سفرك یالكز براكلنجه منزله‌سنده قالماسنی وفلكده بوندن مستفید اولمسنی ارزو ایتدیکندن یاپیلان استحضارات یك بویوك بر مبالغك جمعی استلزام ایدییوردی . بو کبی خصوصاتده انکلتره حکومتی پاره‌جه هردرلو فداكارلقده بولنمق اعتیادنده اولدیغی حالده (سقوت) مصارف سفریه‌یی تأمینه کافی پاره‌یی اله کچیرمك ایچین بر چوق مشكلاتی اقتحامه مجبور اولدی . برچوق املاكنی ترهین صورتیله بویوك مقیاسده بورجلاندیغی کبی ارقداشلرندن همان جمله‌سی ثروتلرندن قسم اعظمنی بواوغورده فدا ایتمشلر و طائفه‌لرده بوسفر مهمه اشتراك شرفی ایچین معاشلرینی ترکه قدر اختیار سماحت ایتمشلردی .

بوتون بو فداكارلقلر سایه‌سنده ترتیبات امیدك فوقنده مکمل اولدی مالینا صیادلرینه مخصوص کمیلردن Terra nova اسمنده‌کی سفینه‌صاتین النلدی، هیئت ایسه‌اك مقتدر ملاحین ایله اك معروف ارباب فندن مرکبدی .

کمی (۱۹۱۰) سنه‌سی تموزنده انکلتره‌دن حرکت ایده‌رك ویقتوریا اراضیسنه واصل اولدی . سیاحین (ماقموردا) لیمانه کیردیلر . بوزلر ، برسوء تصادف قبیلندن غایت کثیف ومتجری برحالده بولندیغندن نه کمی لزومی درجه‌ده بوزلر آراسنه نفوذایده بیلیوروننده الات وادوات سفریه تهلکه‌سزجه نقل اولنه‌بیلوردی .

اراضی برفیه‌نك عرض ایندیکی موانع عدیده‌یه رغماً سیاحلرك مهارت ومتانتلری بالجمله لوازم سیاحتك نقلنی تأمین ایتمش، یالکز بر اوتوموبیل قیزاق ایله بر بارکیر تلف اولمشدی. موسمك حیلی ایریله‌مش اولمسنه باقیله‌رق دەپولر تأسیسنه باشلانلدی. ایلك دەپو Carner Point نامنده واون یدی میل جنوبده‌واقع بر محلده، ایکنجی دەپوده Cap Evans ه ۱٤٥ میل مسافه‌سنده‌قورولدی، بوانشاات اثناسنده بش بارکیر تلف اولدی. (سقوت) کله‌جك ایلك بهارده اجرا قلنه‌جق حرکت اثناسنده بوتلفاتك اهمیتنی حس ایده‌جکدی.

جسور سیاح اوته‌ده بریده دەپولر یاپمقله مشغول ایکن Terra Nova سفینه‌سی (مارق مووردو) لیمانندن چیقه‌رق ساحلی تعقیباً حرکته باشلادی. سواحلك مناسب بر نقطه‌سنه برهیئت فنیه چیقارلمسی تصویب اولنمشدی. فقط کمی (بالینا) کورفزنی کچر کچمز سیاحین ناکهان (فرام) اسمنده‌کی‌مشهور برسفینه‌یه تصادف ایده‌رك متحیر اولدیلر. عین زمانده مشهور سیاحلردن مرکب ایکنجی بر هیئت سفریه‌ده بوکمی ایله عین هدفه منتهی عزیمت بولنمقده ایدی.

قیش موسمنده حرکت قابل اوله‌مدیغی‌جهتله‌هیئت سفریه بهاره‌قدر بلافاصله تدارکات واستحضاراتده بولنه‌رق‌فصل بهارك‌ابتداسنده‌یوله‌قویولدی. ۱۹۱۱سنه‌سی تشرین اولنك ۲۵ ده (سقوت) ك رفیقلرندن (ئه‌وان) Evans معیتنده اوچ آدم‌وایکی اوتوموبیل قیزاق بولندیغی حالده ایلروله‌مکه باشلادی.

حیوانات غداسیله نزول حموله‌لرینی حمل بر چوق قیزاقلرده اوتوموبیل قیزاقلر طرفندن جر ایدیلمکده ایدی.

تشرین ثانینك ایکنجی کونی قپودان سقوت رفاقتنده ۱۰ آدم و۱۰ بارکیرایله درت رهبر طرفندن اداره ایدیلن ایکی قافله کوپك‌بولندیغی حالده حرکت‌ایتدی. سقوتك ارقداشلرندن ایکیسی کندیسنجه پك قیمتدار ایدی‌که بونلردن دوقتور (ویلسون) ایلك قطب سفرنده انکلیز قپودانه رفاقت ایتمش، مهم بر علوم طبیعه

تابلو — ایلك درس بوراده تمام اولدی !..

نیویورقك محتشم استاسیونی — مدخل وانتظار صالونلرندن بری

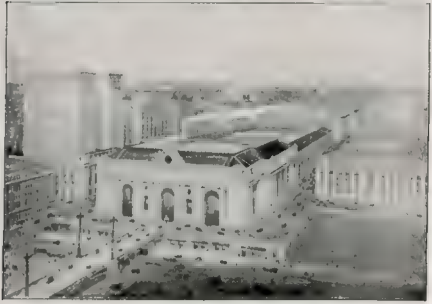

نیویورقك محتشم استاسیونی — مقطع واستاسیونك اوزاقدن منظره‌سی

تابلو — بردنبره منقطع اولان بر آهنك ...

متخصصی ، عالم بر طبیب وعین زمانده معروف بر رسامدی. دیکری ده (ئهواتس) نامنده هرکول قوتنه مالك برطائفه ایدی . ایلك قافله‌یه منسوب اولان اوتوموبیل قیزاقلر (۲۰۰) کیلو مترو قدر برمسافه قطعندن صوکره بوزولدیغندن قیزاقلر چار ناچار انسانلر طرفندن چکیلمکه باشلادی . تشرین ثانینك (۱۷) سنده پیشدار قافله‌سی «One ton camps» نام محله واصل اولمشدی. آز بر زمان صوکره سیاحته دوام ایده‌میه‌جك برحاله کلن ایکی کشی کیری‌یه کوندریله‌رك اون التی سیاح جنوبه دوغرو سفرلرنده دوام ایتدیلر ، یولده بش بارکیر اتلاف اولنه‌رق کوپکلره ییدیرلدی . کیت کیده رفتار کسب عسرت وبطائت ایدییوردی . مع مافیه بی نهایه مشکلاته رغماً هیئت سفریه کانون اولك اون دردنده (۸۳) درجه‌یه واصل اولمشلردی. فقط محل مذکوره مواصلتی متعاقب ظهور ایدیورن غایت شدتلی بر فیرطنه درت کون بیچاره‌لری توقفه مجبور ایتدی. تکمیل آلات ولوازم سفریه‌لری قار التنده قالدیغندن سیاحین قار ییغنلرندن قورتولمق ایچین پك چوق امك صرف ایلدیلر بووقفهٔ ضروریه‌دن صوکره یاغان قارلر اریمکه باشلادیغندن دها زیاده یوموشامش ، اوزرنده حرکت مشکللشمشدی اودرجه‌ده‌که ۱٦ کیلو متره‌لق بر مسافه‌یی قطع ایچین (۱٤) ساعت صرفی ایجاب ایدییوردی . نهایت کانون اولك دوقوزنجی کونی سیاحین «mont Hope» طاغنك اتکنه واصل اولدیلر. بوطاغ مرور ایدیلنجه سیاح شهیر [شکلتون] طرفندن کشف اولنان وقطب جنوبینك کائن بولندیغی « Inlandis » ه منتهی بولنان «Beardmore» غلاسیه‌سی موجودایدی .

هیئت سفریه «mont Hope» طاغی اشدقدن صوکره بارکیرلرك غداسی صوك درجه تناقص ایتدیکندن ایچلرندن بشنی اتلافه مجبوریت حاصل اولدیغی کبی درت سیاح کوپکلر ایله برابر کیری‌یه دونمکده مضطر قالمشلردی . اون ایکی کیشی جنوبه دوغرو سیاحتلرینه دوام ایله قیزاقلری بالذات جر ایده‌رك « Beardmore» یایلاسی اوزرنده غایت بطی قطع مسافه ایتمکه باشلادیلر . و ۲۱ کانون اولده ۸۵،۷ درجه‌یه رسیده اولدیلر . اوراده ده حموله‌دن بر قسمی براقیله‌رق درت کشی عودت

ر ٥ : ٥١ - ١٠

ایتدی. آرتیق هیئت سفریه‌یی تشکیل ایدن سکز کشی بی‌پایان مشاق ومزاحم آره‌سنده بوادیٔ برفی کذار ایلیورلردی. ۳۰ کانون‌اولده ۸۶،۵۶ درجه‌یعنی قطب جنوبی‌یه ۳۰۰ کیلو متروبه قریب بر نقطه‌یه کلدیلر. بورادەده اوچ کشی یوله دوام ایده‌میه‌جك برحاله کلدکلرندن کری‌یه دوندیلرکه یوزباشی (ئه‌وانس) بونلرك میاننده ایدی. (سقوت) ایله ارقداشلرندن اك صوك خبر کتیرنلر بواوچ کشی اولمشدر. هیئت سفریه رئیسی بونلر واسطه‌سیله کوندردیکی صوك مکتوبلرنده موفقیتدن امین اولدیغنی سویلیور، کرك کندیسنك وکرکسه رفقای سیاحتنك عافیتجه پك مکمل برحالده بولندقلرندن والات وادوات سفریه‌نك ارزو وجهله ایشلدیکندن بحث ایدییوردی. بونلردن برنده طائفه (ئه‌وانس) ك زوجه‌سنه خطاب ایده‌رك: برآیدن بری زوجکزله برلکده عین قزاقده سیاحت ایدییور ومتصل سزدن، چوجقلریکزدن بحث ایدییورز. اوقدرکه آرتیق عائله‌کزی بالجمله افرادیله طانیمش، اوکرنمش اولدم. زوجکز ارقداشلریمك جمله‌سندن قوتلیدر. بهمه‌حال کال صحت وعافیتله آغوش انتظاریکزه عودت ایده‌جکندن امین اولملیسکز. » دییوردی. حیفاکه مادام ئه‌وانس بردها سوکیلی زوجنی کوره‌میه‌جك وانجق جسور طائفه‌نك وظیفه‌سی اوغورنده‌وبویوك برآدمك رفاقتنده تسلیم روح ایتدیکنی دوشونه‌رك بردرجه‌یه قدر متسلی اوله‌جقدی.

قپودان (سقوت)، دوقتور (ویلسون)، ایکی ضابط وطائفه (ئه‌وانس) ایله برابرایلریله‌مکده برده‌وام ایدی. تشرین‌اولدن بری‌آره صره خفیف چادیرلرده دیکنه‌رك، کیجه‌لری کیك دریسندن معمول یتاقلرده صویوتمدن اویویه‌رق یول کیدییورلردی.

هدفلرینه‌سکسان کیلومتروقدر تقرب ایتدکلری زمان‌سیاح شهیر (Amundsen) طرفندن رسم اولنان قیزاق ایزلرینه تصادف ایده‌رك الیم برجسارتسزلکه کرفتار اولدیلر. زیرابوقدر متاعبدن صوکره نهایت سلفلرینك واصل اوله‌مدیغی برنقطه‌یه

یاقلاشدقلرینی ظن ایدییورلردی . بونکله برابر جسور سیاحلر تشبثلرندن فراغت ایتمەرك نهایت کانونثانینك ۱۷ نجی کونیوسیاح (Amundsen) ده برآی برکون صوکره قطب جنوبی‌یه واردیلر .

بوتاریخدن اعتباراً احوال پیدای وخامت ایتمکه باشلادی . (Berdmore) غلاسیه‌سی کذار ایدلدکدن صوکره اك اول اوزرنده قانلق حس ایدن آدم هیئت سفریه‌نك الکزنده وقوی برعنصری اولان طاغـه (ئەواس) اولدی . بو بر فال فلاکت حکمنده ایدی . فی‌الحقیقه یایلانك اوزرنده و (۳۰۰۰) مترو برارتفاعده حرارت تحت‌الصفر ۲۰ الی ۳۰ درجه‌یه تنزل ایتمشدی . از برزمان ایچنده (سقوت)ك معیتنده‌کی ایکی ضابطدن بری‌ده حسته‌لندی . شدت برودتدن باجاقلری دونمشدی . سیاحت قطاری لوازم سفریه‌دن ماعدا شمدی برده خسته نقلنه مجبور اولدقلرندن پك یوبوك بر بطائله یورویه بیلیوردی . حالبوکه بو آهسته روش تکمیل هیئت سفریه‌یی‌ده تهلکه‌یه القا ایدییوردی . قهرمان ضابط خسته دوشکنده بودقیقه‌یی نطر تأمله آله‌رق ارقداشلرینك خلاصی ایچین اولمسنی تمنی ایلیور وبو غایهٔ آمالنی مدهش صبرسزلقلر ایچنده بکلیوردی . برقاچ کون بیهوده انتظاردن صوکره نومید قاله‌رق انتحاره قرار ویردی . برکون ، ارقداشلرینك ممانعت شدیدەسنه رغماً یتاغندن فیرلایه‌رق دونمش اباقلریله صاللانه صاللانه بوزلر اوزرنده یورومکه باشلادی . ونهایت درمانسز قالوب بره دوشنجه یاغمقده اولان قارلر وجودینی اورته‌رك بوقهرمانك حیاتنه خاتمه چکدی . عالیجناب ضابط بو حرکت دلاورانه‌سیله ارقداشلرینك حیاتنی قورتارمق ایسته‌مشدی .

بوتاریخدن اعتباراً هیئت سفریه اوچ کشیدن عبارتدی . بیه‌جکلری همان‌همان قالمامش کیبدی . پارس ایله وسایل ارانسده‌کی مسافه قدر برمسافه قطع ایده‌رك (One ton camps) ده‌بوسنه واصل‌اوله‌بیلسه‌لر آرتیق قورتولمش‌اوله‌جقلردی. زیرا (سقوت) بوده‌بوده کلی مقدارده لوازم واغدیه ادخار ایتدیرمشدی . فقط او

مناعت هوا ایله یکرمی کیلومترهلك بر مسافه قولای قولای قطع اولنهبیلیرمی ؟ کیت کیده تهلکه تضاعف ایتدی . ۲۱ مارتده منجمد بر روزکارده کمال شدتله هبوبه باشلامشدی . آرتیق نهبر لقمه ییهجك ونهده تسخین ایچین برقطره پترول واردی . سیاحلر چای یپراقلری چیکنمکه مجبورقالدیلر . فرطنه قوت ومتانتلرینی اوقدر کسر ایتمشدی‌که روزکارك سکونی حالنده بیله آرتیق یورویه بیلمك ایچین وجودلرنده طاقت قالمدیغنی ودریدن یتاقلرینك بعدما کندیلرینه کفن اولهجغنی حس ایدیورلردی . (سقوت) بو مدهش دقیقهلرده بیله وظیفهسنی اونوتمهدرق سیاحتی حقنده ممنوعنه معلومات ویرمکدن کندینی آلهمدی . بالاخره غزته‌لرده انتشار ایدن صوك مکتوبنده فلاکتلرینی ، اسبابیله برابر تصویر وایضاح ایدیوردی :

« ۸۳ و ۸٦ درجهلر اراسنده حرارت ۲۰ ـ ۳۰ درجهیه تنزل ایتمشدی . بورودت دائمهدن ماعدا صورت متمادیهده اسن برروزکار بزی پك‌زیادهمضطرب ایدیور . هیچ شبهه ایدلهملیدرکه بزم سبب محویتمز اولان حادثه یالکز هوانك ناکهانی بوزولماسندن باشقه برشی دکلدر . بز دها طول مدت مقاومت ایدهبیلر وبرودتله پنجهلشیردك . نه چارهکه ایچمزدن بری‌بردنبرهخستهلنویردی . آکسزین مدهش بر روزکار اسمکه باشلادی . پترولمز توکندی . ایکی کون چادرلریمزده قالمایه مجبور اولدق . بوسببلردن ناشی آرتیق وجودلریمزدهطاقتدن اثر قالمامشدر . الم قلم طوتمیهجق برحاله کلدم . فقط بن کندی حسابمه بوسفره تشبث ایتدیکمه نادم وپشیمان اولمادم . چونکه بو حرکتمله انکلیزلرك اك آغیر ایشلرك عهده‌سندن کلهبیلهجکنی وملتمك ماضیدء اولدیغی کبی حالدهده اولومدن قورقدیغنی برکره دها بن اثبات ایتمش اولدم . برچوق تهلکهلرله محاط ایدك . بوحقیقتی بیلدیکمز حالده عزممزده ثابت ایلریلهیوردق . حیفا که حادثات دائما علیهمزده جریان ایتدی . قدریمزمش . حکم طالعه سرفرو ایتملی‌یز . صوکنده اولهجکسهك

مملکت وملتمزك شرفی ایچین اولمش اوله‌جغز. اکر یاشامش اولسه‌یدق ارقداشلرینك نه جسورانه حرکت ایلدکلرینی دورودراز اکلادارق انکلیز قلبلرینی غرور وافتخار ایله لبریز ایده‌جکدم. مع هذا شو برقاچ سطرله براقدیغمز جسدلر املمی بر درجه‌یه قدر ایفا ایده‌بیلر. جمله‌مز امینز که مملکتمز کبی ثروت وشکیمت صاحبی بر مملکت ارقه‌مزده بیراقدیغمز وجودلری حمایه ایلیه‌جکدر . »

ر . سقوت . مارت ١٩١٢

سقوت، تخمینده اصابت ایتدی . فی‌الحقیقه مکتوبنك تاریخندن آز بر زمان صوکره صوك ایکی ارقداشی دها وفات ایدییوردی . جسور قبودان بیچاره‌لره صوك خدمتی ایفا ایده‌رك جسدلرینی دری طوربه‌لره وضع ایلدی . واوزرلرینی باغلادی . آرتیق اولومله مبارزه ایده‌جك یالکز (سقوت) دی . قهرمان سیاح چادرینك قازیقلرینه دایانه‌رق یره یاتدی وباشنك آلتنه بر کتاب وضع ایدوب کمال سکون وجسارتله اجلنی بکله‌دی . بی‌آمان قارلر ایسه قیصه بر زمان ایچنده بو مرد انسانی اورتیور ، کفنله‌یوردی ....

عثمان نعیم

معارف جمیتلری [۱]

ظن ایدرم ، اونوتمدق : حالا اوسیاه دقیقه‌لرك سیاه قنادلری مجروح ، معلول وطنك آفاقنده کریلمش دوربیور . وداتاً اونوتامعه‌ده عهد ایتمش ایدك .

دشمنلرمز ، پك آز بر زمان ایچنده ، دها دون ، ماباارمزك خاطره‌لرندن هنوز سیلینمش بر مشئمهٔ حیات ایله ساحهٔ دولی‌یه ویرلایان دشمنلرمز ، صوك تجربهٔ الیمه‌ده - پك آجی بر حقیقت اولمقله برابر اعتراف ایدمم - بره ادیال مدنیته صارلمش اولدقلرینی وبانوی علم وعرفانی کچمك ایستدکلرینی کوستردیلر . بونی هیچ چکمه‌دن اعتراف ایدملم که یارین بزه‌ده اونلر کبی ایلرلمك نصیب اولسون .

المان فیلوسوفلرندن (نیچه) نك دیدیکی کبی : « مدنلری ، همجوارلری اولان اقوام وملل وطیپوروایدر . » بو ، تاریخ اعصار اره‌سنده پك آز سویلنمش برجلهٔ جوهریدر.
أوت ، برده‌کی مام علم ومعرفتی یه اوملتدرك بوکونکی حالی صارصدی . بز شمدی درین بر اویقودن شدید بر زلزله ایله اویانان بر بیچاره‌نك کچیردیکی آن فجیعه مشابه بر دقیقهٔ تیقظ ایچنده بولونیورز . بر دها کوزلرمزی قپار وتکرار اویانق ایچون ایکنجی برصدمه‌یه انتظار ایدرسه‌ك باشمزك اوزرنده‌کی چاتی ییقلیر . ونه یازیق‌که بوییقلن وطندر .
دها دون بز اونلره برعثمان غرور ایچنده غازجی ، سودجی ، بقال ، چقال‌دییوردق . فقط بوکون بز اونلره بو امالی سویلك حصوصده تردد ایدییورز . چونکه، مع‌التأسف جونکه ، اونلرك حرسوپونعلری، سویژیقلر ، موره‌آسلری وعرب حیات عرفانده‌اونلری تمثیل ایدن بونلره مماثل دها نه‌لری ، نه کیمسه‌لری وار ...

أوت ، موره آسلری‌وار ، او موره‌آس که یونانستانك کوچوك برکوشه‌سندن نوپرهٔ مدنیت اولان پارسه قوپوب کیتمش ، اوراده فرانسه‌نك اك کریده ، اك ممتاز سیمالرینی ، د کالرینی اطرافه طوپلایه‌رق اونلره بر استاد اولمش . وبرقاچ سنه ظرفنده اوچ مسلك ادبیك انتشاریه یکانه مرکز اولمش، واك مهمی اولمق اوزره‌اسکی یونانیلکك یکی‌برطرزده تولدینه موفق اولمشدر .

أوت ، سویژیقلری وار ، اوسویژیق‌که دها پك یقینده ترك ایتدیکمز زوالی‌روم‌ایلی

[۱] عثمانلی معارف جمیتك تشرین اولك اون اوچنده علطه سری سلطانیسی دونفرانس صالوننده اجرا ایدلی رسم افتتاحنده شهاب‌الدین سلیمان بك طرفندن اوقونمشیدی .

ولایتلرمزه بز بیکانه ایکن او صربستانك عقم محیطندن کلەرك اورالری قاریش قاریش طولاشمش ، تدقیقات تاریخیه وموقعیەده بولونمش، جلد جلد اثرلر یازمش ، وبوسربوتون دنیانك افقلرنده تقدیرصدالریله چیلامش وبز معالتأسف بوواویلای شاباشی بیلەطویەمشز.

أوت ، خرستو یوتعلری وار ، اوخرستو یوتفکه عابداجیلر دبدیکمز بولعارلردن طوغمش ، حسن بدیعی ایله ، حس بدیعی ایله حس وطنپرورانەیی حس اختلالی نه کوزل مزج ایتمش ، روحلره شعر وبریرکی اختلال تخملرنی کوبلی کلبەلرینه قدر صاچمش، برم ایچون بر بدبختی اولان شوکوچك حکومتك تعل طاشلرنی قلمتراش اشعاریله بوتمندر .

بز شیمدی التی یوز سنەلك سالدیده برصبی‌یز . لکن او اوتوز سنەلك شیر خواران معارف بوکون قارشیمزده تجارب دیده . زنکین ، دیبح ، بر احتیار کبی ...

معارف ، قلبلرده ، روحلرده یاتان معارفی بز متروك ومنسی براقیر ، بر جانی کبی زندانلرده ، محبسلرده بوغارکن اونلر . اوندعهٔ تکامله صارلدیلر و . . . بو حاله کلدیلر . بز ، پایتختمزده ، مکتبلرك ابواب کویا کشادەسی یالکز یالدیزلی لوحەلرك سایهٔ هیچیسنه تودیع ایدرکن اونلر اوتەلرده طوپراقلریك الك یالکز واك اوزاق کوشەلرنده اوکا ترمین اللردن دستکلر حاضرلادیلر . بز بوراده معلملرك دماغلرینه آهنین یومروقلر ایندیررکن اونلر بوجاقلرنده صبیلرك اللرینی پوسەلرله آشیندیردیلر . قوللر اوزرنده کزدیردیلر ، اوطورده‌جق بر بولەمدیلر .

چوجقلمردن بری قولاقلرمزك اوجنده دائما معارف ، معارف دیرلردی . فقط اومعارفك شکلی تعین‌ایتەمش ویاخود ریاکار دوداقلره بروسیلهٔ انتفاع اولمشیدی. بواسکی صحیفەلری کوز یاشلرمله بیقایەمده ، شیمدی‌ده بنه قولاقلرنده معارف ، معارف ترانەسی چینلایان کوجوك چوجقلرمزك واونلر واسطەسیله مبارك وطنمرك آتیسی قورتارالم .

ملتلر ، معارفلرینی یالکز حکومتلره ترك ایدرلرسه هم اونلری همده کندیلرنی بار مسئولیت آلتنده براقیرلر . انکلترەنك مادر مدنیت حاضره اولان فرانسەیه اسباب تفوقی اراشدیران (دەمولەن) انغلو ـ ساقسون عرقنك معارفه تصاحب ایتمسیله دیکرینه فائق قالدیغنی بیان ایدییور . بعض ملتلر واردرکه بوکون طوپ ، تفنك ، سونکی ، سلاح قوالانمقسزین بوتون جهانك معنویاتنه حاکمدرلر . چونکه بونلر علم وعرفان ایله بوتون انسانلرك قلبلرینه ، دماغلرینه نفوذ ایتمشلر . کندیلرنی سودیرمشلردر . بر ملتك انتشار علم وعرفانی بشقه دیارلرده اونك تحکم نفوذینی موجب اولور ویبانجی روحلرده کندیسنه قارشی برعشق اویندیرر . وینه بونك ایچوندرکه وطن معنوی اولان تاریخ مدنیته واقف اولمیان ملتلر حس وطنپرورانەسیدن پك چوق غائب ایدرلر . فی‌الحقیقه وطن بر وطن

مادیدن ، برده وطن معنویدن مرکبدر . وطن مادی ، اوجاغك دومانی ایله افق‌ارەسنده سیلنیر قالیر . وطن معنوی ایسه قلبلره ، دماغلره وانسال آتیەیه آمردر . شو کچن جمعه اثناسنده خسته خانه اولان استانبول سلطانیسنده بر نفره تصادف ایتمشیدك: صاف ، صمیمی برلسان ایله بزه : « بتر وطن ایچون محاربه ایتمشك . وبنم وطنم انقره‌در ، روم ایلیده نیه دوکیشه‌یم . » دیدی . بوزوالی کناهکار دکلدی. اوده وطنی سزك وبنم کبی سویوردی. لکن علم وعرفان اونك موجودیتنده بر طوغه‌مشیدی . بو جهتله دماغی وطن مادی حدودندن خارجه چیقه‌میور ، ممالك عثمانیەنك قیمتدار ادرنه‌سیله انقره‌سنی بربرندن آییریوردی . بونك ایچوندرکه ملتك اك پست طبقاتنده معارفك بربری اولمسنه چالیشملی ، مرکس وطن معنوی‌یه ، الی یوز سنه‌لك تاریخ مدنیت عثمانیەیه بوتون وسعتیله صارلملی‌در.

حکومتلر ، بیکلرجه مشاغل اره‌سنده تفرعات ایله اوغراشه‌ماز واوغراشیرسه اصل اووقت وظیفه‌سنی اهمال ایتمش اولور . اونلرك یاپه‌جغی شیٔ ملتك سینه انجق بر مشعله ، بررهبر اولقدن عبارتدر . اکر بو مشعله‌نك تنویر ایتدیکی یولده ایلرولك ایستیورسه‌ق بزده براز خطوه‌لرمزی تسریع ایتملی‌یز . بزده فنا برذهنیت واردر: هرشیئی حکومتدن بکلرز . اولمینجه‌ده قیزارز ، سویله‌نیرز ، تنقید ایدرز . طوغریسی بونلر برر بهانه‌دن عبارتدر . بز یورومك ایسته‌میورز ، بشقه‌لری بزی سوروکلسون دییورز .

برقومك احتیاجاتی قوهٔ اجرائیه‌یه تبلیغ ایده‌جك اولان ینه اوقومدر . ملت نه‌کبی احتیاجاتی اولدیغنی حس ایتملی وبونی حکومته بیلدیرمه‌لیدر . ایشته بو احتیاجاتی خفایای روحیه‌دن ایقاظ طریقیله چیقاره‌رق میدانه قویه‌جق وسائطدن بری‌ده معارف جمعیتلریدر. بوجمعیتلر تشوو غالرینی ملتك قابلیتندن اخذ ایدرلر . وملته استناداً یورویه بیلیرلر . بونك ایچون‌ده بوجمعیتلر اك اول معارفی حاقه سودیرمك وظیفه‌سنی یوکلیرلر . عشق معارف اویاندیرمق ، بو نه دلنشین ، بو نه نفیس ، بو نه ابدی برغایه‌در . خلقك کوزنده پاسلانمش اولان جلای ذکایه صقیل اولمق نه بویوك ، نه نوار ، نه آتشین بر مقصددر . یول بیلمینلره یول آچق قدر وجدانی ، انسانی برمشغله وارمیدر ؟

عزم ومتانت، بزم کبی هنوز صرف‌قوا ایتمه‌مش ملتلرده پك قولایلقله اویاندیریله‌بیلیر. یترکه چالیشقان قوللر ، ایی دوشونن دماغلر چالشسین وخلقی ارشاد ایتسین. ایشته بوخدمتی ایفا ایده‌جك اولان‌ده معارف جمعیتلریدر.

مثالی ایسترسکز : بوندن تقریباً ٤٧ سنه اول افرنجی ١٨٦٦ سنه‌سنده تشکل ایدن واوچ بش همتلی فرانسزك ایادیٔ فنیه‌سنده ایلرولین فرانسه معارف جمعیتی ... بو جمعیت حال حاضرده درت بیك بش یوز شعبه‌یه مالك بولونیور . حین تأسسنده پارسده سونوك برنقطه ایکن بوکون برکونش کبی مملکتك درت بوجاغنه‌ضیادار قوللرینی اوزاتمش بولونیور

بو جمعیت الک اول اهالی ارەسندە حس معارفك ترقی وانکشافنی مؤدی اولە بیلەجك اسباب وعواملی نظر تدقیق واممعاندن کچیرمش ، بو صورتلە کلستان سی وعمایتە آتیلمشدر . ۱۸٦٦ دن ۱۸۹٤ ە قدر تمام یکرمی سکز سنە اوقارە قوت دنیان جهالت ایلە مهاجمات دائمەدە بولنەرق اونی مملکتك الك بعید کوشەلرندن بیلە طردە چالشمش و الك نهایت غلبە کندندە قالمشدر . بو جدال دلیرانە اثناسندە جمعیت تحصیل ابتدائینك مجبوری ومجان اولمسی ضرورتنی افکار عمومیەیە واونك واسطەسیلە حکومتە القا وافهام ایتمشدر . فرانسەدە معارفك بر انکشاف تام داخلندە بولنمسی جمعیتك دورۀ عطالتە کیرمسی موجب اولەمامش بالعکس هرکون معارفك بر خطوەدها ایلرلەمسی ایچون بدل غیرتدن خالی قالمامشدر . فرانسەدە ۱۸۸۱ قانونلریلە کسب قطعیت ایدن مکتبلر همان همان بو جمعیتك مولود و محصولیدر . مملکتك کنجلرینی شرائط حاضرۀ اجتماعیەیە موافق بر طرزدە تربیە ایلە وطنە خادم بر عضو اولەرق حاضرلیان او اولدیغی کبی کنج قزلری باجملە وظائف حیاتیەلرینە واقف بر اوقادین ، بر زوجە ، بر والدە یاپمە غیرت ایدن‌دە ینە اودر . جمعیت وظیفەسنە مکتبدن اول باشلایور ، مکتبدن صکرەدە تمادی ایتدیرییور . مکتبدن اول باشلایور . چونکە مکتب دینلن اغاجك جذوری عائلەلردەدر . مکتبدن صکرەدە تمادی ایتدیرییور . چونکە بو اغاجك اثمارینی طوپلایور واونلری محافظە ایدییور وتفسخلرینە میدان ویرمیور ...

پاریسدەکی مرکزك فعالیتی تزاید ایتمکدن بر آن خالی قالمیور ، اونك مالکانۀ سعی تشبثات شخصیەنك ، افراد ملتە عائد حریتك ، سعادت مادیە ومعنویەنك محافظەسنی ، وطنك تعالی ورفاهنی تربیۀ اهالیدە کورن وطن پرورلرك اتحاد و اجتماعیلە کیندکجە توسع ایدییور . ۱۹۱۰ سنەسندە معارف پرور بر زنکینك اهدا ایتمش اولدیغی بر مبلغ عظیم ایلە جمعیت فرانسە پای تختندە جداً صنعتکارانە وواسع ، مکلف بر بنا وجودە کتیرمش ، بونك قونفرانس صالونی علم وعرفانە ، پرستشکارلرینە ، علما وعرفایە بر موعد ملاقات اولمشدر . بو جمعیتك ، حال حاضردە ، اعضای موجودەسی اون بیکی متجاوزدر . شمدی‌یەقدر جمعیتە اهدا واعطا ایدیلن مبالغ بش بچق میلیار فرانغی یعنی تقریباً ۲۵۰،۰۰۰،۰۰۰ لیرای عثمانی‌یی کچمشدر ...

بو مبالغ ایلە مکتبلرە توزیع اولنمق اوزرە الات ووسائط تدریسیە اشترا ایدلمش ، مملکتك هر طرفندە عمومی کتبخانەلر کشاد اولنمش ، مختلف شعبەلردە خلقك تنویر افکارینە خادم قونفرانسلر ویرلمش ، بونلر ایچون پروژوکسیونلر احضار اولنمش ، سنۀ تحصیلیدە وقت کذار اولان فقرای اطفالە کتابلر وسائرە طاغتلمش ، واساس مقصدی مملکتدە معارفك ترقیسی اولان برچوق جمعیتلرە معاونات نقدیەدە بولنلمش ، حریت فکریە ، تربیۀ مدنیەیە وحفظ الصحەیە عشرتك مضرتنە عائد وخلقك استفادەسی موجب الك ایی قونفرانس ویرنلرە مکافات نقدیە اولەرق بر سنەدە قرق بیك فرانق صرف ایدلمشدر . انکلترەنك معارف جمعیتی ایسە تاریخ و سن اعتباریلە فرانسەنك کندن ایکی عصر و اتی سنە اختیاردر .

اوتام ١٦٦٦ تاریخنده تأسس ایتمش ، بوکونکی حالت روحیه‌یی احصارایله مشغول اولمش، دینله‌بیلیرکه انکلتره‌نك حصهٔ تکاملنده اك بیوك رولی ایفا ایتمشدر. اسکی ، متکامل ملتلری مدنیتلری براقه‌لمده پك یقین زمانلره قدر برر بیابان جهل وتعصب اولان وخاطریکردن هیچ کچمه‌یه‌جك بولنان برجنین جمهوریتدن بحث ایده‌یم: آمریقای جنوبیه‌ده‌کی اوروغووای- بومملکتده‌کی خارق‌العاده مکتب بنالری ، معلملر ، انتظام تدریسات ١٨٦٨ تاریخنده معارفپرور وتجدد پرور (ژوزه پەردرو وارەلا) نك محبان تربیهٔ خلق نامیله تأسیس ایتدیکی برجمعیتك مقدمهٔ فعالیتیله باشلایور . وارەلا متحدهٔ آمریقا حکومتی داخلنده تدقیقات عمیقه‌ده بولنمش، اشکال وتشکلات مکاتبی ، پلانلرینی اصول تدریساتی ، کتابلرینی، خواجه‌لرینی کورمش، آ کلامش، بوندن سوکرا وطننه عودتله بونلری همشهریلرینك مزاج طبیعتیله مزج ایدمرك ایشه باشلامش ایشته بواصلاحاتك تخمی ، اساسنی او بولمشدر .

محبان تربیهٔ خلق جمعیتی وارەلانك ریاستی آلتنده ایلك اجتماعی عقد ایتدیکی زمان اودیارك بتون ذکا وعرفان ایله مالی وجودلری ومطبوعاتی اوزرنده حسن تأثیر حصوله کتیرمش وهرکس بونی وطنك سقف مستبدده‌کی تزیینات نورا نوره ایصال ایدن مذهب وبللوری برسلم تجدد کار عد ایله‌مشدر .

اوروغووایك اومسعود محبان تربیهٔ خلق اصول تدریسنی تجربه ایتمك اوزره برمکتب آچمش ، پروغراملری تجدید ، ممالك اجنبیه‌ده موجود مکتب کتابلرینی ترجمه ایتمش هرشئی یکیلشدیره‌رك مکاتبك مناظر خارجیه‌سی لوازمات تدریسیه‌سنی ، اصولی تبدیل ایده‌رك معلم دینی وجود قیمتدارك تولدیه‌صرف مقدرت ایله‌مشدر . وارەلا بوتشبث عظیمی وجوده کتیره‌جك بتون مزایایه مالك بولونیوردی : براعتقاد متین ونیکبین، رؤیت آتی، متانت دائمه ، مجددینه مخصوص بروضوح دماغی .

وارەلانك وَاونی مجاهداتنده‌حمایه‌ایدن وطنپرورلرك، معلملرك، عزته‌جیلرك ، سیاسیلرك ، دعوی وکیللرینك ، تاجرلرك استناد ایتدکلری نقطهٔ اساسی اسکی معلملری اصلاح ویکی یتیشه‌حکلری یکی برذهنیت تربیوه ایله پرور شباب ایتمکدی . چونکه استاده کوره شاکرد ، استاده کوره مکتب نظریهٔ حقیقیه‌سه هیچی قانعدیلر .

اوروغوایك کرك‌اداری، کرك اجتماعی کوسترمش اولدیغی ترقیات وتکاملات برمثالدرکه بزم‌کی کریده قالان اقوام بیله بوندن پك چوق استفاده ایده‌بیلیرلر. برده براعتقاد کاذب موجوددر . بر ظن ایده‌رزکه یالکز فرانسزلر، انکلیزلر، آلمانلر خلاصه ناح ترقیاته کیرن ملتلر ذروهٔ خارقاته واصل اوله‌بیلیرلر، بوپك بیوك برخطادر . اوروغوای بونی قرشیمزده دیکیلمش تصحیح ایتمك‌درەدر. بومملکتك ترقیات معارف‌تشبث شخصیك‌حمایهٔ اجتماعیه‌نك عالی فکرلری اك کوشه‌بوجاقلردن اك بیوك‌مقاماته ایصاله نه‌قدر قابلیتدار اولدیغی کوستریر

بردلیل واضحدر . اوت تمام یدی سنه تقدیرکار تشریاتدن قونفرانسلردن، کتابلردن جمعیت اعضاسنك معاونتیله بشایان نمونه مکتبدن صوکرا مملکتك هرطرفنده یکی طرزده تدریسات باشلامش، برچوق مکتبلر کشاد ایدلش، اسکی اصولی تعقیب ایدنلر بونتایج مثمره وکزیده قارشوسنده مغلوب ومنهزم قالمشلر ، یکیلر ایسه اهالی اوزرنده بیوك برنفوذ معنویه مالك اولمشلردر. بوندن باشقه جمعیت قادینده اعمال ایتمه‌یور؛ بوصورتله اطفالی بناءً علیه استقبالی دها قوی اللره تودیع ایدیور. بوجمعیت ۱۹۰۶ تاریخنده ۰۰۰۰۳۵۰ فرانق قدر برمبلغی یکی اصولده صحی وصنعتکارانه مکتب بنالری انشاسی ایچون توزیع ایتمشدر . تدریساتده الك زیاده عملیات وتطبیقاته اهمیت ویرمکده روحی یوکسلتن ، فکره نجابت وبرن حس بدیعینك موجودیت عمیقهٔ اطفالده انکشافنه صرف مساعی ایتمکده ، تشبث شخصیك ، متانتك، ارادەنك تولدینه فوق العاده اعتنا ایلەمکده‌در. اوروغوای جمهوریتنك رفاه وسعادتی بوکونکی تعالیسی بوکون حوبی آمریقاده برمرکز علم وعرفان حالنه کلمسی قرق بش سنه اول یشایان (ژوزه پەردرو وارەلا) نك تشبث شخصیسی وافراد ملتك اونك اطرافنده اجتماعی واونی تقدیر ایتمسی نتیجه‌سیدر .

کوکل ایستیورکه بومملکتده برواره‌لا یتیشدیرسون. ایشته عثمانلی معارف جمعیتی‌ده بوامل ایله تشکل ایدیور. اوده زره متانتله مستور ، دیکرلرینك یتشدیکی شاهقهٔ نجدده یوکسلمك ایسته‌یور ، اوده هرشیئدن اول عائله‌دن باشلایه‌رق مزاره قدر سوره‌ن متوالی سلسلهٔ حیاتی تنظیم وعثمانلی روحلرینه راه وسعت ادراکی کشاد ایتمك ایسته‌یور . اوده اوته‌کیلر کبی مملکتده برانقلاب اجتماعی احضار ایله پك آز زمان ظرفنده بیوك عثمانك ، بیوك لکی زواللی دیارینی برعدن مخیل فعالیت حالنه قویمق ایسته‌یور . اوده علم تربیهٔ اطفاله فاتحك تسخیر ایتدیکی هیکل بلاددن ممالك شاهانه‌نك هرطرفنه یاییلمسنی ایسته‌یور . اوده سلیمك حدقهٔ دهای ضبطنده پارلایان امیلرك بوکون جدال سعی واقتصادنده غالب ومصطر چیقمسی ایسته‌یور . خلاصه اوده عثمانلیلق ایچون حق حیاتی ایسته‌یور .

اکر اوله‌مك ، یشامق ایسته‌یورسه‌ق بیوك کوچك قادین ، ارکك مظفر بومحراب معارفك کنار استقبال نمونده طوپلانوب بردقیقه‌یی بیله اضاعدن حذر ایده‌لم . یوقسه حق حیاتی ینه بز کندی الیمزله کندی سینه‌مزدن قوپارمش اولورز .

« شیشلی ۱۲ تشرین اول »

فائزه صبری – شهاب الدین سلیمانه

عثمانلی

خانم مکتوبلری

ـ مابعد ـ

مستنسخی : مدحت عمر

قاضی کوی اسکله‌سنه چیقدق . استعجاللی استعجال !. أوخ.. وقوعنی تخطر ایده‌مه‌دیکم یرشی ! بك‌بابام شهنیشنده ـ آه، اوشهنیشینده‌نه‌لر دوشونیلیردی!.. ـ اوتورمش سوقاقدن کچنلری تپه‌دن طیرناغه کوزدن کچیرییور. هنوز قاپونك ذیلنی چالمادن شبه‌دن زیاده أمنیتی آکدیریر بر تبسمله بك بابام قاپویی آچدی ؛ ایلك نظری علیه خانمه ، صوکراده آننه‌مه .. باشلر صاللاندی ؛ کوزلر قیرپیلدی .. کورییورسك‌یا مدیحه ، کندی حیاتمه علاقه‌دار اولان بر مسئله‌ده ، بو دقیقه‌ده بیله نه‌قدر بیکانه‌یم. ألآن یالدیزلی وعدلرله تسلی ایدلمك، آلداتیلمق ایسته‌نیلیورم.

هنوز چارشافلریمزی بیله چیقارمامشدق . أوك هرطرفنده برسرور، بر نشئه عادتا قانادلانمش کبی اوچیور، دولاشیوردی . هرکسه اسکیسندن فضله برحرمت وَ بوحرمتك برذیلتی دیه تاق ایدیله‌جك قدر یالاندن تبسملر ، أکلنجه‌لر، نشوه‌لر اوچوشیوردی . هله بکا قارشی ، هرشی ، هرطرف کولیوردی .

آه ! أکر بونلر بنم أبویم اولماسه‌لردی ... اونلرك خایر ، مدیحه خیر !.. بورادن دها ایلری کیتمك ممنوع ... سکوت ایده‌یم .

سنی صیقمقدن‌ده قورقیورم مدیحه: بونلرك بوکیزلی‌مشاوره‌لری دوام‌ایتدکجه،

از دها چیلدیره‌جقدم . اونلرك جنایتکار آرزولرینه موفقیتلری ایچون کیدیکم الیسه‌م ، بوغازمی صیقیور ، بنی بوغمق ایسته‌یوردی .

اوطه‌مه چیقدم . الیسه‌می ناصل چیقاردیغمی بیلمه‌یورم . شمدی یالکز نوزادك مغموم نظرلری هر طرفمی استیلا ایده‌رك ، بنی وجدانسزلقله اتهام ایدییوردی . حقسزمی ؟ فقط بن نه یاپا بیلیردم و نه‌یاپه‌بیلیردم مدیحه ، سن سویله ! بزده ابوینك بویله معناسز أمرلرینه اطاعت اتمه‌ین قاچ قیز کوستره‌بیلیرسك ؟.. فقط بو اطاعتلرك قربانی اولانلر آزمی‌در ؟..

اویودم . هم بی‌تاب و تحسس ، بایله قالمشم . آقشام یمکده ایمه‌دم . کیجه‌یی ناصل کچیردیکمی‌ده پك ایی بیلمه‌یورم . آراصره ، اوطه‌مك قاپوسی آچیلیور ، بر کدی سکوت و اعتناسیله یاتاغمك هر طرفی دور وتفتیش ایدیلیور ، بلکده ایشیدلمه‌یه‌جك قدر فیصلدیلر قولاقلریمی ایصیریوردی . فقط بن کندمده دکلدم که... کیجه نه‌لر قونوشولدیغنی بیلمه‌یورم . هر حالده أوده‌کی حاضرلنه باقیلیرسه مسئله تقرر ایتمش اولمالی .. پك محدود : « پاشا ، رمزی پاشا !.. » هپ بو ..

مسئله‌نك نه اولاجغنی شمدیدن بلك أبی کسدیره‌مزسه‌م‌ده هر حالده پك یاقینده برقوبلجم صیچراتاجغندن أمینم . اونلری‌ده سکا یازارم . سنی‌ده پك تعجیز ایتدم ، دکلی ؟.. نیچون ؟ خایر ، دیمه ! انسانلر ، مسعود زمانلرنده فلاکت سرکذشتلری دیکلمه‌یه‌مزلر ؛ آغیر کلیر ..

نوزاددن خبر یوق !.. ایشته یالکز بار سده اولدیغنی بیلیورم . اونی ده سن یازمشدك . هیچ کلیه‌جکمیسك ، مدیحه ؟.. ایکی ساعتلك اولسون بر آره‌لق فرصت دوشورده کل ! باری سنی ، او سعادت پرلانتالری صاچان کوزلریکی بر دویا ، دویا اوپه‌یم ، اولمازمی ؟..

خانم افندینك أللرندن اوپرم ؛ مه‌لقانك‌ده کوزلرینی . سکاده بر چوق بوسه‌لر !.. اولدیمی ؟..

عینی حیات

∴

٢٨ ایلول ٣٢٦ - قاضی کوی -

أنیس روحم مدیحه جکم .

اوچ کون اولکی مکتوبمده صانکه، برحس قبل الوقوعم وارمش کبی: «شمدیلك مسئله، نه اولاجغنی هرنه‌قدر کسدیره‌مز سه‌مده ، هرحالده برایکی کونه‌قدر یاتلاق ویره‌جك کبی کورونیور ؛ سکا یازارم . » دیمشدم . هیچ آلدنمامشم مدیحه ، اوچ کون دکل حتی یکرمی دورت ساعت بیله کچمه‌دن ، اون‌بش کوندن بری فیصلیتلرله کچیشدیریلن مسئله بوتون چیپلاقلغیله اورته‌یه چیقدی . آرتق ، کیزلی، قاپاقلی هیچ برشیٔ یوق ! هرشیٔ آشکار ؛ کلین‌اولیورم ؛ أوله‌نیورم ، مدیحه !..

اوزون اوزادی‌یه سنی اوزمه‌یه‌یم . رمزی پاشا ایله ! . . زنکینمی زنکین ؛ هیچ برکسه‌سی‌ده یوق ! . .

باق ، ناصل اولدیغنی آکلاته‌یم سکا ، کچن کونکی مکتوبمده « مولاتیه » ده کچیردیکم وقعه‌نك خلجانلریله هنوز چیرپندیغمی یازمشدم . مکتوبی ، صالحه پوسته‌یه کوتوردکدن صوکرا بن‌ده اوطه‌مه چکلدیدم . هنوز راحت برنفس بیله آلمه‌دن اوزاقلردن ، پك اوزاقلردن دلخراش ، طاقتفرسا برکورولتی‌نك جاده بویی تعقیباً بزه دوغری یاقلاشدیغنی دویدم . دقت ایتدم ؛ بو ، بر آرابه‌سی ایدی . فقط ، بیکلرجه آرابه‌لر هرکون بو جاده‌دن کلیر کچردی . هیچ بریسنده برکورولتی‌یی، بوشماتی ایشتمه‌مشدم. ایشیتسه‌م بیله بوقدر غریب برحسله هیچ صارصیلمامشدم. صانکه برمدهش زلزله قارشوسنده بولونیورمشم کبی اوطه ناوانتك بیله تیتره‌دیکنی حس ایتدم .

کورولتی کیتدکجه یاقلاشیور، یاقلاشدقجه سرعت وغلغله‌شماتنی آرتدیرییوردی. یاقلاشدی ؛ یاقلاشدی اوقدر یاقلاشدی‌که ، بوجانخراش کورولتی ، بوتون قوت

وَشدتيله ايلريلركن بردن بره دوردى ؛ وصوصدى ؛ بنده دوردم ؛ وبرآز قولاق ويردم . أوت ، اوكورولتى ، شمدى يك اوزاقدن ياقلاشمق اوزره اولديغنى حس ايديلن برآياق سسنه تحول ايتمشدى . پنجره‌دن باقايم ، ديه قاريولامدن سيلكنمك اوزره ايكن ، قپونك چنغراغى ولوله بشارتيله بوتون أوى آلت اوست ايتدى.. بنجه نه واردى ؟ هيچ . . دكلى ؟ فقط ، باصقينه معروض قالمش برمجرم كبى نه ياپاجغمى شاشيرمشدم . نه اوله بيلير ؟ اوچنغراق كونده بيك دفعه هرطرفى چينلاتيردى ، فقط بوكون ؟ ...

چينغراغى برقاچ جمله‌ٔ مراسم وَتشرفك كال اعتناوَسكوننله تعقيب ايتديكنى ده ايشيدر ايشتمز ، صانكه ، برى قولاقلريمه فصيلدايورمشجه‌سنه بككاعائديتنى درحال اكلادم . دوشونمه آرتق مديحه ! بويله بردقيقه ده منكسر برقلب ، مسموم برروح نه‌قدر چيرپينه بيلير ! ...

اويله قالمشم ... آرادن نه‌قدر زمان كچديكنى بيله ميورم . اطرفمده اعتناسنى استعجالنه قاريشديران برآياق‌سسى وَخفقانلى برنفس كوزلريمى بلااختيار آچدردى. آه ! . . كاشكى آچماز اولسه‌يدم ! . . عليه‌خانم ... آمان ياربى ! بردرلو تعريف ايده‌مم ... نفسى‌سرورينه‌قاريشمش؛ لاقيرديسى، آغزندن فرلايان توكودوكلرينك آراسنده دولاشديره‌رق : « ـ كوچك خانم ، اويوياجق صره‌مى شمدى ؟ كلديلر ! . . چابق ! عيب اولدى ؛ ايكى ساعتدر بكليورلر . توبه‌لر اولسون اللهم ! .. هايدى قزم هايدى !.. ألبسه‌كى كين هم‌يكيلرنى‌هانى‌او ، برقوستومك واردى ، اونى .. بنده سكا ياردم‌ايدرم. هايدى قزم هايدى !.. » فقط كيم‌كلش؟ كلنلركيم ؟ ... آكلاتيلميور ... او ، متصل سويلنه‌رك استعجال ايديور .

نه‌يه اوغراديغمى بيلميوردم، كيتمشم ... شمدى، هرشيئك تمام‌اولوب اولماديغنه بندن زياده دقت واعتنا ايدن عليه‌خانم : « ـ يك كوزل ! .. نه‌ده ياقيشدى! . . سرايليلركبى ! » اخطار تقديركارى ايله هرشيئك بيتديكنى آكلادم ! فقط هنوز،

نه‌اولاجغنی بیلمیوردم . بنی او دقیقه‌ده روحمك أبدی بریابانجیسی بولونان رمزی پاشالرینك آغوش حرص وكهولتنه تودیع ایده‌جكلرمش كبی ایچمدن قوپان فریاد بوغازمی صیقیور ؛ نفسمی طیقیور ؛ بنی زورله بوغمق ایسته‌یورکبی ایدی . .

شـمدی ، یاواش یاواش آشاغیكی صالونه ایندیرمشم مدیحه ؛ هیچ كندیمده دكلدم ! یالكز ، اوقدر آغلامغه ، اوقدر یالوارمغه ، باغیره‌رق یالوارمغه احتیاجم واردی كه ، طوپی اون پارماق مردیونی ، برقاچ دفعه توقفله ، آنجق اینه‌بیلدم . مقاومتك ، تمندك هیچ برنتیجهٔ مؤثره‌سی اوله‌مدقدن صـوكرا ، الكاپی‌سی بیله‌رك هردرلو فلاكته بیله‌رك اطاعت ... ایشته بوالكقهرلیسی ...

صالونك قاپوسـنده برقاچ دفعه سنده‌لیه‌رك ایچری‌یه كیره‌بیلمشم ... اللرینی صیقدیمی ، اوپدیمی ؛ سلاملادیمی ، اتكله‌دیمی ؛ بیلمه‌یورم ! ساده ، قارشولرنده نصلسه براسكمله‌یه دایانوب اوتورمه‌یی اونوتمامشم‌اوقدر ... برقاچ دقیقه بلكه‌ده ساعت آراده برچوق مصاحبه‌لر ، اخذوعطا مذاكره‌لری كچدیكی حالده ، بن متصل لاقید وحركتسز براسكلت كبی قالدم .

بردن‌بره قورقونج بررؤیادن قورتولمق ایسته‌یورمشجه‌سنه سیلكینه‌رك كندمه كلدم . ایكی قادین ! بری النمش بشلك ... بری‌ده قرق‌بشنی طاقمه دیشلریله ، بویالی صاچلریله وهردرلو چیقیناملیه اورتمك ، قاپامق ایسـته‌ین كنجلك ، قادینـلق یوقسولی ...

بونلر مدیحه ، اوزنكین رمزی پاشانك پاره‌سز یارداقلری ؛ مدقق‌ومتخصص كوروجیلری ... كوردیلر !.. هرحالمی طورمی ، صانكه‌برحادثهٔ‌تدقیقدن كچیردیلر ، كیتدیلر ! ...

آرتق ، صـالونده دورامیه‌جقدم . كوزلرمه اصـابت ایده‌جـك ایلك شیٔ ، قولاقلریمه چارپاجق ایلك سس ، بنی بوسـبتون چیلدیرته‌جق ، آوازم چیقدیغی قدر

شكل ٢١ — غاباردیندن موسملك توستوم. بلوز طرزنده جاكت روه‌دلرایله قولاریله برپارچه‌دن كسیلمش، باسق‌غوده طرزنده‌وَ اكلی. دوریك یاقا، كناری وَقوللقلری اطلسدن. دیكیش یرلری اوپولمش وَاطلاس اوزرینه كچیرلمش. قاشدن دوكمه‌لر. اتككك اوكی قیصا كسیلمش، قیرمالری آچیلیور.

شكل ٢٢ — بورونجكدن موسملك قوستوم. بلوز طرزنده جاكت قوللری‌ایله برپارچه‌دن كسلمش، باسقلر اكلی. مدن‌یاقا وَ قوللقلر كنادن. بیه، مه‌دیسیس طرزنده یاقا، قوشاق لیبرتیدن. جام دوكمه‌لر. اتكك قیرمالری آچیلیور.

شكل ۱ — بازاره مخصوص قروپ دوشندن یازلق اثواب، قیرمالی ولانلردن روشلر ایله مزین. پلاسترون تول ایله دانتلدن. قوشاغی وبکی قدیفه‌دن. [illegible]

۲ — بازاره مخصوص، چیچکلی ایپکلی مارکیزت یحود یومشاق جامه‌دن، یازلق اثواب. بشلیه‌لی ایودن یاقه اطرافنده والانسیین دانتلی. پلاسترون ایودن. قوشاق لیبرتیدن. یان طرفده قیصه تونیك. اتکده بوزمه‌لی کسر وولان.

۳ — تازه‌لره مخصوص، فولاردن یازلق اثواب. اوموزلری دوشوك. چاپراز واری قاووشدرلمش ولان شومیزت ایله شومیزه کوللر موسلیندن. ولانسیه‌نن وولاندیکاکنه وضع اولنمش. قیصه تونیك ایچری‌یه طوغری قاتلانمش. اتکك اوکی قیصا کسیلمش.

۴ — یازلق اثواب. چاپراز واری قاووشدرلمش اولان اوریله باسیقلی تونیك دانتلدن. آستیلرده ککیش قوشاق، اتك شارموزدن.

٦ — شارموزدن بلوز. قاتلانمش کوچوك روەرلر. مەدیسیس طرزنده دانتل یاقا . تول دانتلدن پلاسترون . تولدن معمول وبیرمالی روشلر ایله مزین شال بچیمنده روەرلر . قوللقلر کذا تولدن .

٧ — اطلس بلوز . قوللری راغلان طرزنده ، فیرمالری آشاغی‌یه طوغری کگیشله‌نمش . یاقاسی چشیدلی ایپکلیدن معمول ، اکسه‌سی بول بچلمش ؛ بلك و قوللقلر عینی‌ایپکلیدن . تولدن (مودەسی)

٨ — امین بلوز. روشلر دیکلکله وضع اولنمش. پوارلاق اولان کەمی‌ایله قوشاغی ایشلەمەلی . قوللرك آلت طرفی اکلنمش .

٩ — کاوتی دانتلدن ، بعدالظهر کیمکه مخصوص‌بلوز. تول‌یاخود موسلین وولانلرایله‌مزین. قدیمه قوردلادن فیونعالر ، اوجی اوزون ، ایشلەمەلی موتیفلر وبریوسکول ایله مزین .

١٠ — آرا دانتللی پونژه بلوز . روەر طرزنده اولان یاقاسی ایله قوللقری ایشلەمەلی . اوکی چاپراز واری قاووشدرلمش. دوکمەلر ژەدن .

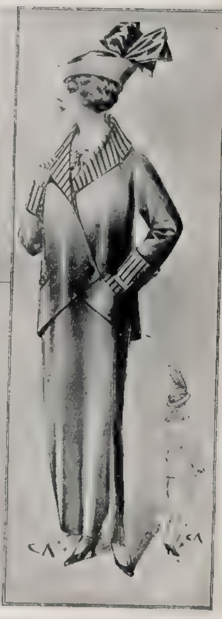

شکل ٢٧ — پنبه‌دن قوستوم. بول جاکت. اوکی آچیق. قوللری ایله بر پارچه‌دن کسیلمش. یاقا ایله قوللقلر چیزکیلی ایکلیدن. قاشدن دوکمه. ایکی دیکیشلی اتك. کناری ککیش و ماکینا ایله دیکلمش. صاغ طرفده‌کی قیرما آچیلیور.

شکل ٢٨ — شیاف قوستوم. بول جاکت، ایکی یانی بیر عاحلی. قوللر راعلان طرزنده. باش آرقه‌دن اکای. یقا، رودرلر، قوللقلر، جیب قاپاقلری چیزکیلی شیاقدن. پاسمانتری دوکمه. دزت قسمدن عبارت اتك.

باغیراجق واغلایه جقدم . اویله آغلامق ، اویله آغلامق که ، سن بیله بکقوزده ایشیده‌جکدك ، بلکه ! ... اقشامه‌قدر اوطه‌مدن هیچ چیقمادم ! . .

صوفرادن قالقدن صکره ، آه سکا یالکز بودقیقه‌نك سبزیٔ ظلامنده کیزله‌نن تأثراتمی یازمق ، دویدیغمی دوشوندیکمی برآرایه کتیرمك . . . یالکز بو ممکن اولسه‌یدی ! ...

هپسنك مهیای تصدیق نظرلری آلتنده علیه خانمك : « ــ بوکیجه ، پك ایرکن اویومالیسك که ، یارین پك ایرکندن قالقاجقسك ، کوچوك خانم ! . . » اخطار تحکمی بردقیقهٔ آرام وسکونه محتاج اولان دماغمی وبوتون موجودیتمی زهیرلدی . کویا ، اویودم ! ...

هنوز کونش دوغمش ، صباح اولمشدی وقوشلربیله یوواسندن چیقمه‌دن اوك هرطرفنی صارصان غلغلهٔ سرور وشماتتله یتاقدن دیوانه‌کبی فرلادم . ذاتاً صباحه قدر کوزلریمه اویقو کیرمه‌مشدی‌که ...

اوده برحاضرلق ، برحامارا تلقدر کیدییور . هرشی متحرك و مشغول ! . . لامبالری سیلمك ؛ قاپه‌لرك ، پرده‌لرك توزلرنی آلمق وسپورمك .. اسکمله‌لرك ، قولتوقلرك یرلرنی دکشدیرمك ... بونلر ، هپ رمزی پاشانك کوروجیلرینك کوزلرنی بویامق ایچون پرسرور جاودانی ایله یاپیلان شیلرایدی . بیتیردیلر ! .. بردقیقه کلدی‌که ، هرشی سکونته انقلاب ایتمش ؛ وبوتون کوزلر بشارت قدومی قولاقلردن آلمق ایچون قاپویه ، پنجره‌لره وسوقاغه متوجه قلمش و دالمشدی . هنوز پك کچمه‌مشدی ؛ دونکی سرعت وشماتت دهاشله‌دنیایی تیتره‌تن بارکیرلرك جلیك طرناقلرندن‌پارلایان شراره‌لر، هرشیئی‌تبشیرایتدی. اتکلری‌طوتوشمش‌کبی، قاپویه قوشوشدیلر . ودونکی راسمهٔ حرمتك برشکل دیکریله محترم مسافرلری بویوك صالونه آلدیلر ..

بیلیورمیسك مدیحه حکم ، اوقرار اعدامه‌حق ترجیحم‌اولدیغی قبول‌ایدیله‌رك

نامزد کوستردیکم کون ایمش ؛ نشانلاندم ! .. نامله آرتق ! .. نه فلاطونواری برتدبیر نسائینك ، تهتمندك ، ونه‌ده هیچ برشیئك تأثیری قالدی .. هرشی بیتدی؛ اولان اولدی . حتی یارم ساعت بیله نامزدك موقت مسافرته ایده‌مدن نقضی ناقابل اولان قرار اعدامم ، استیناف وتمییزده بیله‌حکم وقرار آلتنه آلندی ، نکاحمزده اجرا ایدلدی . قبول ایتدم (!) ...

هپسی کیتدیلر ... بن آرتق ، فلاکت ایچنده بونالارق نه‌یاپاجغنی شاشیران زواللی‌لرکبی ، هرشیئی اونوتدم . آغلایه میورم‌ده .. پوت کبی‌یم ! .. بنی کوچوك اوطه‌یه آلدیلر ؛ بلك باباه‌ده اوراده . یکی برمجلس مشاوره قورلدی ؛ هرشی منتظم ؛ هپسی تمام وَدائما بن‌مسعود ! .. اوت مسعود ! ..

ایشته بویله مدیحه‌جکم !.. بلکه برقاچ کون صکره ، اوکاشانهٔ معلای سعادتده ، مسعودیته چیربینان برکوکرجین کبی بن‌ده چیرپیناجغم، اوت ، اونلرك تعبیر وتصورنجه بن‌مسعود اولدقجه ، اونلرده أبدیاً مسعود ومختار یاشایاجقلر ! اوبیتمز توکنمز حزینهٔ سعادتك ، بن‌ده برصاحب یکانه‌سی اولارق قورولاجقمشم . ثمرهٔ سعادتم اولاحق چوجقلرم أطرافمده شعارت معصومانه‌لریله قوشوشدقجه ، بن‌ده جوشا - جقمشم : آکلایورسك آ ، قرددشم ! بویالدیزلی حدلرله ، طاتلی رؤیالرله آووتیلارق ، اك قیصه بردقیقه‌ده‌بیله قایمدن دامله دامله آقارق حیاتمی زهرله‌ین قانلری تماشا ایتدکجه ، ایچین ایچین آغلامق لازمکلیرکن ، بن‌صامت وساکن هرشیئه لاقید قالاجقمشم ! ..

آه ! .. سویلیه‌میورم ، هنوز آغزیمه آله‌دن‌بیله تیتره‌یورم مدیحه ! باق سکا ، دماغریمی آکلاتایم :

بوتحملفرسا ، آغیر ، بیرانمش یوکی ، برایکی‌سنه قدر هر درلو أذیتلره ، اشکنجه‌لره مقابل ، اوموزمده ، خایر ، کوکسمده ، قلبمده طاشیمغه قاتلاتلی ایمشم ! یعنی آکلایورمیسك ؟ اونك اولو ، بکجیسی اولدقدن صکره ، یا-لی ، کوفله‌نمش پارهٔ سیله‌ده أبدی وَمرفه برحیات ! ...

انسانلرك اك وحشى جرملرى ارتكاب ايتدكارينه وايده جكلرينه اميددن متين برامنيتم واردى . فقط ، بويله عادى وسفيل براميدى ، بربديعهٔ أمل ومستقبل ايدينه جكلرنى ، اصلا ! ... يا ، بن اولورسه‌م ؟ اوده پك قولاى ! بر « قدر ، طالع ! .. » نداى أليمى اك مسكت ومستقيم برجواب اوله‌جق دكلمى ؟ ايشته ، ايشته او بيوك مدنيتك صاحبى بشريت ! .. وايشته اونلرك برزهرهٔ قيمتدارى اولان أبوين مجتلرى ...

برفرانسز اديبه‌سى « حسيات نسوان » ناميله يازديغى بركتابده : « قادين مرشى اولمق ايچون أوله‌نير ! » ديبور . عجبا ، بوهانكى نقطه‌يه استناداً وهانكى مملكتلرده ؟ .. اواديبه ، أكرابوين أسارتندن قورتلمق ؛ تك بروجوده مالك اولمق ، كوچوك بويوك برلانه‌نك ، برعائله‌نك رئيسه‌سى اولمانى دوشونمشده سويله‌مشسه ينه كنديسنك اولسون بوسوزى ... اوكندى مملكتلرنده اولور .. بزده أسارت مقيده‌يى أسارت مطلقه وابديه‌يه تبديل ايتمه‌دن باشقه ، برقادينك أولنمسنده نه أمل ، نه ذوق بولونه‌بيلير ؟ .. ايشته اك بختيار (!) اولاجقلردن برى ده بن دكلى‌يم ؟ ...

روحم قارده‌شم ، بونلرك حاضر اقلرينه باقيليرسه برقاچ كون صوكره هر حالده قولتوق‌ده ... يعنى هرايش بيته‌جك .. عليه خانمله ، آنه‌م بيلدكلره « اوقويجى » صفتيله تبشيره كيتديلر . يارين بلكه وقت مساعد اولمازده سكا برشى يازامم . مسئله بوندن عبارت ! .. شمدى مسعود بركلينم (!) خاير ، هنوز برقاچ كون دها وار . ايشته سكا ، محتشم ومطنطن برراسمهٔ ازدواجه حاضرلانان مسعود ، هم ده پك مسعود بركلين !!! ... كوزلريكى اوپه‌رم روحم مديحه‌جكم ! ..

قارده‌شك

عين حيات

بهار

؟

ـ ف محدث بك ـ

كوزەل ، سەوغلی ، مینی مینی ، طومبول برچوجقدی. چهرەسندە براق سیلرك طاتلی شطارتی تیترەردی . كوزلری ، بی پایان ، یشیل اووەلر قدر الكەسرودریندی. دوداقلرندەقیرمزی بركرازرلكونشئەسی واردی. طومبول یاناقلرندە طاتلی برشفتالی پنبەلكی كولردی . آغلایشلرندن بربلبل زمزمەسی، قهقهەلرندن برسرچە ترانەسی عكس ایدردی . كوزلرندن ، صاف وبراق بركونشك پاكی، ودرینلرندە فیضلر ، شطارتلر قایناین نورلری سوزولوردی . خندەلری ، یاناقلرندە پنبە كوللر آچاردی . یشیل برالبسە ، مینی مینی ، یوموشاق ، سەوغلی وجودینی اورتردی . بادم آغاچلرینك پنبە شكوفەلری اریك آغاچلرینك قار ، بیاض چیچكلری ؛ صاری تبسملریلە كولن پاپاتیەلر؛ اونلرك رنكین قوپتولقلری ، نملی كونكەلری آلتندە صاف برقادین كوزی بكر وطراوتیلە آچیلان منكشەلر ؛ اوزون ونك باجاقلری اوزرندە اساطیر بریلرینە پیالەلر ، شرابلر طوتان لالەلر . بوكوزەل ، نشئەلی ، طومبول شطارتلی چوجوغك البسەسی سوسلرلردی .

بیاض ، یوموشاق ، كوموش توزلی قندلریلە یشیللكلر اورتەسندە ، كوكدن برملك اوقیلە قوپمش تول ، بولوط پارچەلرینە بكزین كلەبكلرلە ؛ اوتلر آراسندە طاتلی ، پرحیات نشئەلریلە هوپلایان ، اوینایان ، سەویمن قوشان قوزیلر اونك اویونجاقلری ایدی ...

او ، هنوز مینی مینی برچوجوقدی؛ فقط مبهم برفیض ونشوە ایلە قاینایان قلبندە پك آز زماندە بیوومك استعدادی واردی ...

هركون ، پایانسز ، واقعاً برلشن یشیل اووەلرك اورتەسندە ؛ یاخود زمردین ، سحابی كولكەلر آلتندە اویوین اورمانلرك آراسندە كزر ، اوینار ، قوشار ، هوپلار ، كولردی ...

بر کون ینه بویله چنلرك اورته‌سنده ، طومبول ماجاقلریله قوشه‌رق ، مینی مینی قوللرینی برپاوروو تهالکیله آچه‌رق حفیف ، رنکین بر بولوط پارچه‌سی ، برکله‌بك قوواالایوردی . همان اوکنه کچه‌رك قوللرینی آچدم : کل ! .. دیدم . زمرد کوزلریله کله‌بکنه متأسفانه باقه‌رق کندیسی یوندن آلیقویدیغمدن بکا منفعل : نه ایسته‌یورسك؟.. دیدی .. کندیسنی آلدانه‌رق چاغیردم . حدتی بردن زائل اولدی . کراز دوداقلرنده پنبه ، ایغی‌نسملری آچیلدی . پارماقلرمله اونك طومبول ویوموشاق یاناقلرینه نواز شکارفیسکه‌لر ایندیرییوردم . او اوزون ، نشئه‌دار قهقهه‌لریله هرشیئی چینلاتیوردی .. اونی بویله بوتون روحمك صمیمیتیله ، محبتیله سه‌ور واوقشارکن ، دوشونویوردم‌که ، هیچ شبهه‌سزکه بونك‌ده برخزانی ، بوقهقهه‌لرك صولمون ومؤبد برسکوتی اوله‌جقدی ... او ، بونردن ، وبدکه « زمان » ك کندیسی ایچین استقبالدن نصل برقبول آغوشی آچه‌جغندن بی‌خبر ، مسعود ، شن ، سه‌وینیور ، شوخ ، قیوراق جوجق قهقهه‌لریله کولویور ، دیشلرنده طفلانه مسرتلرطاشان وقاینایان برقهقهه طوفانی ، کراز دوداقلرندن طاشارق ، کل یاناقلرنده براهتزاز براقه‌رق داغیلیوردی ...

یاواشجه : « بکا باق ! .. » دیدم .. « نه‌ایسته‌یورسك » مألنده یوزمه باقدی . « سویله ، سنی کیم دوغوردی ؟ دیه صوردم .. میی‌می . کوزه‌ل پارماقلریله ارضاه سمایی کوستره‌رك : « ایشته بونلر ! .. » دیدی .. سمایه باقدم ، لکه‌سز ، ماوی برکوز صافیتله باقیور . ارضه باقدم ، روح اوقشایان یشیل برکوز نشئه‌سیله کولویوردی ... « سنك باشقه قارداشلرك واری ؟ .. » دیدم . کوزه‌ل کوزلریك طاتلی نظرلریله یوزمه باقه‌رق جواب ویردی : « چوق ، پك چوق ... » صوکرا اللریله افقلری اشارت ایتدی ...

نظرلرم ، افقلرك پایانسز ، لکه‌سز درینلکلرینه دوغرو داغیلدی : شیمدی اوراده قاردن ابیه‌لرینه بورونمش ، اوزون ، بیاض صاقاللریله ، اکری ده‌کنکلریله ، آز قانبور قامتلریله ، یورغون چهره‌لریله اوزون بر قافله ، نامتناهی بر « قدمش قافله » سی ، بطی آدملریله ایلریلیوردی . « س » ای‌دن ای‌یه امین ایدم‌که ، ایشته شیمدی افق کنتش ساحه‌لرندن بوبله یورغون آدملریله ازلیته ، نسیانلره دوغرو ایلریلین . قاردن اوزون صاچ

عاباسنه بورونمش ، بیاض صاقاللی بو قیش قافله‌سی‌ده ، بر زمانلر بویله خنده‌لرندن کللر آچیلان، قهقهه‌لرندن بلبل ، سرچه زمزمه‌لری عکس‌ایدن، شن ، مسعود ، شوخ ، مینی مینی ، طومبول ، سه‌ویملی برر چوجوقدی ؛ فقط شیمدی اونلرده حیاتلرینك آتشین صیفلرینی ، صاری خزانلرینی کوردکدن صوکرا ایشته بویله اختیار ، بوروشمش یوزلی ، یورغون کوزلی بر « قارببابا » اولمشلردی.. شبهه‌سز ، شیمدی بوقیوراق قهقهه‌لری، بوشوخ خنده‌لریله مسعودانه کولن بو چوجوقده کندی حیاتنك فیاض ، زنده صیفلرینی ، مملول ، اوکسوروکلی خزانلرینی کوردکدن صوکرا ، بومسلسل واوزون اختیار قافله‌یه ، بو یورغون کاروانه قاریشه‌جقدی ...

« بهار » بونلردن ؛ موسمك ، طبیعتك بو آجی تجلیلرندن بی خبر ، کولویور ، بلبللری دیکله‌مك ، قوزولریله اکلنمك ، بیاض ، طبقی کندیسی کیبی سه‌ویملی ، کندیسی کیبی کوزه‌ل وشوخ کله‌نکلری طوتمق ایچین قوشمق وآتیلمق ایسته‌یوردی ...

صلاح‌الدین انیس

انكلتره‌ده قادینلرك حق انتخابی

آنسه یاغمه‌پیورلر ...

قادینلرك حق انتخابی ایچون انكلتره‌نك هرطرفنده بش آلتی سنه‌دنبری جریان ایدن شدتلی مبارزات ومجادلات بالخاصه صوك زمانلرده جالب دقت اوله‌جق صفحات غریبه عرض ایتمكده‌در .

انكلتره‌ده قادینلر حق انتخابلرینك محافظه‌سیچون اوته‌دنبری كلی خسارات ایقاعندن خالی قالمادیلر . رجال حكومت اوزرینه واقع اولان شدتلی هجوم وتعرضلردن، دوائر حكومت پیشگاهنده اجرا ایدیلن كورولتیلی نمایشلردن صرفنظر ، یالكز احراق صورتیله ایقاع ایدیلن خساراتك مقداری میلیارلره بالغ اولیور . انكلیز غزته‌لرنده اوقوندیغنه كوره یالكز كچن‌سنه تشرین اول آیی ظرفنده انكلتره‌نك مواقع مختلفه‌سنده قادینلر طرفندن ایقاع ایدیلن یانغینلرك عددی آلتمشه ومؤدی اولدقلری خساراتك مقداری‌ده (٦،٤٥٥،٠٠٠) فرانقه بالغ اولمشدر .

تشرین ثانیده مختلف محللرده یكرمی حریق ایقاع ایدلمش ووقوعبولان مبارزات شدیده اثناسنده سكز قادین تلف وبوز اون قادین مجروح دوشمشلردر . یالكز باش وكیل مستر اسكویتك خانه‌سنه واقع اولان هجومده قرق قادین مجروح اولمشدر .

حق انتخاب طلب ایدن قادینلر اولری یالکز شخصی هجوملر ومبارزه‌لرایله آکتفا ایتمش ایکن بالاخره یواش یواش ایقاع خسارات جهتنی دخی التزام‌ایدرك حکومته عائد مبانی‌یه آتش ویرمك صورتیله نقطهٔ نظرلرنی جبرا حکومته قبول ایتدیرمك ایسته‌مشلردر .

۱۹۱۱ سنه‌سی تشرین اول آینده ایقاع ایدیلن حریقك مؤدی اولدیغی خسار ۴،۸۱۵،۰۰۰ فرانقه بالغ اولمش ایکن ۱۹۱۲ سنه‌سی عین آی ظرفنده وقوعبولان حریقلرك سببیت ویرمش اولدیغی خسارات مادیه‌نك مقداری ۱،۷۴۰،۰۰۰ فرانق فضله‌اولمشدر .

انکلیز غزته‌لری حریق وخساراتك کوندن کونه آرتمسی قادینلرك تهالك وفعالیتلرینك کیت کیده کسب شدت ایتمش اولدیغنه حمل ایدیورلر . یالکز اوچ کنج قیز برآی ظرفنده مینی مینی اللری‌ایله بروجه آتی اون مختلف یرده یانغین چیقارمشلردر !

بریستولده اللی بیك فرانق قیمتنده برکوشك ، همپتن ـ فورتده ۷۵،۰۰۰ فرانق قیمتنده غایت لطیف‌المنظر بریازلق کوشك ، براتفورتده ۱۲۵،۰۰۰ فرانق قیمتنده بیوك برخانه ، مانچسترده ۱۵۰،۰۰۰ فرانق قیمتنده بیوك برپاموقدپوسی ، ینه‌مانچسترده ۲۷۰،۰۰۰ فرانق قیمتنده برضابطه دائره‌سی ، لیورپولده یهری ۵۰،۰۰۰ فرانق قیمتنده اوچ بیوك خانه ، هاید ـ پارق جوارنده ۳۰،۰۰۰ فرانق قیمتنده برپولیس قره‌قولی وینه‌حوالیٔ مذکوره‌ده ۱۵،۰۰۰ فرانق‌قیمتنده برخانه ومیلیونلر دکر برکلیسا .

ایشته بتون بومدهش خسارات شاعرك « حلاوت ولطافت ملکی » تسمیه ایتمش اولدیغی کنج قیزلر طرفندن ایقاع ایدلمشدر .

حق انتخاب طلبنده بولنان قادینلرك تشکیل‌ایتمش اولدقلری جمعیتك‌واردات

شهریەسی یاریم میلیون فرانقە بالغ اولیور . بوندن صراحةً آکلاشلدیغنە کورە بوقادینلرك ایقاع حریق ایچون کبریت بولمغە کافی مقدارەدە پارەلری واردر .

۱۹۱۱ سنەسی کانون ثانی آیندە جمعیتك رئیسەسی بولنان میس پانقرست طرفندن اعانەجمعی ایچون تنظیم ایدیلن جدولك احتوا ایتدیکی مبلغ یوزبیك انکلیز لیراسنە یعنی ۲٫۵۰۰٫۰۰۰ فرانقە بالغ اولمشدی .

عین سنەنك مایس آینده میس‌پانقرست تکرار اعانە جمعنە تشبث ایدرك ۲٫٤۰۰٫۰۰۰ فرانق طوپلادی . انکلترە خارجیە ناظری سیرادوارغرەی اعانە جمعنە منع‌اولمق ایچون هردرلو تدابیرە توسل ایتدی‌ایسەدە هیچ برصورتلە موفق اولەمدیغی کبی ایکی دفعەدە قادینلرك شدتلی هجوملرینە معروض قالدی .

ممانعت ایچون تعیین ایدیلن خفی ضابطە مأمورلری هرطرفدە تجاوز وحقارتە معروض قالدیلر ، بعضلری‌دە آغیر صورتدە مجروح اولوب استعفایە مجبوراولدیلر حکومتك بتون تشبثات وممانعاتنە رغماً قادینلر برسنە صکرە تکرار اعانە جمعنە مباشرت ایدرك ایکیوز اللی بیك انکلیز لیراسی طوپلامغە موفق اولدیلر . سنە نهایتندەدە مختلف شعبەلردن کوندریلن‌پارە ایلە اعانە جمعندن جمعیتك صندوغنە آلتی میلیون فرانق کیرمش ایدی .

حال حاضردە اعانە جمعی کمال تهالکلە دوام ایدوب هرطرفدن مرکزە پارە یاغیور . دها بوندن آلتی آی اول قینغسوەی جوارندە سنوی ٦٦٫٥۰۰ فرانق بدل اجارە ایلە اوتوز اوطەلق بیوك برخانە استیجار ایدوب مرکزی اورایە نقل ایتدیلر .

برانکلیز قادینلر رسالەسندە اوقوندیغنە کورە کچن سنەظرفندە جمعیت‌کاغد ، مرکب ، قلم وسائر ادوات قرطاسیە ایچون ۳۷٫۰۰۰ ، تلغراف وپوستە پولی ایچون ٥٥٫۰۰۰ فرانق صرف ایتمشدر .

یاقیندەانکلترەنك مختلف مرکزلرندە اوتوزی متجاوزشعبەکشاد ایدیلەجکدر .

۱۹۱۱ سنه‌سنده جمعیته داخل اولان قادینلرك عددی یوز اون بیك ایكن ایكی سنه ظرفنده آلتیوز اللی بیكه بالغ اولمشدر . معارف نظارتنك اتخاذ ایتمش اولدیغی تدابیر شدیده‌یه رغماً دارالفنون طالباتنك عددی دخی كوندن كونه چوغالمقده‌در .

جمعیت كله‌جك سنه بیوك براستقراض عقد ایده‌جكدر . رئیسه میس پانقرست بواستقراضك ایكی قات امضالانه‌جغنه امین اولدیغنی بیان ایتمشدر . حتی برچوق مؤسسات مالیه جمعیته مراجعت ایدوب ایستدیكی شرائط دائره‌سنده استقراضلر عقدینه حاضر بولندقلرینی بیان ایتمشلردر .

نه‌غریب حالت روحیه‌كه اوروپا مؤسسات مالیه‌سی بالقان حكومتلرینه پاره ویرمكدن استنكاف ایدوب حق انتخاب طلبنده بولنان قادینلره میلیونلر اقراض ایدییورلر .

فی‌الحقیقه ایلك فكر مشروطیت انكلتره‌ده اویانمش اولدیغی ایچوندركه بوندن اوچیوز آلتمش سنه اول بتون دنیا استبداد آلتنده بولنور ایكن انكلتره‌ده ترقیات زمین مشروطیت اوزرینه انكشاف وتزهر ایدییورایدی .

بناءً علیه انكلیز قادینلرینك ممالك سائره نسوانیندن اول حق انتخاب طلبنه صلاحیتداری اولسه كركدر . اونلر احكام اجتماعیه‌یی وحقوق عمومیه‌یی دهازیاده سربست برفكر ایله ادراك وتفهم ایتمشلردر .

انكلتره‌نك اك مشهور سیاسی سیالرندن اولان لورد « وه‌بری » ۱۸۸۲ سنه‌سنده « سیته » ده كندی شرفنه كشاد ایدیلان برضیافتده آتیده‌كی نطق ایراد ایتمشدی :

« انكلتره‌ده حقوق نسوانك محافظه‌سی اخص آمالمدر . بزده قادینلر اركككلر درجه‌سنده هردرلو حقوقه مظهر اولملیدرلر . اوزون مدت دوام ایدن

مأموریتم اثناسنده برذاتی بیوك برموقعه تعیین ایتدیكم زمان ، كندی كندیمه شوسؤالی ایرادایدردم :

« عجبا بوآدمك زوجه‌سی نصل قادین در » ایشته بنم ایچون بوندن دها مهم برسؤال یوقدر . اووظیفه ومأموریته تعیین ایتدیكم ذات كندی زوجه‌سنی اداره ایده‌مزسه ارككلری نصل اداره ایده بیله‌جك ؟ اگر قارسی كندیسنه حكم ایدییورسه بن اووظیفه‌یه زوجه‌یی تعیین ایتمكی اولاعد ایدرم .

قادینلر یالكز امورومعاملات بیتیه‌یه نظارت ایتمك وظیفه‌سیله مكلف درلر ، اركككلرك وظیفه‌سی ایسه طوغریدن طوغری‌یه قادینه نظارتدن عبارتدر . كندی خانه‌سنی اداره ایده بیلن برقادین حكومتی‌ده اداره ایده‌بیلور .

بن قادینلرك خدمات عمومیه‌ده استخداملرینه طرفدار ایسه‌مده ادارهٔ بیتیه‌نك انتظامنه خلل كله‌جكنی بیلدیكم ایچون اونلرك دها برمدت صرف « قادین » قالمه‌لرینی ارزو ایدرم » .

فی‌الحقیقه بیوك برقادین كندی خانه‌سنی اداره ایتمكدن ماعدا دنیانك الڭ بیوك حكومتی‌ده سنه‌لرجه اداره ایتمشدی . ذاتاً بوقادینك ادارهٔ حكومت خصوصنده‌كی خارق‌العاده اقتداریله درگه انكلتره‌ده قادینلرك خدمات عمومیه‌ده استخداملری وحق انتخاب فكرلری اوپاتوب اززمان ظرفنده تعمم ایتمشدر .

قرالیچه ویقتوریا كندی خاطراتنده « خیرخواه برزوجه ووظیفه شناس بر والده شایان حرمت برقادین اولور » . دیمشدرمشار الیها كندی بتون قیزلرینك تربیهٔ بیتیه‌لرینه بالذات نظارت ایدرك هرخصوصده اونلره نصیحت ویرمكدن خالی قالمامشدر .

پرنسس‌هس دارمشتاد ، بركون قرالیچه والده‌سنه آتیده‌كی مكتوبی یازمشدر : «كوچوك قیزلرمك یازلق فیستانلرینی دها هنوز بیتیردم . اونلردن یدیسنی بالذات دیكدم . جمده طاشیمقده اولدیغ ببك ایچون شمدیدن فانیله زوبونلری حاضر

لرییورم . اوك بتون حسابلرنی بن کوریبورم، عائله‌مز افرادی گیت‌گیده چوغالمقده اولدیغی ایچون برقاچ سنه تصرف ایتمك اقتضا ایدییور. »

انکلتره‌ده قادینلرك حق انتخاب طلبی آلتی سنه‌دن‌بری حاد بر دوره‌یه گیرمشدر . فقط اوفکرك تاریخ حصول وتجلیسنی آرامق ایچون یگرمی اوتوز سنه اول انکلتره‌ده قادینلق عالمنده جریان ایدن احوال ووقایعه بر نظر رجعی عطف ایتمك اقتضا ایدر .

۱۸۸٤ سنه‌سی حزیرانك اون اوچنجی کونی میس «قوب» ایله میس «میللر» هـایدـ پارقده بیوك بر متینغ عقد ایدرك قادینلرك « حقوق وطنیه‌سنی» طلب ایتدیلر .

میس میللر بیکلرجه قادینك حضورنده آتیده‌کی نطقی ایراد ایتمشدی :

« بن آرتق ویرکو ویرمه‌مکه قطعیاً قرار ویرمشم ، تحصیل مأموری اومه که‌جك اولورسه اونی قوغه‌جغم ، حکومت اولا حقوقی اعاده ایدوب‌اوندن‌صکره بندن ویرکو ایسته‌سون، تحصیل مأموری اوك قپوسنی‌قیرسون ، اشیامی‌طیشاری‌یه آتسون . بنه ویرکو ویرمکدن استنکاف ایده‌جکم ، اککلره بوقدر حقوق بخش ایدلمش ایکن زواللی قادینلری نیچون اونلردن محروم براقیورلر .

حقوق وطنیه‌نی حائز اولمیان برکیمسه ویرکودن‌ده معفو عد اولنور . ایشته بن‌قطعی قرارمی ویردم . حکومت بنی تضییق ایتسون، فقط بن‌قرارمدن قطعیاً نکول ایتمیه‌جکم ، طبیعی بنی تعقیب ایدن قادینلرده بولنه‌جقدر .»

میس میللرك بوکوراتیلی نطقی اوزمان مطبوعات طرفندن خندهٔ استخفاف ایله تلقی ایدلدی ، بعض مطبوعات میس میللری‌تحقیر ایده‌جك‌قدرایلری واردی. برقاچ کون صکره انکلتره‌نك هرطرفندن مرقومه‌یه قروشه ایکنه‌لری کوندردیلرکه بوده استخفاف و استهزانك برنشانهٔ ظاهریسی ایدی .

عجبا حق انتخاب طلب ایدن قادینلر نهایت آرزولرینه نائل اوله‌بیله‌جکلرمی؟ خیر، شمدیلك موفقیتی تأمینه معطوف هیچ بر حرکت امارەسی کورولمیور، قادینلرك ‌هالك وفعالیتلرینه شدت ویرنجه حکومت دخی نظارت وترصداتی اونسبتده آرتیرییور. مستراسکویت، خارجیه ناظری سیرادوارغره‌ی و امنیت عمومیه مدیری اوزرینه واقع اولان هجوملر کارکر تأثیر اولمدی.

اوته‌دن بری عوام قماره‌سنده قدینلرك حقوقنی مدافعه ایدن سیرلوید جورج آرتق کیت کیده قطع امید ایتمشدر. حتی بوندن برآی اول حق انتخاب طلب ایدن قادینلر جمیتی طرفندن اعزام قلنان هیئت مخصوصه‌یه بیانات آتیه‌ده بولنمشدر.

« بوندن یدی سنه اقدم یعنی ۱۹۰۶ ده عوام قماره‌سنده حقوق نسوانی مـدافعه‌یه میال بیوك براکثریت واردی . فقط سزك افرط درجه‌ده حرکتکر عمومی برنفرتی موجب اولدی . بعض حتشناس قدینلر طرفندن مختلف محلرده ایقاع ایدیلن خسارات بتون انکلتره‌ده پك شدتلی برسؤتأثیر حاصل ایتدی.

امین اولیکزکه حکومت نقطهٔ نظریکزی قطعیاً ترویج ایتمیه‌جکدر . بوکون عوام قماره‌سنده حقوق نسوانی مدفعه‌یه متهمك اعضانك عددی آکسیلمشدر . بوندن یدی سنه‌اول افکار عمومیه‌نك برقسمی لهکزده اولوب دیکر قسمی دخی بسبتون بی‌طرف ایکن بوکون اوبی‌طرف اولان کتله جمیتکرك مدهش بردشمنی اولمشدر. بتون بونفرت وخصومته سبب ویرن حال اجراایدیلن تمایشلرك قنون وحقائق اجتماعیه‌یه مغایرتندن انبعاث ایدییور. سزحقوق نسوانك مدافعه‌سنی قدینلرك حق انتخابه نائلیتلرینی طلب ایدییورسکز .احتمال بوطلبکز محقدر . فقط آرقه‌کزده برسوری کورولتیجی واردرکه طلبکزی معقول کوسترەجك یرده بالعکس فضولی اولدیغنی ضمناً اثبات ایدییورلر » .

فی‌الحقیقه انکلیرسوفرازه‌تلری «فریقسه‌ت» ده برچوق کوشك، ومبانی رسمیه‌یه آتش ویرمك ، باش وکیل وخارجیه ناظرینك خنه‌لرینه تعرض ایدوب جامرنی

قیرمق ، مأمورین ضابطه‌نك الـ‌لرینی یرتمق کبی مناسبتسز حرکتلری ایله عموماً شدتلی بر نفرته هدف اولدیلر .

انکلتره‌ده قادینلرك ایقاع خسارات طولاییسیله قبول ایتدیرمکه موفق اوله‌مدقلری حق « یکی زلاند » « اوستралیا » و « نورووج » قادینلری قبول ایتدیرمکه موفق اولدیلر .

اکرانکلتره‌ده قادینلر اسکیسی کبی خسارات وتجاوزاتده دوام ایدوب تکرار افکار عمومیه‌یی هیجانه سوق ایدرلرسه بسبتون نظردن دوشه‌رك کله‌جك انتخابات اثناسنده عقد ایده‌جکلری میتینغلرده کندیلرینك اوچ مثلی فضله ارکك بولنه‌جق وجمله‌سی برآغزدن خطیبه‌لره قارشو :

« چوجغه اتی باقیکز...! » دیه باغیره‌جقلردر .

ب .

قرال لیر

مترجمی : دوقتور عبدالله جودت

« مابعد »

صحنه : ٦

دەور جوارنده ، برقامپانیا

[غلوسەستەر وبەرکورلی قیافتنده ئەدغار کیرلر .]

غلوسەستەر — بوتپەنك باشنه نەوقت واصل اولەجغم .

ئەدغار — بودقیقه تپەیی چیقیورسکز : باقکز ، ناصل یوروليورز .

غلوسەستەر — زمین بانا دوز کبی کلیور .

ئەدغار — دهشتلی صورتده دیك ؛ دیکلەیکز دکزی ایشیدییورمیسکز ؟

غلوسەستەر — دوغروسی ، خایر ایشیتمەیورم .

ئەدغار — هاه آکلایورم ، چونکه کوزلریکزك تأثیر اوجاعیله دیکر حواسکزده ضعیفلایور .

غلوسەستەر — فی الواقع اولا بلیر ، بانا کلیورکه سنك سسك دکیشدی . و داها أیی بر اسلوب ایله قونوشیورسین وشیمدی اوله نسبةً سوزلرك داها زیاده معقول . ئەدغار - پك زیاده آلدانیورسکز ؛ بنده اثوابمدن باشقه دکیشن برشی یوقدر .

غلوسەستەر — بانا کلیورکه داها أیی ادارهٔ کلام ایدییورسین

ئەدغار - یورویکز ، افندی مز ، ایشته معهود محل . قیمیلدامایکز ـ آه نه قورقونج محل ! وبویله درینلکه باقاق انسانه ناصیل باش دونمه سی کتیرییور . طاغك یوکسکلکنك نصفی ارتفاعنده اوچوشان قارغالر ، صاقصاغانلر آنجاق آغستوس بوجکی بویوکلکنده کورونیور ، آشاغیده قایالره

آصیلی بیر آدم كوروبورم ، دكز رازیانەسی طوپلایور . نه تهلکەلی صنعت ؛ باشندن داها زیادەبوبوك دكلش كبی كوروبورم [*] ساحلده كزینن بالیقجیلر ، قاره كبی كورونیورلر ، اورادەكی دمیر اوزرندەکی بوبوك كمی ، فلوقەسك بویندە ، فلوقەسیدە نظردە عادتا غائب اولان بیر شماندره كبی كوچولدی . ساحلك عقیم وبی حساب طاشلریـه چاربان طالغەنك سسی ، بولوندیغم بوكسكلكدن ایشیدیلەمز ، داهازیادە باقاق ایستەمەیورم ، قورقیورم ، كه باشم دونسون ، كوزلرم قارارسینده باش آشاغی دكزه دوشەیم .

غلوسەستەر — بنی كندی بولوندیغك یره وضع ایت .

ئەدغار — ویر الكی بابا : شیمدی كنار منهادن بیر متره مسافەدەسین . زیر قرده موجود ثروتلرك كافەسی ایچین بوراده بیر آدیم داها آتماق ایستەمم .

غلوسەستەر — الی قوی‌ویر آرقاداش . ایشته بیر دیكر كیسه ؛ ایچندە فقیر بیر آدمك قبول ایتەسنە دكر بیر مجوهر واردر . پری‌لر ، الهلر بوهدیه واسطەسیله سنی مسعود ایتسینلر ! كیت ' بابا وداع ایت . وبراق‌كه سنك كیتدیككی ایشیدەیم .

ئەدغار — هایدی ، خوشجه قالكز كریم‌سەنیور !

غلوسەستەر — بنم ایچین ایتدیككك تمنی‌یی بنده‌سنك ایچین ازدل وجان تكرار ایدەرم .

ئەدغار (كندی كندیـه) — اونك یأسیله بویله لطیفه ایتدیكم آنجاق اونی اشفا ایتمك ایچین‌در .

غلوسـەستەر (اللرینی سمایه قالدیرەراق) — ای ذی قـدرت الهلر ! بودنیادن واز كچیـورم ، وكوزلریكزك اوكنده ، محنت عظیمەمك باریی اوموزلرمدن آتیورم : سزك ذی حكم وناقابل مقاومت ارادتلریكزله جداله كیرمكسزین بوبار محنتی داها زیاده مدت طاشی‌یه بیلسه ایدم ، حیاتمك بومستكرەودومانلی شمعەسنی نهایتنەقادار یانمایه ترك‌ایدەردم . اكر ئەدغار یاشایورسه ، اوح ، اونی برخوردار ایدیكز ! ــ آرتق‌اللهه امانت اول چوجوغم

ئەدغار ــ ایشته كیدییورم ، افندی‌مز : اللهه اصمارلادق .

(غلوسـەستەر ، صیچرار وبویلی بوینه یره دوشر .) (كندی كندیـه) مع هذا حیات حد ذاتـده اعتصابه معروض اولدیغی حالده ، مخیلەنك ، خزینهٔ حیاتی غصب ایتمەیه نه درجەیه قادار غیر مستعد اولدیغنی بیلمم ، [**] . شیمدی دوشوندیكی یرده بولولسه ایدی بوآنده دوشـونمكدن جدا اولوردی . ــ ئولدیمی ، یاشایورمی ؟ (علوسەستەره) هی ! سەنیور ! احباب ! ایشیدییورمیسكز ، سەنیور ! سویلەیكز (كندی كندینەبویله‌انكله

---

[*] دوور قایالری كلبلی دكز واریانەسی یایشدیرمكله مشهور ایدی . ئەدغار ، بو حیرت ومدهشه ایله كوردیكی كبی بعض كسانك قایالره دعلانەراق دكز واریانەسی طوپلامایی صنعت ایدنش اولدوقلرنی قدیم محررلر نقل ایدرلر .

[**] شبهەسز ئەدغار شدید بر حمله صدمەسنك بر آدمی ، بوملكهٔ مخیلەسنەكە ... بالاخره قمه دوشدیكی وقت ، وورمەیه نه درجەیه قدر غیر مستعد اولدیغنی سویلەمك ایستیور . ع . ه .

أوله‌سی محتمل‌ایدی ؟ بویله برابر ایشته کندیسه کلیور . ـ کیمسکز افندی ؟

غلوسه‌سته‌ر — دفع اول ، براق ، أوله‌یم .

ئه‌دغار — اکر سن ، شیطان اوروبجکندن معمول بر تول‌دن ، بر توی‌دن ، بر هوادن باشقه برشی اولایدڭ ، بوقادار بر ارتفاع‌دن کندیکی آشاغی آتغه بر یومورطه کبی قیریلیردڭ . فقط بوناصل شی ! سن تنفس ایدیورسین ؛ سنك جاماك دمیردن ؛ سن قانامایورسین ؛ صاپ‌صاغلامسین ! اون کمی دیره‌کی بری بیریسك‌اوجنه باغلاسه ، دوشه‌رك قطع ایتدیککك مسافه‌نك ارتفاع عمودیسنه واصل اولاماز . سنك حیاتك بر معجزه‌در . سویله داها .

غلوسه‌سته‌ر — فقط دوشدمی ، دوشمه‌دمی ؟

ئه‌دغار — بوتباشیر اوچورومك قورقونج تپه‌سندن دوشدیکز ! بیرکره باقکز یوقاری‌یه . بوقادار یوکسك‌دن تیز سسلی چایر قوشی ، نه کوریله‌بیلیر ، نه ایشیدیله‌بیلیر . بالکز باقکز .

غلوسه‌سته‌ر ـ هیهات ! کوزلرم یوق . ـ عجبا فلاکت ، أولوم ایله ، عمرینه ختام ویرمك مروتنه بیکانه‌ی‌در؟ مستبدك ازغینلغی آلداتماق مغرورانه اراده‌لرینی بوشه‌چیقارماق سفالت ایچین بر تسلی اولوردی .

ئه‌دغار — الکزی ویریکز بانا ـ قالقکز ـ ها شویله . ـ ناصلسکز ؟ باجاقلریکزی حس ایدیورمیسکز ؟ آیاقده دوغرو دوریورسکز .

غلوسه‌سته‌ر — پك زیاده أیی ، پك زیاده أیی .

ئه‌دغار — هردورلو اعتقادڭ فوقنده اولاراق اعجازنما بیرحال ایله‌دکز قایانك باشنده سزدن آیریلان آدم کیم ایدی ؟

غلوسه‌سته‌ر — بر فقیر ، بدبخت دیلنجی .

ئه‌دغار — آشاغیده بولوندیم بردن بانا اویله کلدی‌که اونك کوزلری ایکی بدرتم کبی ایدی . بیك بورونی واردی . طالعالانان دکزکبی حدب وتقعر عرض ایدن حورطوملری واردی . بوبر جن‌ایدی ؛ بناءعلیه بختیاربدر ؛ دوشونکه انسانلرجه اجراسی محال‌حدمتلر ایفا ایتمکله ذی‌شان اولان پك صاف الهلرسی حفظ ایتدی .

غلوسه‌سته‌ر — شیمدی تخطر ایدیورم : بعدما « یتیشیر ، یتیشیر » دیه باغیرنجه‌یه وکندیلکندن أولونجه‌یه قادار کدره قاتلاناجاغم . بحث ایتدیککز مخلوق بن بنی آدم‌دن ظن ایتمشدم اکثریا جن ! جن ! دیوردی نی بومحله کتیرمشدی .

ئه‌دغار — جسور وصبور اولکز . ـ ایکی کیم‌در بورایه کلن ؟ (وحشی نباتات ایله بزنمش اولدیغی حالده « لیر » کیرر) .

ئه‌دغار — حال صحتده بولونان بر عقل هیچ بر زمان صاحبی بویله کیندیرمز .

لیر — خایر ، سکه ضرب ایتدیکمدن دولایی بانا دوقونامازلر . بن بالذات قرالم .

ئه‌دغار — ای یورك پارچالایان منظره !

لیر — طبیعت ، بوخصوصده صناعتك فوقنده‌در . ایشته دخولکك اجرتی . بوچوجق یایی ، صاقصغانلری قورقوتدان بر کوبلی کیبی طوتیور : بر چوقه‌جی آرشینی اوزونلغنده بانا بر اوق آت : باقکز باقکز بر فاره ! چیت یوق ! چیت یوق ! بو قیزارمش پینیر پارچه‌سی کفایت ایده‌جك . ایشته دمیر الدیونم . اونی بر دیو اوزه‌رنده تجربه ایتمك ایسترم . تبردارلری ایله‌ری سوریکز . قوشم ایی اوجدی . بیاضه ، بیاضه ! طوب ! پاروله کلمه‌سنی ویر .

ئه‌دغار — طاتلی مرزنکوش .

لیر — کچ .

غلوسه‌سته‌ر — بو سسی طانیورم .

لیر — آه ، غونه‌ریل ! بیاض بیرصقاله قارشی ! بر کوپك کبی بانا یالتاقلانیورلردی بانا دیورلردی‌که داها سیاه قیللر چیقمازدن اول صقالمده بیاض قیل واردی . هر سویله‌دیکمه ئه‌وت وخایر دیمك ! معمافیه ئه‌وت وخایر ایی بر علم اله تشکیل‌ایتمه‌یوردی . بر کون‌یاغمور بنی ایصلاتدیغی ، روزکار دیشلریمی‌بر بیرینه چارپدیغی‌فورطونه امرم اوزه‌رینه کسب سکوت ایتمك‌دن امتناع ایتدیکی وقت اونلری أیی طانیدم ، اوزمان اونلری أیجه کشف‌ایتدم . هایدی ، بونلرسوزلرینی‌طوتار آدم‌دکللر . بنه‌رشی‌اولدیغمی‌سویله‌یورلردی . بو بیر یالاندر ؛ بن رومانیزمادن مصون دکلم .

غلوسه‌سته‌ر — بو سسی پك اعلا تخطر ایدییورم . قرالك سسی دکلمی ؟

لیر — ئه‌وت ، کندی کندیسنك الك کوچوك جزءیسه وارنجه‌یه قادار قرال ! حدیثمی طاقندیغم زمان باقکز تبعه ناصل تتره‌یور . بو آدمه حیاتی باعیشلایورم . سنك جنایتك نه ایدی ؟ زنامی ؟ سن اوله‌یه‌جکسین : زنا ایچین اولمك ! خایر : طاووق قارشیمده اونی ارتکاب ایدییور ؛ کوچوك یالدیزلی سینك وزلرمك اوکمده فحشه دالیور ؛ فحشی ترویج ایدیکز ، زیرا غلوسه‌سته‌رك غیر مشروع اولادی ، اونا ، بنم مشروع چارشافلر ایچنده تولیدایتدیکم‌مشروع‌قیزلرمك‌باناواولدوقلرندن‌زیاده‌مشفق‌چیقدی . فحش ! ایله‌ری ، قارمه‌قاریشیق ! زیرا بنم عساکره احتیاجم‌وار . چهره‌سی ، یالدیزلریك آره‌سنده قارحکم سوردیکنه‌انسانی ذاهب ایده‌ن شو‌رادکی شوعشوه‌کرخانمی کورکز ؛ فضیلتی اوزه‌رینه طوز قوندورماییور ؛ ذوق کلمه‌سی ایشیدنجه باشی چوریور . حالبوکه قیزغین بر کلیجك یاخود بر آت خطوطانه اوندان‌داها زیاده شهوانی بیراشتها ایله قوشماز . بللرندن یوقاریسی قادین ایسه‌ده بللرندن آشاغیسی «سه‌نطور» (*) در . الهلر ، اونلری کمرلرینه قدار تصرف ایدر ،

(*) چه‌نطور Tentaures انسان باشلی وسکیز وجودلی بر مخلوق اساطیری

آشاغی طرفلری شیطانلره عائددر ؛ جهنم اوراده‌در ، ظلمتلر اوراده‌در ، یانان ، قایناین ، کوکورت قویوسی ، تعفن ، ورم . اوراده‌در . توف ، توف ، توف! پوآه ، پوآه! عزیزم اجزاجی ، بانا بیرآز مسك ویرکه مخیله‌می تعطیر ایده‌یم : ایشته سنك ایچین پاره .

غلوسه‌سته‌ر ـ آه ، براقکز بوالی اوپه‌یم !

لیر — طورده اولا سیله‌یم ، الم فانیلك قوقویور .

غلوسه‌سته‌ر ـ أی ، طبیعتك خراب اولمش پارچه‌سی ! بو بویوك جهان‌ده بویله‌جه عدمه منقلب اولاجاق . ـ بنی طانییورمیسین ؟

لیر — کوزلریکی پك اعلا خاطرلییورم . ـ بانا یاندن‌می باقییورسین ؟ خایر الکدن نه کلیرسه یاپ . کور کوپیدون ، سومك ایسته‌مم . بانا بوعوعا دعوتی اوقو ، یالکز یازیسنه دقت ایت .

غلوسه‌سته‌ر — حتی حرفلرك جمله‌سی کونشلردن اوله‌یدی ، یه اوقویامازدم .

ئه‌دغار — باناحکایه ایدیلمش اوله‌یدی بوبله بر وقعه‌یه اینانامازدم . صحنه میدانده . تماشاسی قلبمی پارچالایور ،

لیر — اوقو .

غلوسه‌سته‌ر ـ ناصل ! کوزلرمك قوووغیله‌می ؟

لیر — اوح ، اوح بوراده بمله برابرمیسین ؟ نه باشکده کوز وار ، نه کیسه‌کده پاره دکلی ؟ کوزلرك آغیر بیرحالده ، کیسه‌ك خفیف بیرحالده : بودکله برابر دنیانك ناصل اولدیغنی کورویورسین .

غلوسه‌سته‌ر — اونی حس ایله کورویورم .

لیر — ناصل . سز دلی‌میسکز ؟ بیرآدم ، کوزسز اولاراق دنیانك ناصیل اولدیغی کورورمی ؟ قولاقلرکله باق ! باق بوحاکم . احمق حیرسیزه قارشی اوراده ناصل حدت ایدییور . قولاغکله دیکله : یرلری دکیشدیر ؛ صوکرا هانا بول ؛ هانکیسی حیرسیز ، هانکیسی حاکم . سن بیر چیفتجینك کوپکنك دیلنجی‌یه حاولادیغی کوردك ، دکلی ؟

غلوسه‌سته‌ر — ئه‌وت ، حضرتلری ؟

لیر — وزواللی مخلوقك قیتو کوپکنك اوکندن قاچدیغی ده کوردك دکلی ؟ نی اویله ایسه حاکمیتك بویوك تمثالی تماشا ایتدك ، ایش باشنده ایکن کندیسنه اطاعت اولونان قیتو کوپکی . چاقین قیوم ، کیری چك الکی ! بوفاحشه‌یی نیچین قامچیلایورسین ؟ سن کندی صیرتکی صوی ؛ اجرا ایتدیکی ایش‌دن دولایی مجازاتا قامچیلادیغك بوقیزی بوایشده قوللانمانی آتشین بر آرزو ایله سن آرزو ایتدك . مراجه‌جی یان کسیجی‌یی آصیور ، ییرتیق البسه‌لر آلتندن . کوچوك سیئات اخلاقیه کورونور ، کورکلی البسه‌لر ، قابوطلر هرشیئی ستر ایدر . کناهه آلتوندن بیرزره کیدیرکز ، عدالتك شدید ضربه‌سی ، کناهی یارالایامافسزین ، قیریلیر . کناهه اسکی لباس‌دن بر کسوهٔ حرب ویریکز ، بیر جوجه‌نك

صمان جوبی اونی دلوب کچر . هیچ بر کیمسه ، جرم ارتکاب ایتمز ، نه‌وت ، هیچ بر کیمسه دییورم . اونلری عفو عمومی‌یه مظهر ایده‌جکم . آرقاداش ، بن که مشتکیلرك آغزینی قاپاماق اقتدارینه مالکم. شو سویله‌دیکم شیئی نه طرفدن صادر اولمش بر حقیقت اولاراق قبول ایت ، کوزلریکه کوزلك طاق . مسکین بر سیاسی کبی کورمه‌دیکك شیئی کورور کبی کورون . هایدی ، هایدی ، هایدی ؛ چیزمه‌لریمی آیاغمدن چکیکز . ـ داها قوتلی ، داها قوتلی ! ها شویله !

ئه‌دغار — آه معنی‌لر وهزیان مخلوطی ! جنت ایچنده عقل !

لیر — اگر نم حالمه آغلاماق ایسترسه‌ك نم کوزلریمی آل . سنی پك اعلا طانیورم . سنك آدك غلوسه‌سته‌ردر ، سنك ایچین صبور اولماق کرکدر . دنیایه آغلایاراق کلدك ، بیلیرسین که هوای نسیمی‌یی حس ایدنجه ایلك یاپدیغمز شی زیغلداماق وانین ایتمکدر . ـ سانا وعظ ایده‌جکم ، دقت ایت !

غلوسه‌سته‌ر — هیهات ! هیهات ! مشئوم زمان !

لیر ـ دوغدوغمز زمان آغلارز ، چونکه بو بویوك دلیلر تیاتروسنه کیرمش بولونورز . ایشه بیر سرپوش ـ بیر سواری آلاینك آیاقلرینی کچه‌لمك داهیانه بیر خدعهٔ حربیه اولوردی ؛ بونی دنه‌یه‌جکم و بویله بو داماد‌لره قادار قایاراق واصل اولونجه ، اوزمان ئولدور ، ئولدور ، ئولدور ، ئولدور !

[بیر جنتلمن بیر فرقهٔ معیتله کیرر .]

جنتلمن ـ اوح ، ایشته بوراده . آلکز اونی . ـ حشمتمآب پك سوکیلی قیزکز ...

لیر — امداد یوق ! نه دیمك اسیر ایدیلدم‌ها ؟ بن طالعك تماماً مجنون مادر زادی‌یم ، بانا ایی معامله ایدیکز ، فدیهٔ نجات استحصال ایده‌جککز . بانا جراحلر تدارك ایدیکز ، بینمدن یارالاندم .

جنتلمن — هر آرزو ایتدیککزه مالك اولاجقسکز .

لیر — بانا امداد ایده‌جك کیمسه یوقمی ؟ بنی کندی باشمه‌می بیراقیورلر ؟ حقیقةً بوحال ، بیر آدمی ، طوزدن بیر آدمه ، وکوزلرینی ، صوك بهار توزلرینی یاتیشدیرماق ایچین باغچه صولاقلرینه تحویل ایدر .

جنتلمن — نم محترم حشمتمآبم ...

لیر — یکی اوله‌نن بیر آدم دوکونده کیدر کبی بن شجیعانه ئوله‌جکم . هایدی باقالم ، افندیلرم ، بونی بیلیورمیسکز ؟

جنتلمن — سز قرالسکز وبز سزه اطاعت ایدییورز .

لیر — ئی اویله ایسه ، بو قرالك داها حیاتی وار . والله تحقق ، اگر اونی یاقالار سه‌کز ، بو آنجاق یارشده اولور . زه‌ست ، زه‌ست ، زه‌ست ، زه‌ست . (قوشاراق چیقار ومعیت افرادی کندیسنی تعقیب ایدرلر .)

جنتلمن — أی الك سفیل بر فقیردهسوك درجه دلسوز و بر قرالده الك یوكسك درجهده بلیغ منظره ! - لیر، سنك بر قیرق وارکه اوزه‌رینه دیکرایکی قیزیکك آندیقلری امنت عطیمه‌یی تعویض ایدییور .

ته‌دغار — سلام علیکم نجیب سه‌نیور !

جنتلمن - علیکم السلام ورحمة‌الله ، نه ایسته‌یورسکز افندی ؟

ته‌دغار — حاضرلانان بر محاربه حقنده بیرشی ایشتدیکزمی ، سه‌نیور !

جنتلمن — اوپك قطعی وپك معلوم . بیرسسی فرق و تمیز ایته‌یه قادر هرفرد اوندن بحث ایدیلدیکنی ایشتمشدر .

ته‌دغار — لکن ، عفو ایدرسکز ، دیکر اردونه قادار مسافه‌ده ؟

جنتلمن — پك یاقین و بویوك سارعت کوسته‌ریپور ، مجموع اردونك مواصلتی کورمه‌یه هرساعت انتظار اولونیور .

ته‌دغار — تشکر ایده‌رم افندی‌من بوقادار .

جنتلمن — هرنه قادار قرالیچه‌یی ، بعض ملاحظات خصوصیه بوراده توقیف ایدیپورسه‌ده اردوسی یورومکده‌دیر .

ته‌دغار — تشکر ایده‌رم ، سه‌نیور .

(جنتلمن چیقار .)

غلوسه‌سته‌ر — ای دائما رحیم اولان الهلر ! روحمی ملدات سر قبض ایدیکز . مراد الهیکزك تعلق ایتدیکی زماندن اول ، عقلمك ثونك هواسنه دوشمه‌سنه مساعده ایته‌یکز !

ته‌دغار — رجا ایده‌رم ، پدر ..

غلوسه‌سته‌ر — شیمدی سویله‌یك ، سز کیمسکز ، محترم افندم .

ته‌دغار — طالعك ضربه‌لرینه اسیر اولمش غایت فقیر بر آدم ، که کوردیکی و دریدن حس ایتدیکی کدرلرك اثری اولاراق مرحمت اسانی ایله انسیتلی اولمشدر . ویریکز الکزی بانا ، سزی بر امنیتلی یره کوتوره‌یم .

غلوسه‌سته‌ر — صمیمی تشکرلر ایده‌رم . ازجمله . ازجمله ، الاهك انعام و توفیق اوزه‌رندن اکسیك اولماسین .

[عوص وال د کیرر .]

عوص وال د (غلوسه‌سته‌ری طانیاراق ایله‌ریلر) — موعود مکافات ! مسعود تصادف ! سنك کوزلردن محروم قفاك ، حد ذاتنده ، بنم ثروتمه تعلی اولماق ایچین ، أت و دری ایله ستر اولوندی . - هایدی سفیل ، قارت خائن . چابوق توبه استغفار ایت . - سی بیچه‌جك قیلیج چکیلدی .

غلوسەستەر — پك اعلا، دوست أالك ۰ لازم قوت ایلە وورسون. (ئەدعار آرەیە کیرر)

عوص والد — کستاخ کوپلو ، حقوق مدنیەدن ساقط بیر خائن نەدن مدافعە ایدییور . سین ؟ دفع اول ، اونك تصیبەسك ساناده سرایت ایتمەسدن حذر ایت . چبق قولدن .

ئەدعار (کویلی لسان وتلعطیله) — حایر بکوم ، چیخمایاجاخوم ، بیراقا یاجاغوم ، بانا سبىنى بیلدورمەلوسون .

عوص والد — بیراق قولنی ، ترەس ، یوقسە ئولورسین .

ئەدعار — کوزل حانتلمانم . یولکەکیت ، نفرا آدملری بیراحدە ایشلرینە کوچلرینە کیتسیلر . اکر آغری عالاپالیقلرك جانی آنالریە بیراخسەیدم عمرم اون بش کونلك قیصالمش اولوردی . ایشتە بویلە، اختیارە یاقلاشمە، بوندن چکین، یوقسەسرە خبرویرییورم، بم صوپامی یاخودسك باشك‌ی داها سرت‌در دەنەیەجکم. سنکلە دوبرەدوبرە اولاجاغم.

عوص والد — جهنم اول، فیشق .

ئەدعار — دیشلریکی قیراجاغم آفاندی : جیح میدانە . سنك قلیج اورماندن قورخوم یوق ، (اوروشورلر ، ئەدغار بیرصوپا ضربەسیلە عوص والدی یرە سرر .)

عوص والد — سفیل ، بنی اولدوردك ! ـ خوپرات ، آل کیسەمی ؛ اکر مسعود اولماق ایسترسەك ، جسدیمی دفن ایت ، اوزەرمدە بولاجاغك مکتوبلری قونت دوغلوسەستەر ئەدموندە تسلیم ایت اونی بروتون اردوکاهندە بولورسین . ای نابهنکام ئولوم !

(تسلیم روح ایدر .)

ئەدعار — بن سنی پك ایی طانیرم ؛ سن خاطرساز بیر شقی ایدك ، خانم افندیکە ، فساد اخلاقك ارزو ایدەبیلەجکی درجەدە کرمکار ایدك .

غلوسەستەر — نە او ، ئولدیمی ؟

ئەدعار — اوطورکز ، پدر ، دیکلەیکز . — جیبلرینە باقام : بحث ایتدیکی مکتوبلرك بم ایشمە پك زیادە یاراماسی محتمل‌در . ـ کبردی ، یالکز شونا تأسف ایدەرم کە کبرتن میر باشقاسی اولمادی‌دە بن اولدم . ـ طورك بیراز باقالم (مکتوبلری آچار .) صبور مهر یارحالان ، سزدە أی اطوار نجیبانە بزی تعییب ایتمەیکز : دشمنلرمزك روحلرینی طانیماق ایچین قلبلرینی آچار ، کاغدلرینی آچماق نە قادار داها زیادە مشروع اولماز ؟ (اوقور) : « عهد وپیمانلرمزی اونوتمایکز ، اونك وجودینی قالدیرماق ایچین پك چوق سهولتە مظهر اولاجاقسکز . اکر عزم ومتانتدە قصور ایتمزسەکز زمان ومکانە مساعدە مع زیادە مالك بولونەجاقسکز . اکر غالب اولاراق عودت ایدرسە ، هرشی بیهودە : او زمان کندیمی اونك اسیرەسی بولورم واونك فراشی بم محبسم اولور . رها ایدەرم بویاتاغك حرارت مستکرهەسندن ، بنی قورتار ، وزحمتکزە مقابل اونك یرینی آلکز .

زوجەکز دیمەیی آرزو ایدن جاریەکز

غونەریل

أی نسانك صاینسز هوا وهوسی ! فضیلتلی زوجك حیاتنه قصد ایچین بر تشبث خی ، هم‌ده برسه برادری کچیرمك ایچین ! - شهوت پرست جانیلرك ، دینسز سعاییسی ! سی بوراده شو قوملرله اورته‌جکم : فرصت مساعددر ، حیاتنه سوء قصد ایدیلمك ایسته‌نیلن دوقه‌نك کوزلرینی ، بوکاغدله ، حیرتلره دوشوره‌جکم . سنك کبردیککی‌ودرعهده ایتدیکك ایشی اخبار ایده‌بیلمه‌م کندیسی ایچین خیرلی‌در .

(نعشی سوروکله‌یه‌رك چیقار)

غلوسه‌سته‌ر — قرال دلی : تحمل ایتمك وعظیم ألملرمك حس کامنی محافظه ایده‌بیلمك ایچین قلم‌نه قادار متین کی سرت‌اونالی‌در . دلی اولسایدم داها أی اولوردی . اوصورتله تفکراتم کدرلرمدن تفریق ایدیلیر وکاذب خیاللرك تأثیریله فلاکتدم حس ایدیلمز اولوردی (اوزاقده ترامپه‌ته سسلری ایشیدیلیر ، ئه‌دغار کیرر)

ئه‌دغار — الكزی باه‌وریکز . اوزاقده‌ترامپه‌ته‌چالیندیغنی‌ایشیدییورم ، ظن‌ایدییورم .. کلیکز پدرم ، سزی بر دوسته تسلیم ایده‌جکم . (چیقارلر .)

فصل ۷

برنجی صحنه

فرانسه اردوکاهنده بر اوتاغ

بر بیر یاتی اوستنده اویور ؛ بر موسیقی آهسته ، آهسته چالینیر ؛ بر طبیب ، بر جنتلمن ، ودیگر اشخاص‌لیره مقید اولورلر .

(قورده‌لیا و قه‌نت کیرر .)

قورده‌لیا — ئه محترم قه‌نتم ، مکافاتکی ، خدمات کریده‌که معادل قیلماق ایچین بنم حیات ومساعی‌م ناصل کافی کله‌بیلیر ؟ حیاتم پك قیصه ، کایر ، جهدلرم ایسه دائما ، مدیون اولدیغم درجه‌نك دونده قالیر .

قه‌نت — مادام ، اولدیغی کیبي تقدیر اولونماق ، مرابحه ایله تأدیه اولونماق‌در . سره عرض ایتدیکم‌شیلرك کافه‌سی حقیقت محضه‌در . اکسیك ویا فضله‌هیچ بر شی سویله‌مه‌دم . ایش عیناً بویله .

قورده‌لیا — داها کوزل بر قوستوم آل . بوالبسه بومشئوم ساعتلرك یادکاری‌در ، رجا ایده‌رم آت شو البیسه‌لری .

قه‌نت — بنی عفو ایدکز مادام ، شیمدی میدانه چیقماق پلانلری آلت اوست ایدر ، زمان وبن مناسب کوردیکمز وقته قادار ، بنی طانیماما تمدن کله‌کزی بر لطف اوناق اوزره رجا ایده‌رم .

قورده‌لیا — اوحالده ، پك اعلا ، محترم سه‌نیورم (طبیبه) قرال ناصل ؟

طبیب — حالا اویویور .

قوردهلیا — سزلر ، ای مرحمتلی الهلر ، حقارت زده وجودینك ادبی بو بویوك رخنه‌یی تعمیر ایدیکز . تکرار چوجوق اولان بو پدرك مختل وحمی‌زده حواسنك اسکی انتظام وآهنکنی اعاده ایدیکز .

طبیب — قرال‌ی اویاندیرمامزه ، ذات حشمتمآبکزه مساعده بویورورلرمی ؟ چوق اویودی .

قوردهلیا — فنکزه اطاعت ایدیکز ، صورت مطلقه‌ده ، کندی ارادتکزك الهامنه توفیق حرکت ایدیکز . البسه‌سی صیرتنده‌می ؟

جنتلمن — اوت مادام ؛ ویقوسنك آغیرلغی ، کندیسنه تازه البسه اکسا ایتمه‌مزه مساعد اولدی .

طبیب — اویاندیغی وقت یاننده بولونکز ، مدام ؛ سکونت یاب اولاجاغنه شبهه یوقدر .

قوردهلیا — پك اعلا .

طبیب — لطفاً تقرب ایدیکز . - یاهو ، شیمدی موزیقه یوکسك پرده‌دن چاسین !

قوردهلیا — (پدرینه یاقلاشیر) - آه شفیق پدرم (پدرینی اوپر) أی الهه‌ٔ عافیت ؛ پلسنکی دوداقلرمه قوی ، وبوبوسه ، ایکی همشیره‌مك ، اونك محترم وجودینه ایراث ایتدیکلری خسارات شدیده‌یی تعمیر ایتسین !

قه‌نت — شفقتلی وسوکیلی پرنسه‌س !

قوردهلیا (پدرینك یاتاغنه طایاناراق) - پدرلری اولماسه‌یدڭ بیله بوبیاض صاچلر ، اونلرڭ مرحمتلرینی تحریك ایتمك لازم کلیردی . غوغا کر روزکارلره ، نعره‌زن رعدلره ، مدهش صاعقه‌یه ، چالاك ومتصالب آتشلی شیمشکلرڭ ، قورقونچ ضربه‌لرینه ، ترك ایدیلن وفو، طوفه‌نك شدائدینه مقاومت ایتمك ایچین ، شو خفیف مغفردن باشقا بیر سپری اولمایان زواللی کیمسه‌سز ، بو باشمی ایدی . دشمنمك کوپکی ، حتی بنی ایصیرمش بیله‌اولسه‌یدی ، خانه‌مده ، اویله بیر کیجه‌ده ، کوشهٔ قبول بولوردی ؛ سن ایسه ، زواللی پدر ، وحشی دمموزلر ، سرسری مجذوبلرله برابر ، أزیلمش ، چورومش بیر صمان اوزرنده تحصن ایتمه‌یه مجبوراولدڭ دکلمی ؟ یازیق ، یازیق ! حیات وعقلکی هپ بیردن غائب ایتمه‌یشك بیر معجزه‌در . - آه ، اویانیور ، اونکله قونوشکز .

طبیب — مادام ، اونکله سز قونوشکز . اویله داها أیی اولور .

قوردهلیا — ذات شاهانه‌کز ناصلدر ، ذات شوکتکزڭ عافیتی أیی‌میدر ؟

لیر (قوردهلیانك اوزه‌رینه دکز نظر ایده‌رك) - بنی مزاردن چیقارماقله یاما فنالق

ایدییورسکز . (قوردەلیایه) سز بیرروح مبارکسکز ؛ فقط بن آتشدن بیر تکرلك وزەرینه باغلی‌یم ، بیر حالده‌که کوز یاشلرم ، أریمش بیر قورشون کبی بنی یاقیور .

قوردەلیا — حشمتمأب بنی طانیورمیسکز ؟

لیر — طانیورم ، سز بیر روحسکز ؛ نه وقت ارتحال ایتدیکز .

قوردەلیا — دائما ، دائما افراط درجەده مختل‌الشعور .

طبیب — داها شیمدی اویاندی ، بیر دقیقه‌جك راحت براقیکز .

لیر — نرەده ایدم ؟ نرەده‌یم . کوندیکم ، کوندوزك کوزل نوری‌می‌در ؟ غریب خیالاتك بازیچه‌سی‌یم . — بن حالده بیر دیکر کیمسه‌یی کورسه‌یدم حقیقةً اوله‌بیلیردم ، — نه دیه‌جکمی بیلمیورم . — بو للرم أللرمدر ، دیه یمین ایده‌مم : باقالم . طبلو ایکنه‌نك باطدیغی حس ایدییورم ؛ آه بولوندیغم حالك ؛ اولدیغی ایجه بیلمه‌یی نه قادار آرزو ایدییورم .

قوردەلیا — آه ، حشمتمأب ، نظرلریکزی بانا چویریکز وبنی تقدیس ایتمك ایچین أللری باشمك اوزەرینه قویکز : (لیر قوردەلیانك اوکنده دیز چوکر) خایر حشمتمأب سز دیز چوکه‌مه‌لیسکز .

لیر — رجا ایده‌رم بکله ، کلنمه‌یکز : بن سکسان یاشنده کوهنه احمق بیر سالخورده‌یم ، تام سکسان یاشنده نه بیر ساعت اکسیك نه بیر ساعت فضله . وسره دوغروسنی سویله‌مه‌می ایسترسه‌کز ، قورقیورم‌که عقلم تماميله یرنده اولماسین . بانا اویله کلیورکه سزی وبو آدمی طانیورم ؛ بونکله برابر شبهه ایچنده‌یم ، زیرا بولوندیغم یرك نرەسی اولدیغنی بیلمه‌یورم ، بوتون جهدلرمه رغماً بو البسه‌یی تخطره موفق اولامایورم ودون کیجه نرەده یاتدیغمی‌ده داها زیاده بیلمه‌یورم . — بانا کولمه‌یکز زیرا بیر ارکك اولدیغم نصل حقیق ایسه بو خانمڭده اودرجه حقیقتله بنم قیزم قوردەلیا اولدیغنه مطمئن اولیورم .

قوردەلیا (هیجان وبکا ایله) — فی‌الحقیقه بن اویم ، بن اویم .

لیر (قوردەلیانك کوز یاشلرینی سیله‌رك) — کوز یاشلریکز ، یاشمی‌در ؟ ئەوت فی‌الحقیقه کوز یاشی . رجا ایده‌رم آغلامایکز . بنم ایچین زهریکز وارسه ایچه‌رم . بیلیورم‌که بنی سومه‌یورسکز ؛ زیرا همشیره‌لریکز ، تخطر ایتدیکمه نظراً حقارت ایتدیلر . سزڭ سزڭ حقارت ایتمه‌یه بعض کونا حقکز وار اونلرڭ یوق .

قوردەلیا — هیچ بیر حقم یوق ، هیچ بیر حقم یوق .

لیر — فرانسه‌ده‌می‌یم .

قەنت — حشمتمأب ، ملك همایونکزده‌سکز .

لیر — بنی آلداتمایکز .

طبیب (قوردەلیایه) — محترم مادام ، مستریح اولکز ، بویوك تهور نوبتی زائل اولدی ، کوریورسکز آ ، بونکله برابر ایام ماضیه‌یی دهنندن کچیرمك تهلکه‌دن خالی دکلدر ،

ایچه‌ری کیرمه‌سنی رجا ایدیکز . شعوری تمامیله کسب متانت ایدنجه‌یه قادار داها زیاده تمجیز ایتمه‌یکز .

قورده‌لیا ـ ذات حشمتکز بیراز تنزه ایتمك آرزو بویوررلرمی ؟

لیر — بانا قارشی صبور اولمالی‌سکز : سزه شیمدی رجا ایده‌رم ، اونوتکز وعفو ایدیکز . بن اختیار وآلیئم .

(لیر ، قورده‌لیا ، طبیب وافراد معیت چیقارلر) .

جنتلمن — افندی‌م ، دوق دوقورنو آیك بوصورتله اولدوروله‌یکی تحقق ایدییورمی ؟

قه‌نت — افندی‌م ، بوپك محقق .

جنتلمن — آدملرینی کیم اداره ایدییور ؟

قه‌نت — دییورلرکه غلوسه‌سته‌رك ولد غیر مشروعی اداره ایدییور .

جنتلمن — غلوسه‌سته‌رك مطرود اوغلی ئه‌دعار قونت دوقه‌نت ایله برابر آلمانیاده دییورلر .

قه‌نت — « دییورلرکه » لرچوق دکیشه‌بیلیر ، تدابیر صه‌نشمث ایتمه‌مز زمانی‌در ؛ قرالیتك قواسی سرعتله ایلرله‌یور .

جنتلمن — ایشك حلی ، غالبا خونین اولاجاق . عافیتده قالکز افندی . (چیقار .)

قه‌نت — بوحربك صورت ختامنه کوره ، خدعات عسکریه‌م أیی ویا فنا نتیجه‌له‌نه‌جك (چیقار) .

فصل ۸

بیرنجی صحنه

« دوور » جوارنده « بروتون » اردوکاهی

[ئه‌دموند ، ره‌غان ، ضابطان ، عساکر وسائره ترامپته‌لر وبایراقلرله کیررلر .]

ئه‌دموند — دوقه‌یه صوریکز : فکر اخیرنده ثابتمی یوقسه اوزماندن بری بلانی دکیشدیره‌جك بیرشی کچدیمی : دائما سوزلرینی نقض ایدییور ، ودرمیان ایتمش اولدیغی کندی مکرلرینی ابطال ایدییور : قرار قطعیسی بزه اوکره‌نوب بیلدیریکز . (بیر ضابط چیقار)

ره‌غان — همشیره‌مزك ساعیسنك باشنه مطلقا بیر فلاکت کلمش اولمالی .

ئه‌دموند — بوندن قورقولور ، مادام .

ره‌غان — شیمدی ، سوکیلی‌سه‌نیور ، سزك ایچین یاپماق ایسته‌دیکم أیلکی بیلیرسکز ، سویله‌یکز بانا ، فقط سربستانه بانا حقیقتی سویله‌یکز ، ـ همشیره‌مزی سومه‌یورمیسکز .

ئه‌دموند — اونی کمال حرمتله سوه‌رم ، مادام .

رەغان — فقط بر محل ممنوعه كیرمك ایچین ، برادرمك یولی بولادیكزمی ؟

ئەدموند — فكریكزده آلدانیورسكز .

رەغان — سزه « اونكی » دیمەیه مجبور اولاجاغمز درجەدەاونك صمیمیت ومحبتنەداخل اولادیغكزی پك بیلمیورم .

ئەدموند — ناموسم حق ایچین ، خایر ، مادام .

رەغان — اونی آرتق ، قطعیاً چكەمم : سوكیلی سەنیورم ، اونكله تكلیفسز اولمایكز .

ئەدموند — بندن ، هیچ بر جهتله احترازاتمەیكز ، ایشته زوجی دوقه ایله برابر كلیور !

(آلبانی ، غونەریل وعساكر ترامپتەلر وبایراقلرله كیررلر .)

غونەریل (كندی كندیسه) ـ اونكله بنی ، یكدیكرمزدن ، بو همشیرەنك آیردیغی كورمكدنسه محاربەیی غائب ایتمەیی ترجیح ایدەرم .

آلبانی — پك سوكیلی همشیرەم ، سزی بوراده بولدیغمه پك ممنون اولدم . ـ سەنیور ، ایشته آلدیغم حوادث : حكومتمزك كوستردیكی شدتك ، استعانەیه مجبور ایتدیكی دیكر اشخاص ایله برابر قرال ، قیزینك نزدینه كیتمش . عفیف اولامادیغم زمان اصلا بهادر اولمادم : فرانسه ، بزه قارشی پك محق واشكار بیركین سلەیه بیلمەلرندن قورقدیغم قرال وسائرەیی حمایه ایتدیكی ایچین دكل مملكتمزی استیلا ایتدیكی ایچین بزه پك یاقیندن تماس ایدر .

ئەدموند — سەنیور ، بوسوزكز نجیبانەدر .

رەغان — معاقله نه اوزەرینه ؟

غونەریل — دشمنه قارشی هپ اتحاد ایدەلم ؛ زیرا بو منازعات داخلیه وخصوصات شخصیه بوراده موضوع بحث دكلدر .

آلبانی — اوحالده ، تدابیرمزی ، حرب آزما جنراللرله متفقاً تعیین ایدەلم .

ئەدموند — درحال سزی اوتاغكزه تشییع ایدەجكم .

رەغان — همشیره بزمله برابر كلەجكمیسكز ؟

غونەریل — خایر .

رەغان — بوپك مناسب اولور . رجا ایدەرم بزمله برابر كلكز .

غونەریل (كندی كندینه) — اوح ، اوح بیلمەجەنك معناسی بیلیورم . (جهرا) كیدەرم .

[چیقماق اوزره بولوندوقلری صرەده ، تبدیل قیافت ایتمش اولدیغی حالده ئەدغار كیرر .]

ئەدغار — ذات كرم پناهكزك بنم كبی فقیر بیر آدم ایله مكالمه ایتدیكی واقع اولمش ایسه ، كندیلرینه بیر كلمه سویلەمەمه مساعده بویورسین .

آلبانی (ئەدغاردن غیری حاضرونه) ـ بن سزه كلیر ، یتیشیرم .

(آلبانی وئەدغار مستثنا عموم چیقار .)

ئەدغار — محاربەیاپمازدن اول شومكتوبی آچیكز ، اكر محاربەدن مظفریتله چیقارسەكز ،

بومکتوبی کتیرن آدمی بوروایله چاغیرتیکز ؛ هرنه قادار بیچاره بیرآدم کورونیورسه‌ده ، بوکاغدله کشف ایدیلن حقیقی اثبات ایده‌جك بیر قهرمان اولابیلیرم . اکر طالعکز فنا ایسه بوجهانده‌کی ایشلریکز ختامه ایرر واو آندن اعتباراً هرشئه مقط اولور . طالع یاوریکز اولسون .

آلبانی — مکتوبی اوقویوب بیتیرنجه‌یه قادار بکله .

ئه‌دغار — بکلمه‌م منع اولونمشدر ، زمانی کلینجه ، منادینك بیر ندا ایتمه‌سنه باقار ، بن درحال اثبات وجود ایده‌رم .

آلبانی - بوحالده اللهه امانت اول ، کاغدیکی تدقیق ایده‌جکم [ئه‌دغار چیقار ، ئه‌دموند کیرر .]

ئه‌دموند — دشمن کورونیور ؛ عساکریکزك صفلرنی تشکیل ایدیکز . ماهرجاسوسلر واسطه‌سیله ، دشمنك استخبار اولونان حقیقی قوت وکثرتلرینك حالی بوندن عبارت ؛ - فقط حال وموقع سزك هردورلو مسارعتکزی ایستیور .

آلبانی — زماننده حاضر بولوناجاغز (چیقار) .

ئه‌دموند - بوهمشیره‌لردن هرایکیسنه‌ده وعد محبت ایتدم ، انکرك ییلانی صوقدیغی آدم طرفندن‌نه قادارمنفوراولورسه بونلرك هربری ده‌دیکری طرفندن او قادارمنفور . بوایکیسندن هانکیسنی آلاجاغم ؟ هرایکیسنی‌ی ؟ یالکز بیرینی‌می ؟ هیچ بیرینی‌می ؟ هرایکیسی‌ده برحیات قالیرسه هیچ برندن‌متنعم اولامایاجاغم . طول اولانی آلاق ، همشیره‌سی غونه‌ریل‌ی اغصاب ایتمك چیلدیر تماق‌در ، وزوجی یاشادیقجه غونه‌ریل جهتی کوجلکله قازانه‌بیلیرم ، هرحالده محاربه ایچین اونك مداهرتندن استفاده ایله‌ایشه باشلارز . بو اولدقدن صوکره ، قوجه‌سندن قورتولمانی بوقادار ارزو ایدن همشیره ، اونی یوق ایتمك ایچین الك قطعی واسطه‌یی ایجاد ایتسین . لیر وقوردەلیا ایچین پرورده ایتدیکی حس مرحمته کلینجه ، بیرکره محاربه قازانیلوب لیر وقوردەلیا ، ید حکممه کچدیلری آرتق دوقه‌نك حسیات رحمه‌نه‌سندن خبیر اولامازلر ؛ زیرا موقعم ، ماطرده دکل مدافعه‌ده بولونمامی ایجاب ایدییور (چیقار)

ایکنجی صحنه

(ایکی اردو آره‌سنده‌بیر میدان‌حرب)

(اوزاقده های وهوی‌جنك ، لیر ، قوردەلیا وعساکری کیررلر ، بالاخره چیقارلر . ئه‌دغار وغلوسه‌ستەر کیررلر .)

ئه‌دغار — بوراده ، پدر ، شوآغاج کولکه‌سنك تقدیم ایتدیکی مهمان پرورلکی قبول ایدیکز ؛ دعا ایدیکزکه حق ، مظفر اولسون . تکرار سزك یانکزه کلیرسه‌م سزه بیر تسلی کتیریرم .

غلوسه‌سته‌ر — افندی ، توفیق حق رفیقکز اولسون .

(ئه‌دغار چیقار)

هجوم ، صوکرا رجعت .

ئه‌دغار تکرار کیرر .

ئه‌دغار — اختیار ، قاچ ! ویر الکی بانا ، قاچ ، قرال لیر محاربه‌یی غائب ایتدی ، کندیسی وقیزی اسیر دوشدی ، ویر الکی بانا کیده‌لم .

غلوسه‌سته‌ر — داها زیاده اوزاغه کیتمه‌یه‌جکم افندی ؛ بیر انسان باشقه بر ده اولدیغی کبی بوراده‌ده چورویه‌بیلیر .

ئه‌دغار — نه دیمك ! حالا می بوفنا فکرلر ! انسانلر بودنیایه کیرمه‌لرینی بکله‌دیکلری کبی بودنیادن چیقمالرینی ده بکله‌مه‌لی‌درلر . اینی ساعت مرهونه‌ده حاضر اولماق‌در .

غلوسه‌سته‌ر — بوده پك دوغرو . (چیقارلر) .

اوچونجی صحنه

(دوورجوارنده بروتون اردوکاهی)

[ئه‌دموند ، بوروﻟﺮ وبایراقلرله ، مظفراً کلیر ؛ لیر وقورده‌لیا اسیر ؛ بیر قوماندان ، ضابطان ، عساکر وسائره کیررلر .]

ئه‌دموند — بیر قاچ ضابط اونلری کوتورسون : حقلرنده حکم ویرمه‌یه صلاحیت‌دار اولانلرك مراد حکمداریری معلوم اولونجه‌یه قادار أیی حفظ ایدیلسینلر .

قورده‌لیا — اك أیی نیت ایله اك فنا حاله کرفتار اولان یالکز بز دکلز . مظلوم قرال ، بن سنك ایچین مکدرم . یوقسه ، یالانجی طالعك تحقیرینه تحقیرله پك اعلا مقابله ایده‌بیلیردم . . بو قیز وهمشیره‌لری کورمه‌یه‌جکمی یز ؟

لیر — خایر ، خایر ، خایر ! کل محبسه کیده‌لم : هر ایکیمز یالکز قفس ایچنده قوشلر کبی ، برابر تغنی ایده‌رز ؛ سنی تقدیس ایتمه‌می ارزو ایتدیکك وقت دیز چوکوب عفوکی دیله‌یه‌جکم . بویله‌جه یاشارز ، مناجات ایده‌رز ، شرقی‌چاغیریرز ، بری بریره اسکی حکایه‌لر نقل ایده‌رز ، یالدیزلی کلبکلره کوله‌رز . غریب یکیتلرك ، سرای حوادثندن بحث ایتدیکلرینی دیکله‌رز ، اونلرله برابر ، قازانانلردن ، غائب ایدنلردن ، کیرنلردن ، چیقانلردن بحث ایده‌رز ؛ اللهك جاسوسلری ایمشز کبی سرائر اشیایی بری بریره ایضاح ایتمه‌یه کندیمزه مساعده ایده‌رز ، محبسمزك دیوارلری آره‌سنده قره تابع اولارق یکدیکرینی تعقیب ایدن اعاظمك طرفداران وپیروانك ورود وعودت ایتدیکلرینی سیر ایده‌رز .

ئەدموند — اونلری کوتورکز .

لیر — بویله قربانلرڭ اوزەرینه، قوردەلیام، بالذاتالر « کوملك » صاچار، دیمکسنی تکرار بولدم ؟ بزی بری بریمزدن آییرماق ایستەین کیمسه، سمادن بیرنائره آلالی ، وبزی تیلکیلر یاپیلدیغی کبی ، دومانلاتاراق بورادن طرد ایتمەلیدر ، کوزلریکی سیل ، بزی آغلاتمازدن اول بوحریفلرڭ أت ودریلرینی ، امراض طاعونیه کمیرەجك ، بزداهـا أول اونلرڭ آچلقدن تلف اولدوقلرینی کورەجکز ، یورویەلم .

(لیروقوردەلیا تحتالحفظ چیقارلر)

ئەدموند (قاپیتەنك قولاغنه) — کل بورایه قاپیتەن ؛ دیکله ، آل شـو تحریراتی ، (أنه بیرکاغد ویریر) کیت اونلری حبسخانەیه قادار تشییع ایت ، اکر بوتعلیماته موافق صورتده حرکت ایدرسەڭ کندیکه کوزل براقبالك یولی آچارسین ، أیی بیلکه انسانلر ، احوالڭ اعمال کردەلریدر : قلنچ طاشیان بیرآدم ایچین بیرروح مشفق طاشیماق مناسب اولماز ؛ عهدەڭه تودیع ایتمك ایستەدیکم مأموریت مهمه مناظره قبول ایتمز ، بواوامری اجرا ایدەجککی سویله ؛ یاخود سعادتکی باشقه وسائط ایله آرا .

قاپیتەن — اوامری اجرا ایدەجکم ، افندیمز .

ئەدموند — اوحالده،ایشباشنه، وایش‌یاپیلدیغیوقت کندیکی بختیاراولارق اعلان‌ایت ـ أیی دقت ایت ، ـ درحال‌اجرا ایدیلەلی‌دییورم ؛ اونی‌تحریراً تعریف‌ایتدیکم وجهله اجرا ایت .

قاپیتەن — بن‌عظم بیربولك عربەسی چکەمم ، قورو یولاف‌ییەمم ، اکرایش بیرانسانڭ یاپابیلەجکی بیرایش‌ایسه یاپیلدی صایابیلیرسکز (چیقار)

(عسکری موسیقه ، آلبانی ، غونەریل ، رەغان ، ضابطان وافراد معیت کیررلر .)

آلبانی — بوکون ، تەشجیع عرقدن اولدیغکزی کوستردیکز وطالع سزه أیی رهبرلك ایتدی ؛ بوکونکی محاربەده دشمنلرمز اولان اسیرلری یدحکمکزه آلدیکز . اونلرەعدالتڭ وامنیت شخصیەمزڭ امر ایتدیکی بولده معامله ایتمەکزی طلب ایدەرز .

ئەدموند — افندیمز ، سفیل واختیار قرالی بیرامین محله کوندرمەیی مناسب کوردم . اورادە تحت‌الحفظ موقوف‌در . یاشی وپاشندن داها زیاده عنوانی ، کندیسنه توجه عمومی‌یی جلب ایتمك ورم چکدیر دیکمز وبرم قومادا ایتدیکمز سونکولری کوزومزڭ اوکنده بیردن بیره بره قارشی چویرتە بیلمك افسونه مالك‌در ؛ عینی ملاحظەیه بناءً قرالیچەیی ده کندیسیله برابر کوندردم . یارین یاخود داها صوڭرا ، محکمەکزی قوراجاغکز محلده اثبات وجود ایتمەیه حاضر بولوناجقلردر . بوساعتده ترلقان ایچندەیز دوست دوستنی غائب ایتدی ؛ واڭ مسعود محاربەلر ، آتش کیرودارده ، قلبچلرڭ کسکینلکی حس ایدنلر ایچین شایان نعمتدر ؛ قوردەلیانڭ وپدرینڭ مسئلەسی داها مناسب بیرمحل ایستر .

آلبانی — سه‌نیور ، مساعده کزله ، بومحاربه‌ده ، سزی بر برادر کبی دکل بر مأمور معیت کبی تلقی ایدییورم .

ره‌غان — تمام توجهیله اونی تلطیف ایتمك ایسته دیکمز عنوان بودر . باناکلیورکه سوزلرکزی بوقادار ایله‌ری کوتورمزدن اول بزم رأیمزی صورابیلیردیکز ، قوای عسکریه منه قوماندا ایتدی ، بنم مقامملك و داتملك نفوذیني اجرا ایتدی . حکومتمزك بویله مبعوث بالذاتی ، اوکمزده ، باشی یوکسك طوتابیلیر وسزه برادرم دییه‌بیلیر .

غونه‌ریل — اوقادار آتشه حاجت یوق : ویردیککز عنواندن زیاده مزیت شخصیه‌سیله او ، کندیسنی متعالی طوتار .

ره‌غان — بنم طرفمدن بنم حقوقمه مالك ایدیلنجه الك بویوكلرله آت‌باشی بیرکیدر .

غونه‌ریل — زوجکز اولماسی لازم کلسه‌یدی حقمده ، بوندن زیاده سویله‌مزدیکز .

ره‌غان — شاقا ، اکثریا کرامت اولور .

غونه‌ریل — پك کوزل ، کوزل! بونی‌سزه کوسته‌رن کوز ، بیرپارچه‌شاشی باقیوردی .

ره‌غان — مادام ، کندیمی أیی حس ایتمه‌یورم ، یوقسه قلبمدن طاشان بوتون حدتلرله سزه‌جواب ویریردم . — جه‌نه‌رال ، عسکرلریمی ، اسیرلریمی ، مال موروثمی جملة آل . اونلری و بنی ایسته‌دیکك کبی تصرف ایت ، ایچ‌قلعه بلاشرط سانا تسلیم اولیور : جهان شاهد اولسون‌که بوراده خداوندم و سه‌نیورم اولاراق سنی خلق ایدییورم .

غونه‌ریل — اونکله تزوج ایتمك ادعاسنده میسکز ؟

آلبانی — بوقرار یالکز سزك رأیکزه وابسته دکلدر .

ئه‌دموند — سنککنه‌ده دکل ، سه‌نیور .

آلبانی — قرار بنم رأیمه وابسته‌در ، اصیل چوجوق .

ره‌غان — بوری چالدیر ، بنم عنوانمك سنك اولدیغی اثبات ایت .

آلبانی — دها طوریکز ، عقلك رأیني دیکله‌یکز . — ئه‌دموند دولتك اساس امنیته خیانت تهمتیله سنی توقیف ایدییورم ؛ سنکله برابر (غونه‌ریلی کوسته‌ره‌رك) بویالدیزلی ییلانده موقوفدر . — سزك مدعیاتکزه کلیجه ، همشیره‌م ، بونا ، زوجه‌مك منفعتنه اولاراق مخالفت ایدییورم ؛ بوسه‌نیور ایله ، حمیاً عهدوپیمان عقد ایتدی وزوجی بن ، اونکله تأهل اعلانکزه ممانعت ایدییورم . اکرازدواج ایتمك ایسترسه‌کز بانا ، ملازمت عاشقانه‌ده بولونکز ، زوجه‌م وعدینی ویرمشدر .

غونه‌ریل — نه قومه‌دیا !

آلبانی — مسلحسین ، غلوسه‌سته‌ر : — بوروچالینسین آشکار و متعدد اولان خیانت مکروهه‌کی

شخصك اوزه‌رنده اثبات اتمك ايچين كيمسه كوروندرسه ايشته بن سندم (بره بيرالديون آتدر .) بن قبكك اوزه‌رنده ، وهم‌ده داها اكك بيزدن اول ، اثبات ايده‌جكم كه سن ، بيان ايتديكم شی‌دن باشقا بيرشی دكلسين .

ره‌فان — خسته‌يم ، اوخ ، كنديمی خسته حس ايدييورم .

غونه‌ريل (كندی كندينه) — اكر خسته اولماسه‌يدك زهره آرتق اعتماد ايتمزدم .

ئه‌دموند — ايشته مقابله‌ٔ بن سندم (بره بيرالديون آتار) : ماناجهانده حائن ديين كيم اولورسه اولسون ، بيريالانجی بيرصردار حريفدر ! بورونك چالينسين ، كيم جسارت ايدرسه ياقلاشسين اونا قارشی ، سزه قارشی ، كيمه قارشی اولورسه اولسون اخلاص وناموسمی كمال متانتله محافظه ايده‌جكم .

آلبانی — بيرمنادی ، ياهو !

ئه‌دموند — بيرمنادی ، ياهو ! بيرمنادی !

آلبانی — يالكز كندی جسارتكه اعتماد ايت ، بنم ناممه طوپلانان بوتون عسكرلرك بنم ناممه ترخيص ايديلديلر .

ره‌فان — اوجاعم آرتيور .

آلبانی — ايشته بوأيی دكل ، اونی بنم اوتاغمه كوتوريكز .

(ره‌غان بيرقاچ كيشی رفاقتنده چيقار)

بيرمنادی كيرر

آلبانی منادی ، كل‌بورايه ، - بورو چالينسين ، - سن‌ده بونی‌صوت بلندايله‌اوقو .

بيرضابط — بوروزان چالكز (بيربوروچالينير)

منادی (اوقوياراق) - قونت دوغلوسه‌ستەر كچينك وبالدفعات خائن‌اولان ئه‌دموند ايله مصارعه ايتمه‌يه آماده صنوف عسكريه‌ده بيرشرافت ويارتبه صاحبی وارسه اوچنجی دفعه بوروچالينديغی وقت ميدانه چيقسين . ئه‌دموند مدافعه ايتمه‌يه حاضر اولديغنی اعلان ايديور .

ئه‌دموند — چاليكز (بيرنجی بوروسی)

منادی — بيرداها ! (ايكينجی بوروسی)

منادی — بيرداها ! (اوچنجی بوروسی)

- مابعدی‌وار -

آثار منتشره :

برشعر خيال | اديب معظم خالد ضيا بك افندى حضرتلرينك بو عنوانله اخيراً نفيس برأثرى دها انتشار ايتمشدر . استاد محترممزك آثارينى مدح وستايش ايچون كنديمزده بر حق ، بر قدرت بوله‌مديغمز ايچون قارئلرمزه ، قارئه‌لرمزه بو جلدك اونفيس پارچه‌لرينى بيلديرمكله اكتفا ايده‌جكز : [برشعر خيال ، بولده‌برچيچك ، بركوچك خاطره ، اورمانده سيران ، برصحيفهٔ سياحت ، دفتر سياحتدن ، قورقودن صوكره ، يلانجى دوست ، اسكى مكتوبى ، كوچك برلوحه ، ايكى خاطره ، ازدواجه دشمن ، چاى‌صحانى ، حيات‌صنعتدن ، عليه‌نك ارابه‌سى ، دوكون اونده ، خبرمشئوم ، كوى‌خاطره‌سى ، قارياغاركن] عنوانلى نفيس وپر شعر صحيفه‌لرك مطالعه‌سنى بوتون اوقويوجيلرمزه خاصةً توصيه ايدرز . مختار خالد كتابخانه‌سى طرفندن نشر اولنمشدر . فيأتى - ١٢ غروشدر .

خاتم الأنبيا | كنج وفاضل محررمز جلال نورى بك برادرمزك الك صوك محصول قلم عرفانى اولان بواثر اخيراً كتبخانهٔ مليمزى تزيين ايتمشدر . عرصكاران غربه وخرافات پرستان شرقه قارشو مفخر موجودات عليه اكمل الصلوات والتحيات افندمز حضرتلرينك موقع عالئ تاريخيسى - عصرك احتياجاتيله متناسب برطرزده - مدافعةً يازلمش اولان « خاتم الأنبيا » جداً لايق تدقيق وتتبع بر اثر نفيسدر . مندرجاتى بروجه آتيدر : [مسئلهٔ نبوت ، محيط مادى ، محيط عرق ، محيط دينى ، فكرى وحسى ، محيط عائلوى محيط سياسى ، محيط اجتماعى ، تاريخ عموميده موقع احمدى ، حضرت محمده منتهى اولان سلسلهٔ ازمان ، تاريخده اديانك رولى ، حضرت پيغمبرك دهاسى ، مزاج وسجاياى پيغمبرى ، بشرك دينى قطعيسى ، موجد ايمان اولق اوزره حضرت محمد ، حضرت محمدك ذات عامه‌سى : امام حكومت ، سياسى وعسكر اولق اوزره سيدالبشر ، افكار محمديه ، نظريهٔ تكامل ومبناى محمدى ، مقايسات تاريخيه ودينيه ، ساكياموني بوددا ، قونفوچيوس ، پاولوس ، سه‌نت اوكوستن - پيه‌رلرميت - سه‌ن‌وه‌نسان دوپول ، مارتين لوطر ، بعض اعاظم ، معارضلره جواب الخ ...] فهرست مندرجاتى كوزدن كچيرنلرك اثرده نه‌مهم وتجددانه فكرلر

د . ك : ٥٩—١٤١٥

ومطالعه‌لر مندرج بولندیغی اکلایه‌جقلری وارسنهٔ اشتباهدر بوتون قارهٔ وقارئه‌لرمزه مطالعه‌سنی خاصة" توصیه ایتدیکمز بو اثر یکی عثمانلی کتبخانه‌سی طرفندن نشر اولنمشدر . فیآتی ۱۰ غروشدر .

صاحب ظهور | اولونیه قائمقام سابق حسین نسیمی بك افندینك محصول خامهٔ تدقیق اولان بو اثر مهم اخیرا ـ اقبال کتبخانه‌سی ـ صاحبی عیوری حسین افندی معرفتیله ساحهٔ انتشاره وضع اولنمشدر . اثر ، عثمانلیلرك معروض قالدقلری مصائب اخیرهٔ صلیبیه ایله اقصای غربدن منتهای شرقه قدر منتشر اولان بوتون اخوا دمره توجه ایدن ادبار وفلاکتك ماهیتیله مولدات اساسیه‌لرینی ومؤثرات تجربیه‌نك حال‌حاضرده‌کی کیفیات اساسیه‌لرینی نظرمطالعه‌ومحاکه‌دن کچیره‌رك اسباب مجددهٔ حیاتیه‌مزی توضیح وَدور تعالی وترقینك صورت ظهورینه دلالت ایدن احوالی تشریح وَحرب اخیرك بر تاریخچهٔ سیاسیسی احتوا ایتمکده‌در . « صاحب ظهور » رمانك سیاستنه ، صلیبیك دساسانه تدابیرینه ، هلاك اوجان شکاف‌مصائبنه وقوف ارزه‌سنده بولنانلره وملتی اقصای کمال وانساه ودائرهٔ نجات وفلاحده کورمك غیرتی بسله‌ینلره خاصة" توصیه اولنمه لایقدر مؤلف محترمی موفقیتدن طولایی تبریك ایدر وقارئرمزك نظر دقتلرینی اثره جلب ایلرز . فیآتی ۱۰ غروشدر .

فعال تورکیا | هابل آدم افندینك قلمیله لسانمزه ترجمه ایدیلن ـ بو اثر اقبال کتبخانه‌سی ـ معرفتیله موقع انتشاره وضع اولنمشدر . مندرجاتی :

[مقدمه ، تورکیاده‌سی ، کنج تورکلر ایش باشنده ، محافظلر ، ائتلافلر ، تورك اجتماعیاتی ، فرقه تشکیلاتی ، مغلوبیتلر ، بالقان حربنده تورك جبهه‌سی ، مغلوبیتك سببلری . قاریشیق موفقیتلر ، اناطولی اقتصادیاتی ، اجتماعی جریان فعالیتده غایه] عنوانلی مباحث حقیقهٔ مطالعه‌یه شایاندر . فیآتی ، ۳ غروشدر .

تجارت بریه قانونی
اصول محاکمهٔ تجارت | قوانین جدیده کتبخانه‌سنك ۱٤ نجی عددینی تشکیل ایتمك اوزره توفیق طارق بك افندینك همتی واقبال کتبخانه‌سنك مساعیسیله کتاب حالده نشر اولنان بو جلدك مندرجاتی بروجه آتیدر : قانونامهٔ تجارت ذیل قانون تجارت ، اعلامه متعدی احکامی تعدیلاً قانون تجارته ذیل اولنان مواد ، سیغورطه معاملاتنه دائر ذیل اولنان مواد قانونیه ، اجنبی آنونیم شرکتلری ، عثمانلی آنونیم شرکتلری نظامنامهٔ داخلیسی نمونه‌سی ، سمسار ودلال ، عموم بورسه‌لر ، اصول محاکمهٔ تجارت نظامنامه‌لری]

فیآتی : ٥ غروشدر

بیلمجه‌لر و مسابقه‌لر

بیلمجه

درت حرفلی بر کلمه‌دن عبارت اولان بیلمجه‌مز شیمدی الکرده وبا ماصه‌کرك اوستنده‌در . ۲ وَ ٤ نجی حرفلرینه هرکس کبی . هرشیٔ کبی سرده مالکسکز ؛ ۲ وَ ۳ نجی حرفلری‌ده انسانلرك دکزلرده کندیسیله برچوق حیاتلری تخریب وافنا ایتدکاری برالتك اسمنی تشکیل ایدر . بوحالده نه کلمه‌در ؟

ارککلردن طوغری حل ایدنلردن قرعه ایله یوز کشینك حل ورقه‌سی تفریق ایدیله‌رك :

برنجی‌یه : ظریف برباستون ؛
ایکنجی‌یه : بررسم چرچیوه‌سی ؛
اوچنجی‌یه مجموعه‌مزك آلتی آیلق آبونه‌سی ؛
آلتنجی‌یه قدر : برر قارت پوستال ؛
یوزنجی‌یه قدر : یارمشر دوزینه قوقولی قارت اهدا اولنه‌جقدر .

خانملردن طوغری حل ایدنلردن قرعه ایله یوز کشینك حل ورقه‌سی تفریق ایدیله‌رك :

برنجی‌یه : ظریف برشمسیه .
ایکنجی‌یه : برطرناق طاقمی ؛
اوچنجی‌یه : آلتی آیلق آبونه ؛
آلتنجی‌یه قدر : برر قارت پوستال ؛
یوزنجی‌یه قدر : یارمشر دوزینه قوقولی قارت اهدا اولنه‌جقدر .

صورت حل قارت ویزیت قطعه‌سنده بر کاغده یازیله‌رق اداره‌مزده « مسابقه مأمورلغنه » مظروفاً کوندرلملیدر . اشبو حل ورقه‌لرنده کوندرن

ذواتك پوسته آدره‌سلری بهرحال تصریح ایدیلمش اوللیدر . اسمنه قرعه اصابت ایدن ذواته موعود هدیه‌لرمز ویا قارتلرمز تعیین ایدیلمش اولان آدره‌سلره پوسته واسطه‌سیله اداره‌مز طرفندن رأساً کوندریله‌جکدر .

بیلمجه‌یی حل ایده‌رك نامنه قرعه اصابت ایدنلرك اسملری مجموعه‌مزه درج ایدیله‌جك ایسه‌ده برچوق ذوات کندی آدره‌سلرینك تصریحنی ارزو ایتمدکلرندن یالکز اقامت ایتدکلری سمت ایله اسملری درج ونشر اولنه‌جقدر .

صورت حل کله‌جك نسخه‌مزله نشر اوله‌جقدن استانبول وجوار شهرلرده بولنان ذوات حل ورقه‌لرنی نهایت اون بش کون ظرفنده کوندرملیدرلر .

بیلمجه حلی

۵۰ نومرولی نسخه‌ده مندرج بیلمجه‌مزك صورت حلی

ساق ـ آق ـ قیز ـ ساقیز

ایدی

ارککلردن طوغری حل ایدنلرك حل ورقه‌لرندن اللی دانه‌سی قرعه ایله تفریق ایدیله‌رك :

برنجیلکی : ایاس پاشاده عرفان سداد
ایکنجیلکی : نور عثمانیه‌ده نعمةالله
اوچنجیلکی : قاسی کویده جویزلکده ناظم بك افندیلر قازانمشلردر .

بر قارت قازانان ذوات :

تجارت مکتبندن حسام‌الدین فؤاد ، ازمیرده جلال ، سوکه‌ده عارف حجابی ، استانبول سلطانیسنده ۵۸۳ عثمان ، نشانطاشنده رجائی غوبار ، ازمیرده حسن کمال ، قوچحصارده احمد ، آیدینده عزیز ، کراسته کرکنده خیری ، دفترخاقانیدن نائل ، طاش قصابده محمد علی ، آصمه آلتنده محمد امین ، بروسه‌ده رؤف رشاد ، حلبده جمال ، حربیه نظارتنده عادل ، سیرسفائن اداره‌سنده ناشد ، استانبول سلطانیسندن ۱۳۳ خلیل ، غلطه سلطانیسندن ۴۷۴ بهاءالدین ، نشانطاشنده عبدالوهاب ، اطنه‌ده اسماعیل ظریف ، منبع العرفان طلبه‌سندن سعید ، باب عالیده حسن سلیمان ، نور عثمانیه‌ده محمد توفیق ، کرمجکده مصطفی نوری ،

جهانكيرده بهاءالدين ، اسپرده شكرى ، حيدر پاشاده حبيب پويراز ، ادرنه‌ده مهندس صبرى ، جكركه‌ده زهدى ، حلبده حيدر ، ازميرده على لمى ، چهارشنبه قصاسنده يونس بحرى ، معنيساده صدرالدين ، كدك پاشاده فريد ، ازميرده على ممتاز ، برغمه‌ده حسن فهمى ، حلبده نسيمى صارم ، سوكه‌ده ولى‌الدين ، آقحصارده كاظم ، قاضى كوينده ع . عصمت ، اسكدارده يكتا ، بيروتده محمد مصباح ، كوز تپه‌ده رضوان فوأد ، بك اوغلنده محمد عبيدالله ؛ ييلديرده راسم ؛ قلعهٔ سلطانيه‌ده على سرور ؛ استانبول سلطانيسندن احمد راسم ؛ ايوبده آصف وصفى بك افنديلر .

خانملردن طوغرى حل ايدنلرك حل ورقه‌لرندن كذلك قرعه ايله اوتوز دانه‌سى تفريق ايديله‌رك :

برنجيلكى : قاضى كوينده نعمت رشاد

ايكنجيلكى : بويوك درده‌ده نورالنسا

اوچنجيلكى حيدر پاشاده عصمت دهنى خانم افنديلر قازانمشلردر .

برر قارت قازانان ديكر خانم افنديلر :

لباده‌ده فاخره آصف ، سلطان سليمده قدريه احسان ، ايوبده نوبره پريخان ، وفاده پاكيزه ، قيز صنايع مكتبندن فخامت ، سليمانيه‌ده ناجيه ، انات سلطانيسندن رابعه خيرى ، حيدر پاشاده فطنت ، داود پاشاده مقبوله بدرى ، ايوبده فطنت برين ، اسكدارده فرعيه جميل ، قابله ميسر ، قزيل طوپراقده عايشه مكرم ، اسكدارده نهال باهر ، چاملىجه‌ده ژ ... نهال ، بشكطاشده امينه ، معنيساده بديعه حكمت ، سنقورليده (...) ، اطه پازارنده قدريه ، قاضى كوينده مؤدب ، جريده‌خانه سوقاغنده نورينا ، معنيساده سميحه ، عائشه خالده ، انان مكتبندن معادله رفيق ، قزل طوپراقده سعادت ، قزل طوپراقده قابله هاجر خانم افنديلردر .

ناملرينه قرعه اصابت ايدوب اسملرى بالاده درج اولنان ذواته عائد هديه‌لرمزله قارت پوستاللرمز بوكون پوسته واسطه‌سيله تعيين ايتدكلرى آدرسلره كوندرلمشدر . آدرسلرينى تعيين ايتمه‌ين ذواتك ايسه اداره‌مزه مراجعتلرى ضروريدر .

رياست تحريريه‌مز

سر محررمز م. رؤف بك قارده‌شمزك وظائف رسميه‌سى رياست تحريريه‌مزى ايفاده دواملرينه‌مانع تشكيل ايتديكندن بعدما مجموعه‌مز كنديلرينك قيمتدار معاونتلرندن محروم قاله‌جغنه جداً متأثردر. بو محروميتى تلافى ايتمك اوزره كنج ومقتدر ادبامزدن جميل سليمان بكك رياست تحريريه‌سنى تأمين ايتديكمزى قارئلرمزه عرض ايدرز.

***

يكى پروغراممز

غزته‌مز، كله‌جك نسخه‌دن اعتباراً، كنج ومقتدر حكايه نويسلردن جميل سليمان بك قارده‌شمزك ادارهٔ تحريريه‌سى آلتنده. بوسبوتون يكى پروغراملره انتشار ايديور. قارئلرمزه بو يكى پروغراممز حقنده دوغرو برفكر ويره‌بيلمش اولمق ايچون غزته‌مزك الكمشهور أدبا واورباب اختصاصك قيمتدار قلملرندن معاونت كوره‌جكنى وجدى بر مسلك تجدد تعقيب ايده‌جكنى سويله‌مك كفايت ايدر، ظن ايدرز. بوندن بويله هر نسخه‌مزده منتظماً برقسم ادبى وفنى ايله فلسفه، اجتماعيات، حفظ الصحه، مزاح و بر آيلق اجمال احواله دائر ارباب اختصاص طرفندن يازلمش مفيد مقالات بولونه‌جقدر. بونلردن باشقه آيريجه قادينلر وقادين يازيلرى ايچون برقسم مخصوص آيريله‌جق و هوسكاران أدبك كوندره‌جكلرى أثرلر آراسنده مسابقه‌لر آچيلارق، أك أيى موفق اولانلره آيريجه اكراميه‌لرده ويريله‌جكدر. غزته‌مزك كرك نفاست طبعى، كرك‌سه قيمت مندرجاتى اعتباريله اختيار ايده‌جكمز بويوك فدا كارلقلره مقابل، محترم قارئلرمزكده مملكتك بويكانه مجموعه‌سنه اونسبتده رغبت كوستره‌جكلرينه أمينز.

يكى رومانمز

تارك دنيا

قارئلرمزه ، كله‌جك نسـخه‌مزدن اعتباراً سر محررمز طرفندن بو عنوانله يازيلان حسى واجتماعى بر رومانك‌ده تفرقه‌سنه باشلانه‌جغنى آيريجه تبشير ايدرز . اساساً محررينك، اعلان‌مشروطيتدن برى نشرايتديكى قيمتدار أثرلريله باخصوص الآن طنينده انتشـار ايتمكده اولان انهزام عنوانلى رومانيله كنديسنى قارئلرينه سـوديرن جميل سليمان بك اولديغنى سـويله‌مك بويكى رومانمزك قيمت ادبيه‌سى حقنده اوزون اوزادى‌يه بيان مطالعه، ايتمه‌مزه حاجت براقميور. بناءً عليه بزتماميله امينزكه اينجه و صـنعتكارانه اسلوبله يازيلان بواثرى ، بلا اسـتثنا بوتون قارئلرمز سه‌وه سه‌وه اوقويه‌جقلر واثرده موضوع بحث اولان مسائل روحيه واجتماعيه‌دن هركس آيرى آيرى متحسس و مسـتفيد اوله‌جقدر . باخصوص وقعه رنكين ، وتعدد زوجات يوزندن وقوعه كلن برفجيعهٔ اجتماعيه‌يى مصوردر .

اعتذار

تفرقه ايتمكده اولديغمز « تورك وتاتار تاريخى » ترجمه‌سنه اثرك اخيراً كاملاً وكتاب شـكلنده انتشـارينه مبنى دوام ايديلميه‌جكنى محترم قارء وقارئه‌لرمزه عرض ايدر وَ بواثر ايچون تورك يوردى كتبخانه‌سنه مراجعت بيورلسنى‌ده آيروجه توصيه ايلرز .

٥٢ نومرولى نسخه‌يى صبرسزلقله بكله‌يكز ! ...

آبونه شرائطی

درسعادت وَ ولایات ایچون سنه‌لك : آلتی آیلق : اوچ ایلق :
آبونه بدلی ٨٠ ٤٥ ٢٥ غروش
ممالك اجنبیه وَ ایالات ایچون
ابونه بدلی ٢٣ ١٢ فرانق

اخطار : آبونه بدلاتی بروجه پشین گوندرلملیدر. ویره‌سیه آبونه قید اولنماز.

*
* *

آبونه‌لرمزه :

٤٩ نومرولی نسخه‌دن اعتباراً رسملی کتاب یدی بچق غروش فیآتله صاتیله‌جغندن آبونه بدلاتی‌ده بالطبع تبدل ایتمشدر . آبونه اوله‌جق ذوات کرام بعدما آبونه بدلاتی بالاده‌کی تعرفه دائره‌سنده تسویه بیوره‌جقلردر .

دوقتور مظهر

قلب ، جگر ، معده خسته‌لقلری متخصصی

مومی‌الیه جمعه و بازاردن ماعدا هرگون آلافرانغه ساعت اوچدن بشه قدر سرکه‌جی استاسیونی قارشوسنده ارسناکی اجزاخانه‌سنك فوقنده‌کی معاینه‌خانه‌سنده خسته قبول ایلمکده‌در .

آبونه‌لرمزه رجا

کرك آبونه‌لرمزده وکرك قوللکسیون مشتریلرمز نزدنده بولنوب جمعاً یوزاون یدی‌بیك کسور غروشه بالغ اولان مطلوباتمزك برصورت سالمه‌ده تحصیلی تأمین اولنمدیغجه نشریات وتعهداتمزك دخی بالضروره انتظامی محافظه ایده‌مه‌مسی هم محترم آبونه‌لرمزك ، همده اداره‌مزك شرف ومنافعیله قابل تألیف اولمدیغندن احوال حربیه الجاسیله تحصیلات خصوصنده ابراز ایتدیکمز امهاله بعدما دوام ایتمك ممکن اوله‌میه‌جغنی اداره‌مزه دیونی اولان ذواته خاصةً عرض واخطار ایلرز . مع‌مافیه قوللکسیون الش اولان ذواتدن برقسمی ایچون مدیون بولندقلری مبالغك دفعةً تسویه‌سی موجب مشکلات اوله‌جغی نظر دقته آلنه‌رق عموم قوللکسیون مشتریلرمزه سیاناً ارائه سهولت ایتمك فکریله حال حاضرده مطلوبمز هرنه‌دن عبارت بولنورسه بولنسون هر آی ایام معینه‌سنده برر تقسیط تأدیه‌ایدیلمك صورتیله تسویهٔ حساب ایدیله‌بیله‌جکنی وشوقدرکه معین کونلرده تقسیطلر اوده‌نمدیکی تقدیرده شرطنامه‌مزك بشنجی ماده‌سی موجبنجه آرتق بالضروره وبلا تردد طرق قانونیه‌یه مراجعته مجبوراوله‌جغمزی صورت قطعیه‌ده بیان ایلرز .

ولایاتده‌کی آبونه‌لرمزله شعبه‌لرمزکده تأدیهٔ دیونده ابراز لطف رغبت بیورملرینی‌ده خاصةً رجا ایدرز .

هایدن

صولك موده قازمیرلی

انكلیز مقراصداری

تپه باشی

نومرو ۱۲

هایدن

انكلیز مغازه‌سی اركك، قادین وچوجقلره مخصوص انواع درلو صولك موده قوماشلر وسائره بك اوغلی دزت یول آغزی نومرو ۴۷۹

هایدن

اركككره مخصوص

حاضر و اصمارلامه كوملك

یاقه غراواط و سائره

غلطه‌ویووده‌نومرو ۸۷

BELEDİYE KÜTÜPHANELERİ